

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 88 korona. Félévre 44 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 8 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Több mint politika.

Budapest, június 21.

Ugy vesszük észre, hogy a horvát kérdést helytelen mederbe terelték. A kormány nem így precizizozta politikáját: a magyar államvasut nyelve, bárhol is szaladjon keresztül ez a vasut, más, mint magyar, nem lehet; ha tehát a horvátok ezt elfogadni nem akarják, ellenségei a törvénynek s ennek következtében csak úgy lehet velük elbánni, mint ahogy ellenséggel szokás. A kormány nem így precizizozta politikáját, hanem rögtön olyan félnek ösmerte el a horvátokat, akikkel alkudozni lehet. Ahelyett, hogy figyelmét az elv tisztaságára és sérthetlenségére irányította volna, azt kezdte fürkészni, hogyan lehetne a horvátok-okozta kellemetlenségektől megszabadulni. Mert hogy a horvátok kellemetlenkedtek, sőt szemtelenkedtek is, föltétlenül bizonyos. El tudjuk azt is képzelni, hogy ez a kormány, melyiel szemben ezer és ezer jogos és jogtalan igényt támasztottak, a körülötte zsongó kellemetlenségek apasztására törekszik. Abban a pillanatban, amikor a horvát obstrukció már nagyon reánehézkedett, hozzáfogott, hogy a tehert lerázza magáról. Ilyen szögbe állva, természetesen az az első gondolat, hogy ezt a lármázó tömeget úgy lehet leghamarabb és legkönnyebben elhallgattatni, ha jóllakatták.

Sajnos, ezt a műveletet csak úgy lehet sikeresen elvégezni, ha a magyar

nemzeti javakat apasztják. Még sajnósbob, hogy a magyar kormány nem sokáig habozott, mielőtt e javakhoz hozzányult volna. Hogy mi mindent kínált a horvátoknak, nem tudjuk, mert tanácskozásaira a titok leplét borították. De azt például szelvében-hosszában beszéltek — s a kormány nem czáfoltatta meg, — hogy viczinálisokat ígértek nekik, ha beszédeiket rövidebbre fogják.

Szakasztott úgy, mint a régi szabadelvű regime alatt; akkor is úgy volt, hogy annál hosszabb viczinálisokat kaptak a jó magaviseletű képviselők, minél kurtább szpicceket mondtak.

Magába a vasutas-javaslatba is beleszurta néhány sort, mely, ha nem is árulója a magyar álláspontnak, de mindenesetre elhomályosítja. Szóval: a kormány alkudozott — s amikor e sorokat írjuk — még mindig alkudozik a horvátokkal és az alku tárgya az, milyen alakban hajlandók elfogadni a magyar álláspontot? Mennyinek a lefaragásával akceptálják?

Ez, mint említettük, a horvát kérdésnek helyre való állítását jelenti. A kormánynak, ugyanis, igen alkalmas lehet, ha a horvátok éppen most leszerelnek; szabaddá lesz a keze, erősebben nekifeküdhet egyik-másik kedvelt eszméjének. Az ország azonban nem törődik ilyen kicsinyes szempontokkal. Az ország csak azt látja, hogy a magyar államvasut erős karként ölelte hozzánk a testvér-országot; és ezt a kart most meg akarják zsbasztani. Az ország jól tudja,

hogy ez a kar igen hatalmas faktor, s ha ez megbénul, talán nem esik el tőlünk rögtön Horvátország, de mindenestre hatalmas lökést kap az elválás vágya.

Ne áltassuk magunkat. Hiszen Horvátországot alig köti már valami hozzánk; gazdasági érdekei ugyan ránk utalják még; de ezekről az érdekekről tudjuk, hogy gyakran változtatnak irányt és az állandóság jellegével éppenséggel nem bírnak. A katonai hatalom nem a miénk, azzal nem rendelkezünk és így erről az oldalról nem is félnek bennünket. Szellemi kapcsok a két országot nem kötik össze. London, Páris, Berlin közelebb van Zágrábhhoz, mint Budapest. Mindezeknek ráadásul a horvátok gyűlölnék bennünket. Balga, ki elhiszi egyik-másik horvát politikusknak, hogy a Dráván túlról testvéri szeretet lobog felénk. Ellenünk való harcot szítanak ott, ugyannyira, hogy a horvát ma szive mélyéből gyűlöli a magyart. Nem vetjük el tehát nagyon a sulykot, ha azt mondjuk, hogy Horvátországot és Magyarországot csak a törvény papiron köti össze. Nem is oly régen sziklaszilárd volt még a hitünk a törvény erejében; keserű tapasztalatok azonban megoktattak arra, hogy a törvény, ha gazdasági és katonai hatalom nem sorakozik mögéje, nem minden, sőt néha semmi. Ennek következtében, ha mi Horvátországot meg akarjuk tartani és ezzel a délszláv gondolat elé akadályokat akarunk rakni, végtelenül kell

Emberbestiák.

Írta: Pényes Samu.

(Ullányomás tílos.)

Érdemes volna minden olyanfajta nagyobb bünperéről, mint amilyen volt például a minap letárgyalt rétsági rablógyilkosság is, külön kis füzetet kiadni, a per részletes leírását tartalmazó. Nagyon tanulságos lenne az ilyen könyvecske nemcsak a jogásznak, a szociológusnak, hanem a nagyközönségnek is, mely igen sok dolgot egész más világításban láthatna, mint a milyenben látják rendesen. De nemcsak tanulságos lenne, hanem erkölcsnevelő is.

Mert mikor emberbestiákról beszélek, ne gondolja senki, hogy csak azokról beszélek, akik ott lent, a fegyveres örök közt vádlottaként ülnek, büneik terhével, zaklatott élet után, rosszabb vagy rövidebb menekülési kísérlet után elfogva, lihegő nyelvvel, mint a kutyahajszolta vad, mely sebtelenül terül el a domboldalon, remegve várván minden pillanatban az ő vesztét hirdető haláliszót.

Nemcsak ezek az emberbestiák, hanem némileg azok is azok, kik a nézőközönség padjain naphosszat ott ülnek, elejétől végig hallgatják a pert, ha hetekig tart is, a szenvedélyes vadász lelkes hevével lesve, hogy mikor terül le a vad, akarom mondani, hogy zsugorodik az ember nyaka körül a kötél. Ennek a törzsközönségnek a tulnyomó részét a vérszomj hajtja oda és tartja ott, mint a hogy a vadá-

szat is némileg a vérszomjuság gyönyörűsége, vagy mámore. Ezt a közönséget néha ki lehet elégiteni, ha valami romantika közbejárt, teljes fölmentéssel, de rendesen az áldozat halálát lihegi. A tett elkövetésén sohase kételkedik, mentő körülményeket, a szerelmen és a becsületen kívül más beszámítást kizáró okokat ki nem állhat, a védelmet úgy tekinti, mint az akadályt a versenynél, a rókaútat a falkavadászatnál, a gyönyörűség meghosszabbítására és fokozására szolgáló részleteket — de a rókaújat a végén mégis csak szereti megkaparítani.

És a sajtó — nem a hatodik nagyhatalom ez, hanem a hatodik érzék, mely megérzi, megkapja, összegezi, amit a nagyközönség öt érzéke megkiván — sejt, megérzi a közönség mohó vágyát, ha a vér mámoreára is, és telhetőleg szolgál e mohóságnak.

A képmutató filiszter mind így szól ennek a láttára: Ime, a tömeg igazságérzete nyilvánul. Nem az igazságérzete, csak a mámorezomja.

Hej, az a mámore!

Aki mai társadalmi és egyéni életünk egész körét felölélő könyvet írna, az e könyv nagyobb felét volna kénytelen a mámore fejezetének szentelni, ha igazat akarna írni. Mert mámore keresése a gyönyörünk és bánatunk, a szenvedélyünk és a csüggedésünk, mámore keresése vagy mámore eredménye. És a mámore szüli a bűnt, gyakran nem is a bűntevő mámore.

Van olyan, aki beteg szervezetet örökölt szüleitől, — meglehet, hogy egyebet sem —

amely folyton a mámore keresésére ösztökéli. A másiknak nem beteg a szervezete, de viseli a társadalmi viszonyok ezernyi nyavalyáját. A nélkülözést, a kellően nem fizetett nehéz munkát, a nélkülözés nyomán járó, növe, burjánzó ezer nyomorúságot. És mindez kifakasztja a lelkében az irigységet, a boszuérzetet, a kegyetlenséget, nem egyszerre, hanem lassan, gyakran láthatatlan, mindig, éveken át benső, észrevétlen örölő munkával. Jön ehhez a benső, önműködő örléshez gyakran kívülről valami rohanó ár, mely egyszerre ijeszto gyorsasággal kezdi hajtani az illető pszichikai óra gépezetét. Valami hatósági durvaság, bírói önkény, rendőri brutalitás, vagy valami csekély, jelentéktelen mozzanat, mely bizonyítja, hogy a nehéz munka és a gazdasági igazságtalanság terhen kívül még a társadalmi igazságtalanság is nyomja. Elönti a szívet a keserűség, nyul a pálinkához, feledést vagy bátorságot szerezni, — és mámoret talál.

A mámoreban aztán többé nem a maga ura — a mámore az ur, aki megszüli az első bűnt. A hivatali és politikai bünökön kívül a bűntettesek 95 százaléka mámoreosan követi el az első bűnt.

Megjegyzem, nemcsak a szegény, nyomorgóra nézve ilyen vészthozó a mámore. Azok a jómódu, sőt gazdag emberek, kik a más pénzével spekulálnak, kik sikkasztanak, hogy kártyázhasanak, löversenyre mehessenek, egy éjszakát elpezsgözthessenek, a mámoret keresik. A gazdagság úgy lebeg előttük, mint minden

ügyelnünk a két ország között lévő kapcsolatokra. Meglazítani engedni akár egyet is, annyit jelent, mint anyagot nyújtani olyan eszmék megvalósításához, melyek ma még csak ködös és igen hig állapotban kavarnak.

Az a Horvátországon keresztül szálló magyar államvasút sokkal több, mint egy kereskedelmi bejegyzett iparvállalat: erős láncz az — sajnos, nincs sok ilyen — mely Horvátországot hozzánk fűzi. E láncz egyetlen szemének sem szabad megnyulnia, ezt követeli a magyar nemzet legelemibb érdeke. S a kormány ezt az érdeket bocsátotta le az alku asztalára.

Néhány horvát politikus nyilatkozatát olvassuk. Azt mondják azok az urak, hogy semmi körülmények között sem engednek és folytatják az obstrukciót, ha a kormány nem fogadja el teljesen az ő fölfogásukat. Lehetséges, hogy ezt a nyilatkozatot csak a taktika diktálta; tulsokat kérnek, hogy eleget kapjanak. De az is lehetséges, hogy komolyan beszélnek. Mi szeretnők, ha az utóbbi lenne igaz. Mert, ha az lenne igaz, akkor biztos a magyar álláspont győzelme; mert arra, hogy az államvasutak elhorvátosítsanak — ez a lényege a horvát álláspontnak — sem ez a kormány, sem más nem kapható. Attól félünk azonban, hogy a horvátok kitűnő stratégiák; észrevették a kormány alkudozó szándékát, belebocsátkoznak tehát az alkuba — ami körülbelül azt jelenti, hogy előbb-utóbb meg fognak egyezni s ami ennél fogva azt is jelenti, hogy a magyar álláspont megcsorbul.

Azt gondoljuk tehát, hogy a parlamenti többség kötelessége ez: hadd hasson oda, hogy a horvát kérdés ne mint a magyar kormány és a horvát képviselők között lévő vitás politikai ügy kezeltessék, hanem állítsák fel a kérdés így: a magyar álláspontnak bármilyen módon való megérintése a nemzeti szuverenitás sérelmét jelenti.

Budapest, június 21.

Pap Zoltán nyilatkozata. Dr. Pap Zoltán orsz. képviselő, lapunk főszerkesztője, a következő nyilatkozatot közli:

A függetlenségi párt tegnapi értekezletén a zirczi választással kapcsolatosan szóba került, hogy én Ivánka Imre támogatása fejében pénzt ígértem egyes képviselőknek. A párt ennek a kérdésnek megvizsgálása végett bizottságot küldött ki. Holnap reggel megjelenek ez előtt a bizottság előtt, és ott részletesen nyilatkozom. De már most is becsületszavamra kijelentem, hogy én Ivánka Imrétől vagy bárki másától az ő érdekében, sem senkitől a világon azért, hogy a zirczi választásnál Ivánka Imrét támogassam, sem közvetve, sem közvetlenül sem nem kaptam, sem nem kértem egyetlen fillért sem, avagy ilyenre igényt tartani soha eszembe nem jutott.

Egyszer voltam Ivánka Imre barátommal Zirczen, április vége felé, még Udvarnyándátumának megsemmisítése előtt. Mikor azonban Kállay Frigyes fellépett a zirczi kerületben, eljött hozzám Piliszy István képviselő-társam és arra kért, hogy Kállayval szemben ne támogassam Ivánkát a kerületben, amit én Piliszy képviselőtársamnak nyomban meg is ígértem és ebbeli elhatározásomat azonnal közöltem Ivánkával is. Ezzel teljesen azonosítottam magam a függetlenségi párt elnökségének álláspontjával, amely szerint ott, ahol több függetlenségi jelölt van, a választásba a központból senki se avatkozzék.

Valótlan az, hogy én bármely képviselőtársamnak korteskedésért napidiját ajánlottam volna fel azért, hogy Ivánka Imrét támogassák, amire nézve nekem Ivánka Imre különben felhatalmazást sem adott, sőt nem is beszéltem vele. Ahogyan én egy-két képviselőtársammal a zirczi választásról — a mondott időben — beszélgettem, az ő erkölcsi érzéküket fel nem háboríthatta, amit a vizsgálat okvetlenül ki kell, hogy derítsen. Minden egyéb állítás vagy a tényeknek elferdítése, vagy rosszakaratú, nemtelen rágalom.

Budapest, 1907. június 21.

Dr. Pap Zoltán,
országgy. képviselő.

megszerezhető mámorok igéretföldje, már e mámor hajhászata is megrészegít, észre se veszik, hogy betörték egy karóját a büntetőtörvény kerítésének. Ha észreveszik, tivornyáznak még egyet, — amíg elcsipi a rendőr.

És eközben maga az ember — az egy én — voltaképp érintetlen maradt benne. Nem ő tehet róla, ha beteg szervet örökölt, nem ő tehet róla, hogy gazdasági igazságtalanság sújtja, nem ő tehet róla, hogy dühöt, haragot, irigységet, bosszúérzetet palántálnak a lelkébe, arról sem tehet, hogy nem tanították a maga fékezésére, a bölcs belátásra, mert talán soha iskolába se járt, még arról se tehet, hogy minden utcásarkon van egy pálinkásbolt, amely kínálja neki a mámort, a nyavalyát, — a bűnök örökhagyó ágyát.

És ekkor ráteszi a kezét a büntető állam, a társadalom nevében és azt a szegény, magatehetetlen, felelőtlen, mert felelősségre és akaratra képtelen embervakarcot lebélyegzi e szóval, te bűnös vagy, — egy fikció segítségével, mely így hangzik: Minden embernek van szabad akarata.

Holott szabad akarat voltaképp nincs is.

A börtönbüntetett ember örökre ki van rekesztve a társadalomból. A bűnét elfelejtik, de a büntetését nem. Ezt a bélyeget hajdan, a középkorban becsületes, nyílt őszinteséggel a vállára sütötték az illetőnek. Ma képmutató módon teszik ezt. Hiszen én például olvastam egy belügyminiszteri határozatot, mely megtagadja egy köztisztviselőtől, becsületes munkavivőmön vagyonszálló lett kisiparos névmagva-

rosítási kérelmét, mert az illető 17 évvel azelőtt lopásért síheder korában három hónapra volt elítélve.

Ez a bélyeg ott lebeg minden büntetetlen és lehetetlenné teszi a legfőbbjének, hogy becsületes emberré váljék.

A legfőbbje azonban nem is kerül abba a kísértésbe, hogy becsületes emberré váljék. Mert amelyik 2—3 évre a fegyházba került, afelel örökre végeztetett.

A fegyház az első intézet, ahol az állam a nevelő hatását érezteti ezekkel az emberpáriákkal és ezt a feladatát alaposan végzi. Hogy mennyit ér az a hypokrita fiázis, hogy a büntetés javít, kitűnik abból, hogy a fegyház a büntetettek magasabb kiképezését végző akadémiája. Oda még belekerülhet első ízben műkedvelő is, a véletlen, a viszonyok áldozata, — ott kinevelik a büntetés öntudatos művészeinek.

Érdekes tanulságul szolgál erre a rétsági per is, amelynek mind az öt egy kivételével ifjúkora részese, már mind fegyházakban nyerték magasabb kiképezésüket rablógyilkosokká. És bizvást el lehet mondani, hogy a nagy büntetettek mind előzőleg már börtön, vagy fegyházviselte alakok.

Ime a javító hatása a büntetésnek! javítja — de csak a büntetettek elkövetésében való készségét, képességét.

Nem, — így ahogy van, embertelen a büntetés. Embertelen nemcsak azért, mert céltalan, eredménytelen, hanem azért is, mert feltétlenül igazságtalan felelőssé tenni azokat

A képviselőház holnap, szombaton, délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják a vasutas-javaslatok tárgyalását. Félégy órakor a javaslatok tárgyalásának megszakításával kérvényeket tárgyal a Ház. Az interpellációk során **Vlád Aurél**, akinek a fogadatlan prókátorságát a postások elégszer és elég nyomatékosan visszautasították, elmondja multkor elmaradt interpellációját a postai alkalmazottak szervezkedésének betiltása miatt.

A miniszterelnök az osztrák trónbeszédéről. **Wekerle** Sándor miniszterelnök ma már kora reggel ott volt a képviselőházban. A képviselők már a folyosón elfogták s élénken kérdezősködtek titokzatos bécsi utjáról. A miniszterelnök nem nyilatkozott, jó kedve azonban általában föltűnt. Az ülés megnyitása után **Kossuth** Ferenc kereskedelmi miniszternek és **Szterényi** József államtitkárnak mondotta el bécsi kihallgatásának eredményét. Később újra kiment a folyosóra, ahol több függetlenségi képviselő az osztrák trónbeszédéről vitatkozott. **Wekerle** ezt a nyilatkozatot tette előttük:

— Minden függetlenségi képviselő meg lehet elégedve az osztrák trónbeszéd gazdasági részével. Soha még olyan világosan nem jutott Magyarország önálló gazdasági függetlensége és önrendelkező joga kifejezésre, mint éppen ebben a trónbeszédben, amelyet egyes részeiben nem híven fordítottak magyarra.

Wekerle azonban mai jó hangulatában talán túlságosan rózsásnak látta a világot, mert azt a trónbeszédet, amelyik a meglevő közös gazdasági állapotot glorifikálja, még sem lehet nemzeti vívmány gyanánt üdvözölni.

Kossuth Ferenc szabadsága. **Kossuth** Ferenc kereskedelmi miniszter a nyáron egészségügyi okokból fürdőre szándékozik utazni. Az utazás idejében azonban még nem határozott.

A képviselőház bizottságai. A képviselőház közoktatásiügyi bizottsága e hó 25-én délelőtt 9 órakor ülést tart, melynek tárgya: Az Országos Tanári Nyugdíj- és Gyámintézet és Tanítói Nyugdíj- és Gyámialap 1903., 1904. és 1905. évi állapotáról szóló miniszteri jelentések. — A házszabályokban a szentesítés alá kerülő törvények megvizsgálására kiküldött bizottság folyó hó 22-én, szombaton délután 2 órakor a főrendiházban ülést tart, amelyen a török bevetteli értékvámok felemeléséhez való hozzájárulásról szóló törvényjavaslatot veszik tárgyalás alá. — A mentelmi bizottság június hó 24-én délután öt órakor a II. számú teremben ülést tart. Az ülés tárgya **Maniu** Gyula képviselőnek bejelentése, **Vajda** Sándor képviselő mentelmi jogának megsértése.

egészen és csak azokat, akikben voltaképp csak a társadalom fogyatkozásai és a gazdasági igazságtalanság ütközik ki. De végül embertelen azért, mert még ha felelőssé tehető lenne is részben az ember a tettéért, nem az egész ember követi el a bűnt és még a degenerált lélekben is marad az emberiség egy része, mely megmentendő s megmenekíthető, holott a büntetés az egész embert kiirtja.

Ki kell találni a társadalmi védekezésnek valamely módját, mely megmentse, megvédje a büntetésben az embert a láthatatlan társadalmi bélyeg s annak hatásai ellen.

Nem a bocsánatról, a kegyelemről van itt szó. Ha a tettes tette egészében vagy részben ártatlan, ezért nem bocsánatot igényelhet, mert hisz a megbocsájtás is elítélés, hanem fölmentést.

A fölmentő szeretet programja lesz: az emberbestiában az embert megtalálni és megmenteni.

A fölmentő szeretet eme programja voltaképp az emberiség jövője programja. Tudomány, bölcselkedés, szeretetnek, művészetnek, törvényhozásnak, politikának, államkormányzásnak, mindnek e programmon kell dolgoznia.

Miképp?

Majd alkalomadtán arra is rámutatok.

Vajudó béke, készülő harc.

A meddő akció.

Drohobeczkyn, a nyájas és jóindulatu püspökön kívül talán már senki sem reméli, hogy sikerül megkötni a békét, de Drohobeczkyn reménykedik, fárad, kapacitál, egyezkedik s így még ma sem szűnt meg a békeakció. Amíg az ülésteremben kétségbeesítő unalommal ropognak, recsegnek a végtelenül egymásbafonódó horvát szavak, künn a folyosón és a miniszteri szobákban összeülnek az emberek, hogy kivezető utról tárgyaljanak. A tárgyalások lelke mindenütt a nyájas és jóindulatu püspök, de sajna! nehéz, nagyon nehéz babértalan szerep az övé! Hogy sikert érjen el, ki kellene mozdítania helyéből két szívósan daczó ellentállást: a magyar kormányt, aki a magyar nemzeti álláspont veresége nélkül egy tappodtat sem engedhet és a horvátokét, akik már szívesen jutnának ki abból a zsákutcából, amibe az obstrukcióval jutottak, de nem mernek engedni, mert attól félnek, hogy ez odahaza alássa a népszerűségüket.

Drohobeczkyn azonban ebben a sziszifuszi munkában még nem vesztette el az energiáját s folytatja közvetítő munkáját. Több ízben tanácskozott a horvát koalíció vezetőivel, kik között ma Medákovich Bogdán is benn volt a Házban. Drohobeczkyn ezután Wekerle Sándor miniszterelnöknel jelent meg, kivel szintén tárgyalt rövid ideig. Wekerle miniszterelnök később feltűnően hosszú ideig tárgyalt erről a kérdéstről Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter jelenlétében Polónyi Géza volt miniszterrel, azután pedig gróf Andrássy Gyula belügyminiszterrel, kinek jelenlétében Drohobeczkyn püspök is referált akciójáról. Drohobeczkyn ezután Josipovich Géza miniszterrel és Nagy Ferencz orsz. képviselővel tárgyalt hosszabban.

Az est folyamán Drohobeczkyn látogatást tett az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolczas párt körhelyiségében is. A pártkörben Mezőssy Béla államtitkár, Leszkay Gyula, a képviselőház háznapya, Sággy Gyula, Bernáth Béla, Ráth Endre, Sümegi Vilmos és még többen voltak jelen s Drohobeczkyn püspökkel a horvát kérdések felett beható és élénk tanácskozást folytattak. Drohobeczkyn püspök hosszabb ideig maradt a pártkörben, honnan a jelenvolt képviselőkkel a városligeti Vampetics vendéglőbe ment vacsorálni.

A békeakciónak a mai napon ezek a külsőségei. De hogy e külsőségek alatt nem valami értékes beltartalom rejtelt, az kitűnik a következő, a horvátok hangulatáról is beszámoló értesülésünkéből:

A válság elhárítására irányuló fáradozások a képviselőház mai ülésének ideje alatt is tovább folytak, azonban minden pozitív eredmény nélkül. A tanácskozások abban a keretben mozogtak, melyet Sztérényi József államtitkár tegnapi beszédében kijelölt. Ehhez képest a kormány hajlandónak nyilatkozott a törvényjavaslatnak a nyelvkérdésre vonatkozó szakaszát akként kiegészíteni, hogy Horvát-Szlavonország területére nézve az alkalmazás feltételül a horvát nyelv tudása is megkívánatik, ezt azonban a horvátok nem fogadták el és az is szócskának kihagyását követelik, mivel ily módon imperatíve kimondatnék, hogy a horvát vasutvonalon a horvát nyelv tudása a kvalifikáció feltétele, amibe természetesen a magyar kormány nem egyezhetett bele. A horvátok azt mondják, hogy amíg elvi álláspontjuk alapján álló kompromisszumot el nem érhetnek, semmijéle más megoldáshoz nem járulnak.

Drohobeczkyn püspök, kivel a tanácskozások folytak, a görög pünkösdünnep miatt ma este székelyhelyre utazott, maguk a horvát képviselők azonban kérték, hogy lehetőleg hétfőn térjen vissza a fővárosba, hogy esetleg a további tanácskozásokat folytathassa. Időközben a horvát képviselők folytatják a javaslat elleni akciójukat. Még nyolcz szónokuk van, kik az általános vitában feltétlenül fel fognak szólalni. A szónokok nevei: Novoszel, Popovics, Tuskan, Barcsics, Supilo, Moacsevics, Bedekovics és Krasojevics, valószínűnek tartják azonban, hogy utolsó szónoknak az általános vitában Droho-

beczkyn Gyula püspök fog felszólalni. Az általános vita vége ezek szerint legkésőbb szerdára várható. Hogy azután milyen taktikát fognak a horvátok követni, vajjon az indítványok betérjesztői fognak-e élni a zárszó jogával és hogy a részletes vitában milyen eljárást fognak követni, arra nézve mitsem árulnak el, mint mondják, ezt a fejleményektől teszik függővé.

Ma sokat foglalkoztak a kormány részéről velők szemben foganatba veendő represszió intézkedésekkel. Általában nagy bizalommal néznek a jövőbe, sőt biztosra veszik, hogy megszapordottan térnek vissza a képviselőházba. Ha választásokra kerül a sor, akkor, úgy mondják, koalícióba lépnek a többi pártokkal, hogy a mostani képviselőknek kölcsönösen a mandátumot biztosítsák. Ily kölcsönös támogatás ellenében bármely új kormány tehetetlen volna. Beszéltek arról is, hogy a horvát országgyűlés feloszlása esetén ők itt maradnának, és ha a javaslat tárgyalása folytatnák, a technikai obstrukcióval felelnének.

Mindezek dacára azonban a bizonytalanság érzete nagyon is észrevehető a horvátok hangulatában és számosan vannak közöttük, kik kompromisszumot óhajtanak, ha az az elvi álláspontot megközelíti.

Holnap Novoszel és esetleg Popovics beszél. Az utóbbi magyar nyelvű beszédre készül.

Készül a harc.

Ebből is konstatálható, hogy a békekilátások meglehetősen soványak. A horvátok elvi kompromisszumot kívánnak, illet azonban a magyar kormány semmi esetre sem adhat.

Az egyezkedések így holt pontra jutottak. Hir szerint a kormány még egynéhány napig vár a helyzet kialakulására, de bármi történéj is, a mizériák gyökeres orvoslása el nem marad. A kormány tisztában van azzal, hogy a horvát képviselők jogosulatlan és ellenszenves viselkedését szó nélkül hagyni nem lehet s így csak napok kérdése, hogy a helyzet végleges és erélyes tisztázása elkövetkezzék.

A horvát kérdésben ezek szerint már a legközelebbi napokban fordulat várható.

A kormány úgy találja, hogy a horvátok obstrukciója már addig a pontig jutott, hogy a türelem velük szemben bűnös könnyelműség lenne s ezért azokhoz az eszközökhöz nyúl, amelyeket az alkotmány és a törvények rendelkezésére bocsátanak. Az első lépés ezen az uton: a horvát bán elbocsátása, melyről már tegnap megirtuk, hogy csak rövid napok kérdése és határozatlan idejű szabadságolása első fővonalúsa ennek a bukásnak. A bán menesztésének természetes következménye az, hogy vele együtt megy a horvát kormány is.

A horvát obstrukció nyilván lehetetlen volna, hogyha a horvát urak nem lennének biztosak abban, hogy a hátukat fedezi a velük együtt érző, magyarfaló horvát kormányzat. A magyar kormány azt reméli, hogyha hű, energikus és az 1868: XXX. t. cikkét lojálisan betartó kormány kezeli horvátországban a hatalmat, egy csapásra megváltozik a helyzet.

A rezolúciók pártja most sem képviseli a horvát többséget. Mindössze huszonnyolcz mandátumot tudtak szerezni, bár a kormány meglehetősen erővel támogatta őket. A horvát közvélemény jobban ismeri Supilókat, mint a magyar politikai világ s nem bízik bennük. A magyar országgyűlésre küldött negyven horvát képviselő nem kerülhetett ki a rezolúcionista huszonnyolcz mandátumából; más párti, jobbára unio-ellenes képviselők is vannak közöttük. És nem is a horvát, hanem a szerb nemzetiségiek játszzák köztük a mozgató szerepet, a teljesen megbízhatatlan Supilon kívül.

Gróf Pejaševich Tivadar, a tehetetlennek bizonyult horvát bán különben azzal kezdi „egészségi okokból“ kapott szabadságát, hogy ad audiendum verbum Budapestre jön s megjelenése nem is annyira az ő becses egészségi állapotával, mint inkább a türelmetlen horvát állapotok orvoslásával kapcsolatos. Hiszen a bán betegségéből teljesen felépült; állapota kitűnő. Mégis a jövő héten — mint félhivatalosan jelentik — több heti gyógyhasználatra Karlsbadba utazik.

Utólag kiderült, hogy Wekerle tegnapi bécsi útja elsősorban a horvát kérdéssel van összefüggésben. A miniszterelnök a tegnapi napon jelentést és előterjesztést tett a királynak a

horvát krízisről, ki az összes előterjesztéseket helyeslőleg tudomásul vette.

Megkérdeztük Supilót az ügyek illetően fordulatáról. Megmondtuk neki, hogy a bának már utilapu van a talpa alatt s megkérdeztük, mi lesz, hogyha a bán követi a horvát kormányt?

Supilo nem látta sötét színben a maguk jövőjét:

— A magyar kormány ezzel csak rontana a helyzeten — mondta. A horvát kormány ma nagyon népszerű Horvátországban s az, hogy ha állásából elbocsátának, csak a keserűségét és a szenvedélyt növelné nagyobbra.

Itt említjük meg azt is, hogy a képviselőházban elterjedt hírek szerint Polónyi Géza a Ház holnapi ülésén felszólal, hogy a fiumei rezolúció kérdésében nyilatkozzék.

A két mákvirág.

A horvát koalíció két díszje közül az egyik: Potocsnyák még mindig Zágrábban élvezi a nemzeti hősnimbuszát, bárha innen érkező hírek szerint fellépése egyáltalán nem találkozik itt sem osztatlan helyesléssel. Így az „Obzor“ elítéli Potocsnyák viselkedését, bár az „Agramer Tageblatt“ mellette foglal állást. — Érdekes, hogy a Starcevic-párti „Hrvatsko Pravno“ a horvát képviselőknek szemére veti, hogy nem elég erélyesek a magyar képviselőházban s e vád alól kivézi Potocsnyákat.

A másik mákvirágot, a fő-fő hecczmájsztert, az alattomos és szurós tekintetű dalmátát, Supilót, egy kis kellemetlenség érte. Kisütötték rá, hogy jogszerűt nem is lehetne sem a horvát iartománygyűlés, sem a magyar országgyűlés tagja. A magyar állampolgárságról szóló 1879. évi L. törvény cikk szerint a honosított a törvényhozásnak tagja csak a honosítás után tíz év múlva lehet. Ez a törvény kiterjed Horvát-Szlavonországra is.

Supilo Ferencz pedig Dalmáciában, a Rajaga melletti Caotat községben született, s csak a mult 1906-ik esztendő május hónapjában folyamodott a fiumei magisztrátushoz magyar állampolgárságért azon az alapon, hogy a fiumei községi kötelekbe való felvétele kilátásba helyeztetett. A magyar honpolgárságot meg is kapta és 1906. május 18-dikán letette Fiumében a magyar honpolgári esküt. Magyar állampolgársága tehát e naptól kezdődik. Így Supilo a fennebb idézett rendelkezés szerint 1916. május tizennyolczadikáig képviselővé törvényesen meg nem választható.

A magyar országgyűlésen végleges igazolásáig lehetett volna ellene azt a kifogást emelni, hogy meg nem választható, de sem az igazoló-bizottság hivatalból nem vette észre s nem állapította meg a Supilo megválasztása és kiküldése által elkövetett törvénysértést, sem pedig a képviselők közül senki sem emelt a házszabályok 15. szakasza értelmében kifogást azon az alapon, hogy Supilo törvény szerint nem volt megválasztható.

Igy most Supilo a házszabályok betűje szerint képviselő maradhat, de csak is betűje szerint, mert a törvény szelleme szerint nem képviselő.

Igy áll a dolog a magyar parlamenti tagsággal.

A horvát tartománygyűlésnek azonban még egy másik okból nem lehet tagja Supilo.

Annoz, hogy valaki a horvát országgyűlésbe képviselőül megválasztható legyen, a magyar állampolgárságon kívül egyéb is megkívánatik.

Az 1888 szeptember 28-dikán kelt horvát választási törvény 3-ik szakasza szerint, egyéb kellékektől eltekintve, csak az bir választójoggal, aki az illetőségi viszonyoknak Horvát- és Szlavonországra való szabályozásáról szóló 1880 április 30-dikán kelt törvény határozatai értelmében ezen országok valamely községében illetőségi jogot szerzett.

Supilo azonban Fiumében nyert illetőséget és Fiume nem horvát-szlavonországi közigazgatási község. Fiume nincs Horvátországban s bármilyen legyen is Fiuméről a horvát fel fogás, az nem lehet vitás, hogy a horvát választási törvényekben használatos „közigazgatási község“ kifejezés Fiumére nem vonatkozatható.

Amiből következik, hogy egy új választás esetén, ha balsors üldöz bennünket, valamennyi

horvát urat viszontláthatjuk, de *Supilóhoz* még ekkor sem lesz szerencsénk, mert remélhetőleg idejekorán történik gondoskodás arról, hogy megfelelő határidőn belül érvényesítsék ellene a jogos és törvényszerű kifogást.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 21.

Kovács Ernő magyarul beszélt a vasutas javaslatokhoz. Pribicevics Szvetozár és Pinterovics Antal horvátul. Ez a három beszéd kitöltötte az ötórás ülést. Hogy a helyzet tisztázásához nem sokkal járultak, szinte fölösleges mondani. Kovács Ernő a magyar álláspont helyességét vitatta, míg a horvátok a maguk lovát dicsérték.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. negyedtizenegy órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Ráth Endre és Hammersberg László.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

Lázár Pál, a közgazdasági bizottság előadója: Beterjeszti jelentését a képviselőházi tisztviselők és alkalmazottak szolgálati szabályzatának bizottsági jelentéséről. (Helyeslés.) A jelentést kinyomtatják s annak idején napirendre tűzik.

Az elnök: Napirend szerint következik a miniszterelnök határozati javaslata az országos kvóta-bizottság kiküldése tárgyában.

A Ház a javaslatot elfogadja s elhatározta, hogy a Ház részéről kiküldendő tíz bizottsági tagot a hétfői ülésen választják meg. Következik a vasutas-javaslatok folytatódó tárgyalása.

A vasutas javaslatok.

Kovács Ernő: Birálja a horvátok álláspontját s azt erkölcsellenesnek és veszedelmesnek tartja. A Ház külön engedelmével a horvát kiegyezés tételeit fejtegeti s ezekből bizonyítja, hogy a horvátok követelései nemcsak hogy túlzottak, de teljesen alaptalanok is. A javaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Pribicevics Szvetozár: Horvát nyelven szól a javaslat ellen. Az önálló Medakovics-párt nevében beszél. Kijelenti, hogy ők semmiféle békét nem kötnek, ha nem az ő álláspontjuk szerint biztosítják a horvát nyelv jogait Horvátországban. Követeli, hogy vegyék föl a pragmatika-javaslatba, hogy Horvátország területén csak horvát lehet az államvasut tisztviselője és személyzete. Mindennek Josipovich miniszter az oka, mert a magyar kormány nem ismertette kellő időben a horvát közvélemény hangulatát. Nem koncessziókat kérnek, hanem jogokat, melyek megilletnek egy társországot. A javaslatot nem szavazza meg.

Pinterovics Antal (horvátul): Kéri a Ház engedélyt, hogy a tárgytól eltérhessen s politikai szempontból is bírálhassa a javaslatot.

Az elnök: Kérde a Házat, hogy megadja-e az engedélyt?

Felkiáltások: Nem! Már is sokat beszéltek!

Az elnök: A Ház az engedélyt nem adja meg s ezért a képviselő ur csak a napirenden lévő javaslattal foglalkozhat. (Helyeslés balról.)

Felkiáltások a horvátoknál: Hát Kovácsnak miért adták meg! (Zaj.)

Pinterovics Antal (horvátul): Nagyon sajnálja, hogy az engedelmet nem kapja meg, beszédével hozzá akart járulni a helyzet tisztázásához. Társai már eléggé megvilágították a törvényjavaslat hiányát és annak a horvát nemzetre sérelmes rendelkezéseit.

Szterényi számokat sorolt fel beszédében, én nem ellenőrzöm e számokat, azonban konstátalom, hogy a horvátok e számok szerint egy összeget fektettek be a vasutakba. Meltányos tehát, hogy ők is részesedjenek a vasutak által nyújtott előnyökben. Megengedi, hogy sok magyar alkalmazott beszél horvátul, de ez nem elég. Az alkalmazottaknak horvátoknak kell lenniük. Mi azt kívánjuk, hogy a horvátok kapjanak a horvát vasutakon kenyert. A magyaroknak meg kell gondolniok, hogy mily politikai következményekkel jár, ha e kérdést erőszakkal, számbeli túlsúllyal oldják meg. Azt tartja, hogy sokkal okosabb és politikussabb a szomszédokkal békében és testvériségben élni. Magyarországnak egy elégedetlen Horvátország nem ér semmit. A mult egymásra utalja a két nemzetet, helyes tehát, hogy egyetértésben éljenek, ez csak a teljes paritás elve alapján lehetséges.

Két órakor szünetet kért.

Az elnök: Az ülést tíz percze félfiggészti.

Szünet után.

Pinterovics Antal folytatja beszédét s háromnegyed 3 óra után fejezi be egy határozati javaslat benyújtásával. (Taps a horvátoknál.)

Novoszel Mátyás kéri, hogy beszédét holnap mondhassa el.

A Ház ezt megengedi.

Az elnök megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét s javaslatot tesz, hogy a Ház a holnapi ülésen tárgyalja le a kérvények 44 sorsjegyzékét s ha marad idő a 36., 37., 38. és 40. sorsjegyzéket is.

Hódy Gyula: Tekintettel arra, hogy a Ház a 3 óráig tartó üléseket csak a vasutas javaslatokra vonatkozólag határozta el, kérde, hogy az ülést a kérvényekre vonatkozólag is meghosszabbítsák-e.

Az elnök: Nem.

Hódy Gyula: Tehát két óráig tart az ülés.

Az elnök: Két óráig. (Helyeslés.)

Ugron Gábor: A Ház elhatározta, hogy amíg a vasutas javaslatok vannak a napirenden, az ülések 3 óráig tartanak. Tehát az ülésnek holnap is három óráig kell tartania, mert így kívánja a házszabály.

Az elnök: O csak azért jelentette ki, hogy két óráig tart az ülés, mert ha a Ház elhatározza, hogy fél 1 órakor átér a kérvények tárgyalására, lehetséges, hogy két órára befejezi.

Az elnök felvilágosító szavai után a Ház elfogadta a napirend-indítványt.

Az ülés három órakor végződött.

Budapest, június 21.

A főrendiház e hó 22-én, szombaton, délelőtt 10 órakor tartandó ülésére a nyomtatott meghívókon foglalt napirendet megelőzőleg ki van még tűzve: a közösgyi költségek hozzájárulási arányának megállapítása céljából kiküldendő országos bizottságba öt főrendiházi tag megválasztása. Erre való tekintettel az ülés előtt háromnegyed 10 órakor érkezik let lesz.

Az alkotmánypart értekezlete. Az országgyűlési alkotmánypart pénteken este 8 órakor értekezletet tartott, amelyen Széll Kálmán elnököl. Az értekezlet tárgyat a kvóta-deputációba kiküldendő két tagnak kijelölése képezte. Széll Kálmán elnök megnyitva az értekezletet, jelezte annak tárgyát, mire gróf Andrassy Gyula ajánlatára az alkotmánypart a kvóta-deputációba megválasztandó két tagnak egyhangulag Széll Kálmánt és Nagy Ferenczet jelölte. Több tárgy nem lévén, ezzel az értekezlet véget ért.

Az autonóm vámtarifa tárgyalása. A képviselőház közgazdasági bizottsága e hónap 25-én fogja tárgyalni az autonóm magyar vámtarifa-javaslatot és az erről szóló módosított előadói jelentést. A bizottságban, hír szerint, szóba fog kerülni a kiegyezés ügye is, amennyiben tájékozást kérnek a kormánytól a kérdés jelenlegi állásáról.

A cukorkonvenczió. Wekerle és Beck báró miniszterelnököknek tegnapi tanácskozásukon szóba került a monarchiának a brüsszeli cukorkonvenczió tekintetében követendő magatartása is. Minthogy július elején megkezdődnek Brüsszelben a tárgyalások, addigra instrukciókkal kell ellátni a magyar és az osztrák megbízottakat. Magától értődik, hogy ugy Magyarország, mint Ausztria, egyértelműleg oda fog nyilatkozni, hogy a konvenczió további fentartása esetére, abban részt akar venni.

Interpelláció az osztrák trónbeszéd tárgyában.

Lengyel Zoltán ma délelőtt a következő interpellációt jegyezte be a Ház interpellációs könyvébe:

Interpelláció a miniszterelnökhöz az osztrák trónbeszédbe Magyarországot érintő kérdésekre vonatkozólag.

Az interpellációt a Ház holnapi ülésén végén terjeszti elő.

Küldöttségek. A hatvani államvasuti ideiglenes napibéres alkalmazottaknak küldöttsége Csépany Géza orsz. képviselő vezetésével tisztelgett ma **Kossuth** Ferencz kereskedelemügyi miniszternél, kérve a 10—12 év óta ideiglenesen alkalmazottak véglegesítését. **Kossuth** Ferencz kereskedelemügyi miniszter az ügynek jóindulatu tanulmányozását helyezte kilátásba. — Ezután **Körmend** város harmincz tagu küldöttsége tisztelgett **Beck** Lajos orsz. képviselő vezetésével **Szterényi** József államtitkár-nál. A küldöttség Körmend városának több, a kereskedelmi tárcza körébe vágó kérelmét terjesztette elő. **Szterényi** József államtitkár szívesen fogadta a

küldöttség tagjait és kilátásba helyezte az összes kérések teljesítését, különösen a körmendi pályaudvar kibővítését.

A kvóta. A képviselőház hétfői ülésén választja meg a kvótabizottság tagjait. A függetlenségi párt már tegnap kandidálta a párt jelölendő tagjait, az alkotmánypart ma este jelöli ki a kiküldendő tagokat. Ausztriában az osztrák kormány a jövő héten hívja fel a képviselőházat, hogy kvóta-deputációt válasszon. A tárgyalások mindkét részről jövő héten kezdődnek. Minthogy valószínűleg nem jön létre megegyezés a két bizottság közt, ismét a király fogja egy évre megszabni az arányt.

A szocialisták petíciója az általános választói jogért. A szociáldemokrata párt az általános választási jog érdekében megindított nagyszabású országos akcióját a mult hóban néhány száz népgyűléssel vezette be. Az összes népgyűléseken elfogadtak egy határozati javaslatot, melyben kimondották, hogy követelik az általános választói jogot és megbízzák a gyűlés elnökségét, hogy a népgyűlés követelését petíció alakjában a parlament elé terjeszse. A mult hóban megtartott 300 népgyűlés közül holnap 21 budapesti és 56 vidéki népgyűlés elnöksége fogja holnap egy országgyűlési képviselő ellenjegyzésével benyújtani a parlamenthez az elfogadott határozati javaslat kíséretében a petíciót. A petíciók benyújtója a következők: **Budapestről:** Aréna melletti nagygyűlés, aranyművesek, vasutasok, III-ik kerületbeli munkások, ujpesti börtényi munkások, III-ik kerületbeli börtényi munkások, butorizletli munkások, cipészek, lakatosok, faesztergályosok, festők, földmunkások, kálaposok, kárpitások, kefekötők, kocsiipari munkások, könyvkötők, közművesek, mészárosok és hentesek, nyomdászok, vas- és fémmunkások. **Vidékről:** Arad, Agfalva, Baja, Balassa-Gyarmat, Bács-Monostor, Bánfalva, Berettyó-Ujfalu, Brassó, Czegléd, Cservenka, Debreczen, Győr, Gyöngyös, Hagymásfalva, Hajduböszörmény, H.-Vásárhely, Kaposvár, Kassa, Katymár, Kolozsvár, Komárom, Lugos, Maramarosziget, Nagybacsok, Nagytétény, Nagyszében, Nagyszénás, Nagyvárad, Ómoravicza, Orosháza, Ózd, Pápa, Pécs, Pozsony, Rákospalota, Rózsahégy, Salgótarján, Sátoraljujhely, Sopron, Sopronkeresztur, Soroksár, Szegvár, Segesvár, Szabadka, Szatmár, Szeged, Székesfejérvár, Szilberek, Szolnok, Szombathely, Temesvár, Torda, Ujvidék, Versecz, Zenta, Zombor, Zombolya munkássága.

Lits Gyula nyilatkozata. Lits Gyula főispán a következő levelet intézte lapunk főszerkesztőjéhez:

Kedves barátom!

Az Egyetértés f. hó 18-iki számában „Statárium a rebellesek ellen” című közleményben valótlanság foglaltatik, melynek szives helyreigazítását kérem.

Miniszterelnöki utasítás volt arra nézve, hogy a főispán a tisztikarral együtt a június hó 8-iki tedeumon jelenjék meg. Három tisztviselő távol maradt arról, amiért őket kérdőre vontam s ellentük felsőbb hatósági rendelet ellen való vétség miatt a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot rendeltem csak el. Időközben távolmaradásukat indokolván, az eljárást anélkül, hogy ez megindult volna — beszüntettem. Nem igaz tehát, hogy őket állásuktól felfüggesztettem, mert igazolásuk után még az előzetes vizsgálatot is beszünttettem.

Az sem igaz, hogy én a törvénytelen kormányt az utolsó hónapig végigszolgáltam, mert állásomat az első között, még 1905. november hó végén hagytam el. Ha amugy történt volna, ez a kormány bizonyosan nem küldött volna vissza Hontba.

Az azonban igaz, hogy én mint képviselő vagy 15 évig a függetlenségi pártnak voltam tagja, s erre csak önértettel gondolhatok vissza — de forradalmár akkor sem voltam! Valamint most is tartom magam olyan hazafinak, mint az, ki eljárásomban statáriumot álmodott!

Üdvözöl régi barátod

Ipolyság, 1907. 18. 6.

Lits Gyula.

Függetlenségi pártszervekedés. A somkúti függetlenségi és negyvennyolczas párt vezetősége elhatározta, hogy a nyár folyamán a pártot újjászervezi. A szervezkedő nagygyűlésre, melyet a jövő hóban fognak megtartani, meghívják az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolczas párt vezetőségét is.

A t. Házból.

I. Sok lé, kevés hus.

Amikor a gulyásban sok a lé és kevés a hus, a napszámos ember éhesen kél fel a tál mellől. A hétköznapi politikusok is efélével táplálkoznak mostanság. A pártkörökben keresik a kompromisszumokat, a bécsi lapokban a válságot, az ülésteremben a horvát botrányt, a miniszteri és házelnöki szobákban a békét s a vége az, hogy az egész társaság vakációra vágyik. Hárommérföldes kérdések élednek fel, gazdaságiak és közjogiak, külpolitikaiak, felszerelők és leszerelők, a fővárosi tanácsosok már szabadságra mennek, az ananászper-árfolyama aláesik, a Gerbaudnál már csak husz filléresek esnek a cigány tényéréra, a Stefánia-uton apadnak az előkelőségek, régi ügyek elmúlnak, újak keletkeznek, de minden csak lé . . . lé . . . a t. Ház ott van, ahol volt . . . a képviselőket felszállítja a lift és leereszti a lépcső s akik szembejönnek velük, azok ugyanazon régi újságot hallják.

— A vasutas-javaslat tárgyalása folyik . . .

— És a horvátok?

— A horvátok az obstrukciót és a béketárgyalásokat folytatják.

A kettő parallel uton halad, mint a nyomorúság és a remény, a szabad verseny és a truszt. A nyugalmat kereső emberek törekvése: az áthidalás.

Wekerle megint Bécsben volt és ismét onnan jött meg. A jelentések ismét konstatálják, hogy nem egyszer volt kihallgatáson a királynál, hanem kétszer és aki többet akar tudni, azt is hirdeti, hogy nem kétszer, hanem háromszor jelent meg a miniszterelnök az uralkodó előtt. Egy ember nagyon busul. Endrey Sándor, a miniszterelnök portrait-festője. A miniszterelnök a legelső audiencián, amikor a Lipót-rendet köszönte meg, diszmagyarban mutatkozott. Erre lenne szüksége a képhez s hogy nem tudta előre, hogy nem utazhatott Bécsbe. A képviselők másért szomorkodnak. Három audienciáról annyi kombinációt olvasnak, hogy nem tudnak eligazodni közöttük. S ezenkívül perczről-perczre új adalékok tárulnak fel. A trónbeszédben szó volt a kiegyezésről, tehát azt korrigálta Wekerle. Hosszu lejárattal mondták, tehát rövidnek kell lennie. A szakreferensek újból összeülnek, e szerint nem lesz kiegyezés. De a legközelebbi szerződést csak 1908-ig hosszabítják meg, tehát mégis lesz kiegyezés. Franciaország szövetkezik Spanyolországgal, hát vajon nem volt e szó a létszámemelésről? A miniszterelnök a kabinetirodában is járt, hátha most hazahozta az új kitüntetések? De talán mégis inkább királyi kéziratokat hozott a horvát bán felmentéséről és a horvát kormány felmentéséről. Vagy ultimatumot a horvátoknak, hisz ott tárgyal Drohobeczkyvel. Justh Gyulával is tárgyal, tán csak nem neheztel a békésebb hangulat miatt?

S mikor minden kombináció kimerül, megpihen, hogy új erővel ismét feltámadjon, akkor betekintenek a terembe és mit látnak, mit hallanak? Ráth Endre egy miniszterelnöki iratot olvas fel, melyben a képviselőháznak tudtára adatik, hogy kvóta-deputációt kell választania.

— Kvóta-deputációt — ásitoznak a régi kuruczok — mintha ezt a kellemetlen szót már hallottuk volna.

— Kvótadeputáció? — ébrednek az ujonczok. — Mi az?

— Ez az — felelik a vezetők — amire gy kell szólani: „Helyes!”

Kvótadeputáció. Se szó, se hang. Elhatározzák, hogy hétfőn megválasztják. Három napi időt adnak, hogy addig meneküljön, aki tud, nehogy belekerüljön a bizottságba és nehogy a választók megtiszteljék a kvótacsináló melléknével. Mert a kvóta az, amit Magyarország fizet, hogy a közös ügyeket Bécsben osztrák gusztus szerint csinálják, hogy német urak pompázhassanak olyan palotákban, ahol a magyar idegen, hogy állásokat kaphassanak a diplomaták s ezeknek kedvencei, kvóta, hogy legyenek fényes uniformisok, gyönyörű ágyuk és hogyha valahol külső országban bajba jut egy magyarhonosságu ember, megtudja a regulát, hogy németül kell beszélni a „közös” hivatalban. A kvóta, amit magyar adó táplál, hogy intézmények álljanak rendelkezésére — az osztráknak. De ne féljete, ne bujjatok el, a kvóta-bizottságban benne ülni, egyúttal előkelő pozíció, régebbi mamelukok befolyásokat és rangokat szerezhetek általa. Akad hát most is elég pályázó, háromszorannyi, mint amennyi elég; csak össze ne vesszenek felette, hogy ki jut be és ki marad kívül.

Még egy javaslat kerül elő, hogy a képviselőház tisztviselőinek és alkalmazottjainak javadalmazását felemeljék. Miért ne? Ha a horvátok miatt telik napi 512 korona, a tisztviselőknél is kell hogy jusson.

Van-e még valami rendkívüli? Nincs semmi. Már a vasuti javaslatot tárgyalják és Kovács Ernő kér szót — magyarul. Hanem, hogyha már beszél és pedig magyar beszél és nem horvát, arra is engedelmet kér, hogy a tárgytól eltérhessen és széles mederben közjogi tetteket és elmékedéseket adjon elő. Tesék. Megengedik Kovács Ernőnek, mert akár ő beszél, akár a horvátok beszélnek, egyaránt pénzbe kerül, amíg meg nem csinálják a békét. Kovács Ernő hálás volt és nyújtotta, amit nyújthatott. Olyan volt a beszéde, mint a rétes tészta. Már a szélei kúnt lógtak és igen vékonyra nyultak, amikor elhatározta, hogy abbahagyja a dolgot.

De tanult tőle a horvát Pinterovics Svetozár, aki utána következett és horvátul ugyanazt kérte, amit Kovács Ernő magyarul, tudniillik, hogy kiterjeszkedhessen.

— Pukkadj meg! — szóltak át barátságosan a magyarok.

— Azt hiszem, meg kell neki engedni! — szólt szeliden az elnök.

— A megpukkadást igen — felelték a magyarok — de a kiterjeszkedést nem.

Szavazással döntöttek és az elnök „azt hiszem”-ét leszavazták.

Nem sokat értek vele. Pinterovics engedély nélkül is birta szóval délután három óráig, a mikor az ülést be kellett rekeszteni, mert az idő eljárt s mert már a teremben alig volt más, mint a horvátok birkanyája.

Közülök is a kolomposok ott alkudoztak a jegyző szövegeten a magyar vezetőkkel a feltételekről, amelyek teljesítése mellett hajlandók beszüntetni a horvát obstrukciót.

* * *

II. A feltételek.

A feltételek nem tulságosan rettenetesek, sőt helyivel-közzel egy kis jóakarattal enyhéknek nevezhetők. Ime:

1. A horvátok nem kívánják, hogy külön horvát királyság elismerésével egy kimagasló horvátot, például Supilót, horvát királylyá koronázzanak Zággrában. Azt sem kívánják, hogy a magyar kincstár ebből a célból külön horvát királyi palotát építtessen ugyancsak Zággrában,

2. Ellenben megkövetelik a horvátok, hogy a mikor a mostani hadjárat költségeinek az elszámolására kerül a sor, akkor minden horvát képviselőnek külön-külön kiutalványozzának huszezer koronát a magyar közjog tanulmányozása czimén.

3. A horvátok nem kívánják feltétlenül, hogy a parlamentben a magyar képviselők horvátul beszéljenek, sem pedig, hogy minden horvát képviselő mellé egy magyar tolmácsot, magyar gyorsíró, gépirókisasszonyt, nevelőt és buffet-hölgyet szerződtessenek.

4. Ellenben a magyar képviselőház véglegesen átalakítandó a mostani minta kifejtésével aképpen, hogy fele horvát legyen, fele magyar. A hány magyar gyorsíró, gépiró stb. van, ugyanannyi horvát is legyen. A hány magyar elnököt, ugyanannyi horvát elnököt is válasszának, jegyzőket, háznagyot és tisztviselőket hasonlóképpen. A szolgálak statusa szintén aképpen állapíttassék meg, hogy a hány magyar szolgál van, ugyanannyi horvátot szerződtessenek Zággrából.

5. Nem kívánják a horvátok, hogy a predeál—budapesti vonalon csak horvát emberek lássák el a vasuti szolgálatot.

6. Ellenben, aki Zággráb felé vasuton megy, legyen az akár alkalmazott, akár pasasér, hogyha abban a bűnben találtatnék bűnösnek, hogy magyar szót ejt ki a száján, nyomban Zággráb piaczára vitessék, felakasztassék és minden ingó és ingatlan vagyona a horvát autonóm intézmények javára elkobóztassék. (Kivétel e rendelkezés alul az, hogyha az utas a magyar szó kiejtésével egyidejűleg egy husz-koronástól ezer koronáig terjedő pénzürtékű papírral enyhíti a vele együtt utazó horvát ember fájdalmát.)

7. A horvátok lemondanak arról, hogy a budapesti egyetemen horvát legyen a tannyelv.

8. Ellenben követelik, hogy a magyar kormány gondoskodjék, hogy Horvátországban minden magyar átváltozzék horvátá s ebből a célból a horvát propagandát pénzzel és erkölcsi támogatással segítse.

9. Nem követelik a horvátok, hogy a magyar kormány a Potocsnyáknak juttatott megróvás miatt mondjon le.

10. Ellenben ahoz ragaszkodnak, hogy elégtétel gyanánt részére megszerezzék a belső titkos tanácsosi czimet s az erről szóló okmányt egy küldöttség adja át, okvetlen Rakovszky István vezetése mellett, Potocsnyáknak Zággrában.

Mikor e feltételeknek hire terjedt, az aggódó lelkek felszabadultak.

Estére már az egész város tudta, hogy meg lesz a béke.

— Miért? — kérdezték az avatatlanok. — Hisz ezeket a feltételeket nem lehet teljesíteni.

— Épen azért — hangzott a fifikus válasz. — Hisz amig olyat követeltek, ami teljesíthető, addig háboruságban voltunk velük, de ha a lehetetlenségekbe beleegyezünk, ezzel semmit sem veszünk, mert nem adhatunk nekik semmit.

* * *

III. Vacsora közben.

Az alkotmánypárt vacsorája összegyűjti a politikacsinálókat és az érdeklődőket, úgy, hogy várandós időkből más pártbeliek is sűrűn tartják a társaságot.

Most a bécsi és itthonvaló események miatt fokozott érdeklődés volt, sok asztal kellett a vacsorához s a helyeket korán elfoglalták. Amikor Andrassy Gyula megérkezett, már csak két üres széket talált, de azok közül is az egyik előtt lévő teritéken látszott, hogy ott valaki

már megkezdte a vacsoráját. Andrassy a másik helyre ült s megkérdezte a jobboldali szomszédját a bal hely felől:

— Ki jön ide?

— Csathó Aurél, az újságíró. Csak telefonálni ment.

— No, nem baj . . . mond nevetve Andrassy.

Csathó visszatérve, egy kicsit meghökkent, de aztán leült.

— Bocsánat, kegyelmes uram, — szölt — konstatálnom kell, hogy én már itt ültem s nem vagyok olyan nagy, hogy máskülönből ideüljek és sem olyan kicsi, hogy most vésza ne üljek.

— Csak maradjon — nyugtatta Andrassy — sokkal jobb, ha itt van.

Később lett világossá e marasztalás politikája. Amikor már egy-egy hely üres lett, megérkezett Széll Kálmán, aki a vasuton tárlkozott a Bécsből jövő Wekerle Sándorral és vele együtt utazott. Bizonyosan fontos híreket hozott. Széll Kálmánnak is helyet szorítottak Andrassy mellett, majd odajött Darányi Ignác és Jekelfalussy Lajos is.

Csathó izgett-mozgott. Minden percben el akart menni, amíg a miniszterek az asztalnál diskuráltak, de Andrassy nem engedte. Egyre azt mondta:

— Csak maradjon Csathó!

Ott maradt hát Csathó Aurél, de abszolúte egy szót sem hallott abból, amit beszéltek.

. . . Történt pedig a marasztalás azért, hogy a végén Andrassy így szólhasson:

— Lássa Csathó, két okból volt jó, hogy itt ült. Először, mert mi gyönyörkedhettünk benne, hogy kinlódik egy újságíró, amikor közvetlen a hírforrásoknál nem olthatja szomszúságát. Másodszor pedig bennük, akik itt vannak, megnyugvás keletkezik, hogy nem történehettek fontos dolgok, ha egy újságíró lehet a társaságunkban.

Budapest, június 21.

Parkasházy s az ügyvédi kamara. *Parkasházy* Zsigmond a következő nyilatkozat közzétételét kéri:

E hó 13-án képviselői hivatásomból kifolyólag azt az indítványt terjesztettem a képviselőház elé, hogy utasítsák a kormányt oly törvényjavaslat előterjesztésére, melynek alapján a közönség az ügyvédi, stb. visszaélések ellen megvédelmezhető legyen. Ezen indítványom miatt a budapesti ügyvédi kamara tekintetes választmánya velem minden erkölcsi közösséget megtagadott.

Az ügyvédi kamara választmánya iránt érzett köteles tiszteletem tiltja, hogy határozatával nyilvános polémiába bocsátkozzam. Csak azt kívánom megállapítani, hogy a tekintetes választmány a kamara közgyűlésétől azon jogot, hogy képviselői működésem felett bírálatot gyakoroljon közjogi szempontból és immunitásomra való hivatkozással megtagadta. Ugyanazon jogot azonban a maga részéről éles formában igénybevette. A különbség az, ha a közgyűlés előtt megjelenhettem volna, igazamat előadhattam volna, míg a tekintetes választmány meghallgatásom nélkül hozott felettem határozatát. E határozatban meg nem nyugszom, azzal szemben orvoslást keresek.

Egyébként ismételnem ki kell jelentenem, hogy indítványom az ügyvédi kar ellen nem irányul, annak tekintélyét érinteni nem kívánom. Míután általánosan elismert tény, hogy az ügyvédség iránt való bizalom és tisztelet az utolsó időben alábbszállott s míután ez csakis annak tudható be, hogy egyes ügyvédek a bizalomra és tiszteletre nem mindig mutatkoztak méltóknak, s míután ebből kifolyólag az ügyvédi karnak magának legfőbb érdeke, hogy az ügyvédi tekintély hátrányára működő ügyvédek ellen az eddigieknél erősebb és hatékonyabb védelmi eszközöket szerezni: ennél fogva indítványom célja — a közönség érdekén kívül — egyenesen az ügyvédség egyetemének érdekét szolgálja. Tovább megyek: az ügyvédség anyagi válságát is többek között annak a sajnálatos ténynek tulajdonítom, hogy a közönség nem bírván mindig különbséget tenni egy bizalomra érdemes és nem érdemes ügyvéd között — sokszor csak a vég-

sükség esetén, félve és kétséggel fordul ügyvédhez. Miért szenvedjen korrek, tisztességes ügyvédkartársaim túlnyomó sokasága az egyesek által elrontott renomé sulya alatt. Indítványom a hatékonyabb védelmi eszközöket kívánja kivívni maguknak a tisztességes ügyvédeknek érdekében. Ezzel az ügyvédi kar ellen nem vétettem és ezért utamon rendületlenül tovább haladok. Dr. *Farkasházy* Zsigmond.

Beszámoló. *Petrogally* Oszkár, Besztercebánya város orsz. képviselője vasárnap, e hó 25-én tartja beszámolóját. *Petrogallyt* beszámolójára a függetlenségi párt több tagja elkiséri.

Képviselőházi hivatalnokok pragmatikája.

Budapest, június 21.

A képviselőház gazdasági bizottsága elkészült a képviselőház hivatalnokaira vonatkozó új szolgálati szabályzat tervezetével s ezzel kapcsolatban a hivatalnokok közjogi helyzete és az általános drágaság által megokolt fizetésjavítással. A javasolt fizetésemelés különösen a kisebb fizetésűeket helyezi jobb megélhetési viszonyok közé.

A tervezet lényege a következő:

Az új szabályzatban az eddiginél jobban van kidomborítva az, hogy a képviselőház tisztviselői és alkalmazottai külön testületet alkotnak. A szabályzat első szakasza szerint a képviselőház tisztikara a képviselőház fenhatósága alatt álló testület képez és felette csupán a képviselőház elnöke rendelkezik. Megszűnik tehát az a gyakorlat, amely szerint a Ház felezett szolgálata esetében a belügyminiszter fenhatósága alatt állanak. Kinevezetésük életfogytig tart. Állásukból csak fegyelmi eljárás útján foszthatók meg. Ami a minősítést illeti, a legelső állásokra is a legkisebb kvalifikációt az értségi vizsga fogja képezni. A magasabb állásokhoz legálább államvizsgát szükséges. A tisztviselők általánosabb gyakorlati kiképzetése okából azok nem lesznek egyes munkakörhöz kötve, hanem szükség szerint más-más hatáskörbe oszthatók be. Az ideiglenes napidíjjal való alkalmaztatást kevés kivétellel megszüntetik. A 8 korona napikeresetnél kisebb javadalmazású alkalmazottak betegség esetére biztosítva lesznek s a biztosítottak családtagjai is ingyenes gyógyítást nyernek. A műszaki összes alkalmazottakat baleset ellen biztosítják. A fokozatos előmenetelt az összes alkalmazottakra nézve biztosítja a javaslat. A változtatások körül említendő, hogy az eddigi két titkári állás közül az elnöki titkár helyett osztálytanácsosi állás rendszeresítettik. A gyorsirodai titkár és a gyorsirodai kezelő helyett a bizottság irodatisztjait, illetőleg irodasegédűstű állások rendszeresítését javasolja. Az egyik kapus ezentúl főkapus lesz, 14 napidíjjal helyett 12 gyakornok fog alkalmaztatni, 9 gépirónó, 8 ruhatárosnó s a vezetők, akik eddig napidíjjal voltak alkalmazva, most véglegesítenek. Megszűnik a gyorsirodai második főnöki állás, a jelentkezősi hivatal vezetője című állás, mint felesleges. Az eddigi 20 műszaki alkalmazott helyett csak 16 lesz. Új állás rendszeresítettik: egy irodatiszt az irattárnok mellé. Új állás a könyvkötő. A kinevezett szolgák számát 8-al szaporítják, de helyettük 8 napidíjas szolgálóval kevesebb lesz. A most tényleges alkalmazásban lévőeknek egy évre 482.196 koronát kitévő összes illetménye 74.757 koronával emeltetik körülbelül 15 százalékkal. A múlt évben megszünt műszaki királyi ellenőrség 50.240 koronába került.

A terembiztosi állást fentartják.

A tisztviselők fizetése, az állami tisztviselők fizetési osztályainak megfelelő beosztással a következő lesz:

Elnöki tanácsos: V. fizetési osztály az 1. fokozatban 12.000 korona, a 2. fokozatban 10.000 korona, lakbér 2000 korona. **Osztálytanácsos, gyorsirodai főnök, naplószervező:** VI. fizetési osztály 1. fokozat 8400, 2. 7800, 3. 7200, lakbér 1800 korona. **Titkár, naplószervező, könyvtárnok, felülvizsgáló gyorsíró:** VII. fizetési osztály 1. 6600, 2. 6000, 3. 5400, lakbér 1500 korona. **Gazdasági hivatal főnöke, segédtitkár, gépészmérnök, építész, irodafőigazgató, négy gyorsíró, pénztárnok:** VIII. fizetési osztály 1. 5000, 2. 4200, lakbér 1200 korona. **Fogalmazó, segéd-naplószervező, 1 segédkönyvtárnok, irodagazgató, irattárnok, iktató, kiadó, 4 gyorsíró, számlellenőr, pénztár-ellenőr, főterembiztos:** IX. fizetési osztály 1. 3800, 2. 3500, 3. 3200, lakbér 1000 korona. **Segédfogalmazó, segédkönyvtárnok, nyilvántartó, segédkiadó, irodatiszt, 2 gyorsíró, 2 számtiszt, egy terembiztos:** X. fizetési osztály 1. 2900, 2. 2600, 3. 2300, lakbér 900 korona. **Irodai sedékszű, segédgyorsíró, három számtiszt, 4 terembiztos:** IX. fizetési osztály 1. 2000, 2. 1800, 3. 1600 korona, lakbér 800 korona. **A telefonkezelők fizetését minden fizetési fokozatban**

200 koronával javítják. A legmagasabb lesz 2000 korona, 600 korona lakbéré. Az *irógépezők* mostani 1000 koronás fizetését 1200—1400-ra emelik s 300 korona lakbért adnak. Az *altisztek* 1100 és 1200 koronás fizetése 1200, 1300 és 1400-ra emelkedik, lakbértük pedig 300-ról 500-ra emelkedik. A *szolgák* mostani 800, 900 és 1000 koronás fizetése 900, 1000 és 1100-ra emelkedik, a lakbér pedig 300-ról 400 koronára. A *létszám* lesz az új szabályzat szerint 66 tisztviselő, 75 altiszt és szolga, 16 műszaki alkalmazott, 12 gyakornok, 6 telefonkezelő, 9 gépirónó, 8 ruhatárosnó, 7 napidíjas szolga, 1 vezető (tolmács), 1 könyvkötő, 3 évi átalánnyal alkalmazott, összesen 217.

A kivándorlási ankét.

Budapest, június 21.

A kivándorlás tárgyában a Magyar Gyáriparosok Országos szövetsége által összehívott szakértekezlet ma délelőtt folytatta tanácskozásait *Chorin* Ferenc főrendiházi tag elnöklésével.

Az első felszólaló *Lukács* Jenő volt, aki annak a nézetnek adott kifejezést, hogy a kivándorlást gazdasági okok idézik elő s ezeket az okokat a parlamentnek meg kellene szüntetnie.

Dr. Rédei, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara helyettes titkára megállapítja, hogy a gazdasági okok megszüntetése nélkül a kivándorlást megszüntetni nem lehet. A kötött birtok hátrányát abban látja, hogy a kötött birtok tulajdonosa nem áll az általános gazdasági kényszer hatása alatt abban az értelemben, hogy gazdaságát fejleszteni igyekezzék. Így tehát állandóan egy lucrum cessans pihen a földben. A háziipar fejlesztését ajánlja figyelembe, még pedig kapcsolatban a gyáriparral olyan értelemben, hogy a gyár körül a gyár részére végezhesen a munkásság háziipari munkát, olyan gyáraknál és telepeknél pedig, ahol kizárólag férfimunkások vannak alkalmazva, esetleg távolabb fekvő gyárak részére.

Lázár Zoltán: Népünkben ellenállhatatlan a vágódás a földhöz; ha módot nyújtunk neki földszerzésre, az nem fog kivándorolni. Szergeti a visszavándorlás elősegítését, esetleg Amerikában titkos ügynökségek rendezése útján. Követeli a bevándorlás korlátozását.

Lukács Jenő: A kongregációk. (Élénk helyeslés.)

Lázár Zoltán: Azok is. Általában az országnak csak olyan elemekre van szüksége, amelyek a nemzet produktív munkájában részt venni kívánnak.

Grófi Telki Arvéd a földolognak azt tartja, hogy közzgazdaságunkba helyes arányokat hozunk. *Borszéki Soma* nyugalmazott osztálytanácsos, *Szakáts Péter* marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarai titkár, valamint *dr. Pap Dávid* felszólalásai után déli két órakor a tanácskozást délutáni öt óráig felüggesztették.

A szakértekezlet ma délután 3 órakor előbb *Hatvany-Deutsch* Sándor főrendiházi tag, utóbb *dr. Chorin* Ferenc főrendiházi tag elnöklésével folytatta a tanácskozást.

Dr. Kovács József, az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság titkára köszönetét fejezi ki, hogy meghívták azt a társaságot is, amelyre odiozuz szerep hárul ebben a kérdésben. Azt a társaságot, amelyet szóló képvisel, semmi érdekelttség sem vezérli e kérdésben, nem vezérli a Cunard Linet sem, sőt a nagyobrmérvű kivándorlás a többi hajóstársaságnak sem érdeke, mert a nemzeti erőt fogyasztja. Ami a kivándorlás okait illeti, a mea culpát az egész társadalom elmondhatja. Nálunk a végletek találkoznak egymással. Két elem az, amelynek a magyar társadalomban ez idő szerint jó dolga van, a nagytőke, a nagybirtok, azután másrésztől a kisbirtok, a paraszt, a munkás. S hogy a munkás kivándorol, ennek nem annyira a nyomor és a munka hiánya az oka, hanem a vagyoni sorsnak a javítása. Nálunk a nemzeti hűség megakadályozza a nyers igazságok kimondását. Aki kiméletlenül feltárja bűneinket, azt hazaárulónak kiáltja ki. Egész társadalomunk ilyen, szindarabjaink csak a nemzeti hűságot legyezgetik, de nincs oiy iránydarabunk, amely maró szatírával jellemezné a mai állapotokat. Nincs könyv, mely ily irányban volna megírva, pedig könyvbátran lehetne; azt úgysem olvassa senki. (Derűltég.) Politikai pártunk sincs olyan, amely a jelenkornak, amely a modern igényeinknek megfelelne.

Laehne Hugó: Ennek közjogi viszonyaink az oka.

Dr. Kovács József: Jelenlegi politikai állapotaink körülbelül az 1825-iki kornak felelnek meg; a világ pedig elhalad felettünk, sőt halad alólunk a nép, az a becstületes, magyar nép, amely pedig annyira fejlődés-képes. Hivatkozik a Cunard Line nagy tekintélyére és előkelőségére, amelyvel sehogyszem férnek össze az e társaság ellen emelt vádak, hogy emberkereskedést üz, stb. E társaság

szupán segítségére sietett a magyar kivándorlási törvény végrehajtásában. A Cunard Line a kivándorlók nagyobb részét nem is képes szállítani, hanem kénytelen a kivándorlók tetemes részét a német hajóstársaságnak átadni. (Mozgás.) A Cunard Line ellen mégis sok a kifogás olyanok részéről, akik nem is ismerik a szerződést és az olyanok részéről, akiknél minden, ami üzlet, már eo ipso becsstelen. Nálunk vannak cukorhiénák, vannak szénaratók, vannak petroléumkirályok, vannak malom — nem tudom — betörők. (Derűtlenség.)

Laehne Hugó: És ezerholdas gazemberek! (Derűtlenség.)

Dr. Kovács József: Az ügynökök ellen emelt kifogások is tulzoltak. A törvény szerint a Cunard Line '83 ügynököt volna jogosítva tartani és csak 15-öt tart. (Felkiáltások: A többit elcsipte a konkurrenzia! A többi titokban működik!) A titokban működők a Cunard Line elleneségei. Az ügynökök rendszabályozásával a kivándorlást éppoly kevésbé lehet megakasztani, amily kevésbé kivándorlást ügynökökkel csinálni lehet. A kivándorlás megakasztásának vagy korlátozásának leghathatósabb tényezője az ipar s főképen a gyáripar fejlesztése. Ügynökök a kivándorlók hazairótt levelei. Ügynök az a körülmény, hogy, mint a szóló hallotta, Beregben egy parcellázáskor most egy hold földnek ezer forint az ára. Ügynök az előre megvásárolt hajójegy. Ügynök az utóbbi évek rossz termései. Ügynök az Amerikában a mienkhez képest annyira haladó kultúra, amely hatalmasan vonzza az embereket. De az a baj, hogy minálunk a kivándorlóval csak akkor törődnek, amikor a hajón van. Ügynökök a gépgyári ügynökök visszaélései is. Különben remélhetőleg az egész kivándorlási mizéria csak úgy átmeneti jellegű lesz, mint volt a filoxéra, amelyen szintén nem lehetett segíteni, hanem a végét kellett bevárni. Valaki azt írta, hogy ezt az ankétet egy kivándorlási hajón kellett volna megtartani. Nos hát, szóló néhány héttel ezelőtt a Slavonián Fiume és Palermó közt tartott egy ilyen ankétet kivándorlókkal, akik mind igen jó hangulatban voltak mindaddig, míg a tenger sima volt. Ezek mindegyike azt mondta, hogy azért megy ki, mert hozzátartozója van kint s annak jó dolga van. Egyik sem megy ki azzal a szándékkal, hogy ott marad, hanem mind vissza akar térni. Ha nem volna szerződés a Cunard Line-nal, amely alávetette magát a magyar törvényeknek és azoknak minden betűjét a legangolabb becsületességgel tartja meg, akkor a német hajóstársaságoknak volna kiszolgáltatva a kivándorlók nagy tömege s a magyar állam azokat sem ellenőrizhetné, akiket ma ellenőrizhet. Nem érti, miért a Cunard Line lett egyszerre a „Prügelknabe.“ Aki a Cunard Line ellen fordul, az olyan, mint az, aki az órát akarja agyonütni, hogy a mulandóságot megszüntesse. A Cunard Line különben is egy közvetlen transzatlantikus vonal nagy előnyeit nyújtja.

Laehne Hugó: Csakhogy csak embereket szállítanak rajta Fiuméból, az árukat Triesztből szállítják.

Dr. Kovács József adatokat sorol fel arra nézve, hogy tetemes mennyiségű árut is szállít a Cunard Line, különösen magyar ásványvizeket visz ki és a Standard oil-t, rezet és más árukat hoz be. Bizonyos foku gazdasági előnyöket nyújtanak a Cunard Line által Fiumében tett beruházások is. Ha a Cunard Line-szerződés megszűnnék, nem látnók ugyan a bajt s azért talán csend volna, de a baj a valóságban megvolna mégis. A Cunard Linének rettenetes nagy baja, hogy eddig a nyakát ki nem törte; mert Magyarországon csak egyet nem bocsátanak meg: azt, ha valaki üzletet csinál. Magyarországon csak szubvenziót kérni, csak koldulni szabad; üzletet csinálni, pénzt szerezni, az szegény és ha valaki a szánakozás padjára kerül, csak akkor van neki minden megbocsátva. A kivándorlás egy ragály, amely elfogja az embereket, amely csak keserves kiábrándulás árán fog megszűnni s amely perczenben az abnormis kivándorlás megszűnik, be fog bizonyulni a fiumei vonalnak a haszna.

Megjegyzni, hogy a nagy hajóstársaságok maguk az utasok akvizíciójával, részben a dekorumokából, részben más érdekek okából nem törődnek; a szerzéssel foglalkoznak az ó expedienseik, akik viszont semmiféle érdekekkel nem törődnek, mely üzleti érdekeiknek utját állja. De az abnormis utaslétszám a nagy hajóstársaságoknak sem érdeke és Brémában és a többi kikötővárosokban nem egyszer nagy aggodalmakat okoz a kivándorlóknak oly nagy mértékben való odaözönlése, hogy sem a városok, sem a hajóstársaságok nem képesek őket ellátni.

Az emberekre nem akkor kellene vigyázni, hogy jó dolguk legyen, amikor a kivándorló-hajón vannak, hanem addig is, amíg itthon vannak. Szóló azt hiszi, hogy a kivándorlás önmagát fogja meggyógyítani, különösen ha tette fogja sarkalni a magyar társadalmat. Átalakító hatása lesz —

ugy véli szóló — az amerikai lobogónak, az amerikai gondolkodásnak a magyar társadalomra is.

Laehne Hugó: A mezőgazdasági munkabér nem lehet nagyobb a termelési érték 25%-ánál, míg az iparos az érték 70%-áig mehet és mivel mi agrárius állam vagyunk, itt van a nyitja a kivándorlásnak, hogy Amerika fizethet magas munkabéreket, de mi nem fizethetünk. Szomorú, hogy sem a német, sem az amerikai hatóságok nem fektetnek súlyt az igazoló okmányokra. Még marhalevéllal is vándoroltak ki emberek. Nem helyes, hogy annyira kedvében járunk a kivándorlóknak bármely utirány érdekében. Nincs azon az állásponton, hogy a Cunard-szerződést fel kell bontani, mert személyesen tapasztalta a Cunard hajóin való ellátást és bánásmódot. De mégsem kellene talán a kivándorlóknak Fiumében nagy hotelt építeni, mert mégsem állami feladat, hogy kellemessé tegyük a kivándorlást. Sajnálja, hogy nem ül több kereskedő, iparos az ország-házban; ezen mindenesetre kellene segíteni, de a jelenlegi parlamenttől igenis elvárhatjuk, hogy minél előbb sürgősen intézkedjék a kereseti adó-reform tárgyában, de másrészt követelnünk lehet igenis a földadó-progresszivitásnak a keresztülvitelét. A kivándorlásnak — nézete szerint is — közgazdasági okai vannak; ott aztán többet keresnek, ezért vándorolnak ki. A kivándorlás apasztása tekintetében az első dolog, hogy az önálló vámtérületet ne engedjük többé a napirendről levenni. (Élénk helyeslés.) A további teendő a helyes birtokpolitika. Nem ért egyet Hegedüs Lóránttal. Nem sérelmes a kötött birtokra, de ezzel a kérdéssel nem hozzák kapcsolatba, mert ez könnyen azt a látszat keltheti, mintha kivándorlás jelszavával akarnának régi szerzett jogokat megsérteni. De igenis szükség van jó telepítésre és parcellázásra, amely állami feladatnak nyilvánítandó. Van a kötött birtoknak egy nemé, amely telepítési és parcellázási célokra könnyen felhasználható: a községi ingatlan-vagyon, amelyből nagyon sok embert lehetne földhöz juttatni. Ezzel a kérdéssel különben foglalkozik már a kormány. Felveti azt az eszmét, hogy a gyáriparosok szövetsége létesítsen egy visszavándorlási hazafias ligát.

Hatvany-Deutsch József: Az O. M. G. E.-vel egyült.

Laehne Hugó: Igen, az ipari és a mezőgazdasági szervezetek együtt és ez a liga itthon terjeszse azon igen számos esetek hírére, mikor a kivándorlók nem értek el sikereket, mert ma a nép csak a csekélyszámu szerencsésen járt embe-rekről tud, odakünn Amerikában pedig tartson a liga ügynököket, akik hazánkfiat rábeszéljék a hazatérésre. (Élénk tetszés.)

Uzskay Bálint: A kivándorlás oka lenn kezdődik a népoktatás hibáinál. Tanítunk mindenfelét, csak az életrevalóságot nem. A kertészetet, a selyemhernyótesztést, a házépítést kellene megkedveltetni. Ebből a célból egységes állami népoktatás volna szükséges.

Thomas Mór, a brassói kereskedelmi és iparkamara titkára szerint a keresethiány nem lehet oka a kivándorlásnak, mert pl. a botfalvi cukorgyárnak is az idén külföldi munkásokat kellett hoztatnia. A régi, központositott utlevélkiadáshoz nem szabad visszatérni, mert a termelőknak a fogyasztókkal való érintkezésében a legnagyobb mozgási szabadságra van szükség.

Az értekezletet holnap délelőtt féltíz órakor folytatják.

KÜLFÖLD.

A politikai helyzet Ausztriában. Az Egyetértés mai számában megirtuk, hogy a cseh pártok és a két cseh miniszter, Forscht és Pacak közt éles ellentétek támadtak, amelyek a két minisztert arra indították, hogy benyujtsák lemondásukat. Prágából azt jelentik, hogy a „Nar. Listy“ értesülése szerint a két cseh miniszter a kapacitálás folytán visszavonta lemondását, de azért a válság még fenforog. Bécsből különben azt jelentik, hogy a Rathaus-negyedben, valamint a Neubauban tegnap tartott második pótválasztások alkalmával a keresztényszocialista-párt jelöltjeit választották meg **Wittek** volt miniszter és **Papst** szakszervezeti elöljáró személyében.

Japán és az Egyösült Államok. Kaliforniában egyre nagyobb mértékűt ölt a japánellenes mozgalom. San-Joseban a munkásegylet és a japánellenes liga ultimátumot intézett a városi tanácshoz s azt követeli, hogy a japáni teakertet szüntessék meg. A Newyork Herald is a japánellenes mozgalomhoz csatlakozott s naponkint izgatja ol-

vasóit a japánok ellen s előkészíti őket a háború lehetőségére. Hajashi külügyminiszter kijelentette, hogy alaptalan az a hír, mely szerint Auki, a washingtoni japán nagykövet visszahivatnék.

Mibe került az orosz-japán háború. Japán számitás szerint az orosz-japán háború 1.484,702.063 jenbe, azaz 3.678,951.712 koronába került. Ebből a hadseregére 1.263,180.513 jen, a tengerészetre 221,521.550 jen esik. A hadjáratra a kormánynak 1.712,029.914 jen állt rendelkezésére, így tehát a japán kormánynak még megmaradt 227,327.851 jenje, azaz 267,243.864 koronája.

Zendülés Franciaországban.

Budapest, június 21.

A délfraanciaországi bortermelők zavargása kezd komoly politikai eseménynyé alakulni. A hibás ezért a francia kormány, mely eleinte nem sokat törődött az egész mozgalommal s csak most, mikor már igazán vészdedelmes jellegűt ölt, ébredt csak annak tudatára, hogy azt nem lehet kicsinyelni. Sőt **Clemenceau** azt is tétlenül nézte, hogy **Sarraut** belügyi államtitkár s a kormánynak még néhány délvidéki tagja rokonszenvezett a morgalommal. Sőt a kormány eszközölte ki a vasutársaságoknál, hogy a tiltakozó meetingre utazó bortermelők mérsékelt áru jegyeket kapjanak.

Ma aztán egyszerre nagyon válságos lett a Clemenceau kormány helyzete. A déli megyékben tegnap óta nagyon megrosszabodott a helyzet. Narbonneban és Montpellierben a zendülés nagyon veszedelmes karaktert öltött s most már Perpignanban is mutatkoznak a felkelés jelei. Narbonneban a felkelésnek tegnap több emberaldozata lett. Amikor a tömeg **Guillaume** párisi rendőrügynököt bántalmazta, egyes katonák nem tudták izgatottságukat megfékezni s a tömeg közé löttek, amelyből hárman eles-tek és hárman veszedelmesen megsérültek. A rendőrügynök valószínűleg már meg is halt. Az ellene végbevitt dolgok részletei mutatják, hogy mily óriás módon elmérgesedett a helyzet Narbonneban, de arról is tanuskodnak, hogy az eseményeket bizonyos emberek intézik, akik a tömeget rendszeresen fölizgatták.

Ki kell végezni!

A tömeg Narbonneban fölismerete a rendőrügynököt s öt és két rendőrtársát üldözöbe vette. A fölizgatott emberek az utóbb említett két rendőrt bántalmazták és véresre verték, de a szőlőművelők bizottságának egyik tagja közelébe tett s megmentette őket. **Guillaume** szerencsétlenségére elvált társaitól s véletlenül abba a házba menekült, amelyben a szőlőművelők bizottsága éppen ülést tartott. Ott azonnal rávetette magát husz szőlőművelő s vezérük az ablakból lekiáltott az ott összecsdült tömegnek s azt kérdezte, hogy mit csináljanak a rendőrügynökkel? **Akarják-e, hogy halálra itéljék? A tömeg fanatikus dühében azt kiáltotta vissza: Ki kell őt végezni!** Erre a szobában levő szőlőművelők levették **Guillemet** s az ablakhoz hurczolták, ahonnan le akarták dobni. De a tömeg azt kiáltotta föl: **Ne dobjátok le! A csatornába vele!**

Erre a szőlőművelők lehurczolták **Guillemet** s elvitték a csatorna közeli partjához. Elszállítása közben a fanatizált emberek botjukkal és öklükkel ütötték s a sok ezer főnyi tömeg viharos tetszésnyilvánítása mellett **bedobták a vízbe. Guillaume** uszással igyekezett menekülni, de valóságos közüport indítottak ellene, úgy, hogy a rendőrügynök számos seből vérzett. Ez a borzasztó jelenet két-három percig tartott. Ekkor a rendőrügynök alámerült s csak néhány méterrel távolabb bukkant föl újra. Néhány ember hozzá közeledett s megígérte neki, hogy nem lesz több bántódása, ha a többi rendőrt megnevezi. Aztán kivették a vízből s egy gyógyszerháza vitték. Az uton óriási néptömegekkel kellett magukat keresztülmenniük s a nekivadult tömeg most újra bántalmazni kezdte a szerencsétlen embert. A városháza előtt katonaság állott s a rendőrügynök állapota annyira felháborította őket, hogy néhány katona vezényszó nélkül a tömeg

közé lőtt s három embert megölt és hármát veszedelmesen megsebesített.

Narbonneban a Boulevard Gambettán, mint már megírtuk, a tömeg fűttel és gunyszavakkal fogadta az arra czirkáló lovas járóort, mire ez kivont karddal indult a tömeg felé, hogy szét-szórja. A tüntetők székeket dobáltak a lovakra, melyek közül egy összerogyott s azonnal ki-múlt. A katonák erre tüzeltek, mire a tüntetők revolverlövésekkel válaszoltak és hirtelenében torlaszokat emeltek. A mikor kevéssebb utóbb lovaskatonák érkeztek a Boulevard Gambetta-ra, a tömeg fűttel és gunyszavakkal fogadta őket. A katonák tüzeltek. Egy golyó összeszevazta a Bar Meridionale egyik ablakát s megölte Ramont, a munkástözsde egyik tagját, aki éppen leányával beszélgetett. *Leánya is súlyosan megsebesült s most a halállal vívódik. Három másik vendég is sutyosan megsebesült.* Az alprefektura közelében lévő másik kávéházra szintén lötek. *Egy golyó szíven találta Granger fényképész tizenöt éves fiát.* A párisi Petit Temps jelentése szerint hajnalban a sétateren a padokból új torlaszokat emeltek, amelyeket a katonaság később széjjelhányt. A kereskedők bezárják üzleteiket. A tömeg, amely jobban szereti a gyalogosokat, gunyolja a csendőröket és lovaskatonákat, ahol csak találkozik velük. A tüntetők gyújtást indítottak egy gyalogos katonára gyámolítására, aki egy torlasz szétszedése alkalmával megsebesült. A bortermelők védelmére alakult bizottság a gyalogos katonák között bort osztott szét.

Meglincselte rendőrök.

A párisi Intransigeant Narbonneba kiküldött tudósítójának a legutóbbi éj eseményeire vonatkozó hosszú táviratát közli. A midőn a tüntetők az alprefektura kapuját föl akarták feszíteni, az udvaron álló csendőrök anélkül, hogy a tömeget megintették volna, sortűzet adtak. Először vaktöltéssel löttek. Amidőn a tüntetők, akik futásnak eredtek, ezt észrevették, visszatértek s az alprefektura udvarára akartak behatolni. Egy újabb sortűz, amely *több embert megölt, többen elestek*, visszatartotta őket. A 80. gyalogezred egy százada közben megszállotta a teret. A tömeg a katonaságot ezzel a kiáltással fogadta: *Gyilkosok!*

Több párisi lap külön kiadásokban narbonnei táviratokat közöl, amelyek szerint *három rendőrt meglincseltek*. A katonák két vinczellért öltek meg. A tegnapi zavargás alkalmával több rendőrgyűnököt megvertek. A rendőröknek az alprefekturára kellett menekülniök. *Az összeütközés alkalmával négy ember életét veszítette, tizenegy megsebesült.* Tegnap este a tüntetők elfogtak egy biztost s tuszul fogva tartják.

A belügyminisztérium megerősíti azt a hírt, hogy tegnap délután Narbonneban 4—5 óra között egy Guillaume nevű rendőrbiztost bántalmaztak és a csatornába dobták. Valótlan azonban az a hír, hogy Guillaume sebesüléseibe behalt. Guillaume még a mai nap folyamán Párisba hozzák. Narbonneban, tekintettel Ramont munkás mai temetésére, széleskörű óvintézkedések történtek.

Csatornalapok.

A párisi Intransigeant szerint Narbonneban ma kihirdették az ostromállapotot.

Montpellierben a lemondott községi tanács falragaszokon kiáltványt tett közzé, melyben a lakosságot nyugalomra inti, minthogy csak ily módon lehet a nagyobb szerencsétlenséget megakadályozni, amely a vinczellérek igaz ügyét kompromittálhatná. A városban tüntetés folyt le, amelyben majdnem az egész lakosság résztvett. A késő éjjeli órákig tartó tüntetés közben a katonák és a tüntetők között komoly összeütközés történt. A tüntetők a katonákra löttek. *Mindkét részről többen megsebesültek.* Komolyabb sebesüléssről eddig nem érkezett hír.

Perpignanban is tegnap este egy nagyobb tüntetőcsoporthoz gyűjtött a rendőrprefektura épületét. *A gyűjtőgatók egyszerre gyűjtötték föl az épületnek mind a két sarkát.* A tüzet sikerült eloltani, bár a gyűjtőgatók mindenáron megakarták akadályozni az oltást.

A helyzet megrosszabbodása nagyon válságossá teszi a kormány helyzetét. A miniszterelnököt azzal vádolják, hogy nem ismerte föl helyesen a mozgalom jelentőségét. A párisi sajtószindikátus ma tiltakozott a kormányról az ellen, hogy *a fellázadt vidékekre*

küldött párisi rendőrök újságíróknak mondják magukat. A föllázadt szőlőművelők keresztül láttak ezen a rendszeren s *most az igazi újságírókat is rendőröknek nézik s halállal fenyegetik.* Így a Figaro tudósítóját a vízbe akarták dobni s véresre vertek egy másik újságíró is, akit *rendőrnek vélték.*

Béziersben tegnap este egy néptömeg arra kényszerítette a kávéháztulajdonosokat, hogy zárják be üzleteiket és a narbonnei áldozatokért való gyász jeléül tüzenek ki gyászlobogókat. A tömeg a polgármesteri hivatalra vörös lobogót tüzött ki. Perpignanban a lakosság egész estén át körülvette a prefekturát. A kormány ellen szóló kiáltásokat nagy helyesléssel fogadták. A tömeg be akarta törni a prefektura kapuját, ami azonban nem sikerült. Egy rendőrbiztost megvertek. A tegnapi zavargásokról érkező újabb jelentések szerint a tömeg megtámadott egy rendőrbiztost, aki a Grand-Hotelbe menekült, melynek ablakait és izzólámpáit a tömeg összeszevazta. A tüntetők este 9 órakor megtámadták a prefektura kapuját és feltépték az utca kövezetét. Egy fészerben tüzet gyújtottak. A tüntetők behatoltak a prefektus szobájába, aki családjával elhagyta a prefektura épületét. A tüntetők a butorokat dobták a tüzre, amely egyre terjedt. A tüzoltók kénytelenek voltak visszavonulni. A prefektura fél 11 órakor *lángokban állott.* A tömeget csendőrök és katonaság visszaszorította.

Montpellierben este 9 órakor számos tüntető kifosztogatta a csarnokokat. A tömeget katonaság szorította vissza. Több revolverlövés történt, mire a tömeg nagy pánikban menekült. Számosat letartóztattak. Egy rendőrbiztos könnyen megsebesült, egy dragonyos leesett lováról. Éjjel a városban nyugalom uralkodott. Járőrök czirkálnak a város utcáin.

A tömeg felszólítására, amely behatolt az agdei kaszárnyába, tegnap este 300 katona teljes fegyverrel és löszrel ellátva, elhagyta a kaszárnyát és Beziers felé indult, ahol a csapat hajnali fél 7 órakor megérkezett. A katonák a szabadban táboroznak.

Agdeben tegnap este parancskiadás után a 17. gyalogezred két százada, amelyek egy régi kaszárnyában voltak elszállásolva, a De la Nativité kolostor elé vonultak, ahol négy század van elhelyezve és arra kényszerítették a katonákat, hogy kövessék őket. E hat század, amelyet mintegy 500 tüntető kísért, feltörte az új kaszárnya kapuját és a már ágyban fekvő katonákat arra kényszerítette, hogy csatlakozzanak hozzájuk. A vonakodók száma igen nagy volt. Azután polgári személyek felrobbantották a löporraktár kapuját és töltényeket osztottak szét a katonák között. Azon katonákra, akik nem akartak a zendülőkhöz menni, löttek. Nagy zavar támadt. Számosan átugrottak a falakon és mindenféle irányban elmenekültek.

Béziersben az Agdeből ideérkezett katonák a lakosság szalmát bocsátott rendelkezésre, hogy fekhelyet készíthessenek maguknak. A községi delegáció elnökét, aki arra kérte a katonákat, hogy vonuljanak vissza a kaszárnyákba, majd ki fogják eszközölni megkegyelmezésüket, megölték.

A belügyminisztériumba érkezett jelentések szerint a legutóbbi két napban Narbonneban hat ember vesztette életét. Ugy látszik, hogy a nyugalom újból helyreállt, de attól tartanak, hogy Montpellierben a tüntetések újból megisméltődnek.

Agdeben rájöttek arra, hogy a gyalogkatonaság összetart a zendülőkhöz. Ez a felfedezés nem jött váratlanul, a hatóságok nem lepődtek meg azon, hogy háromszáz főnyi gyalogos katonaság nyíltan a zendülők pártjára állott. Már régebben észrevették, hogy a gyalogos csapatok a rebellekhez húznak. Valahányszor csendőrség vagy dragonyos katonaság ment a zavargók ellen, mindannyiszor a nép tombolva, fűtülve, közáporral fogadta a katonaságot. Amikor pedig gyalogos katonaságot rendeltek ki a tüntetések helyére, a nép barátságosan fogadta őket és semmiféle összeütközés nem volt. Ennek az a magyarázata, hogy a gyalogos csapatok Délfranciaországból a vinczellérek közül kerültek ki, így a háromszáz főnyi legénység is, amelynek legnagyobb része Délfranciaországból való vinczellér.

A Temps bezieresi jelentése szerint a 13-ik vadászrezd alezredese, aki ma lemondott rang-

járól, a szabad ég alatt tanyázó zendülőkhöz beszélt. A zendülők családjai a zendülőknél fogják az éjjel tölteni. A katonákat önkéntes örkörzik. A Liberté bezieresi jelentése szerint a község tanács közigazgatási bizottsága lemondott. A szomszédos falvak parasztlakossága ezerszámra Bezieresbe tódul. A zendülők és csendőrök vaktöltésekkel löttek egymás felé. A csendőrök visszavonultak.

Éjjel a Montpellières és Bezieres közötti vasuti vonalon a vágányokat felszakították, Baillou tábornok nem mehetett Bezieresbe.

Agdeben a 17. gyalogezredből 607 ember hiányzik, akik közül legtöbben az első zászlóaljba tartoznak. A kaszárnya óráit összerombolták és a rendőrség fegyvertárát kifosztották. Számos Lebell-fegyver hiányzik, sokat használhatatlanná tettek.

Bezieresben a 81. gyalogezredet kiküldték, hogy az Agde felől érkező 17. ezredbeli katonákat elfogja. Bezierestől három kilométernyire összeütközésre került sor. A 81. gyalogezred feltűzött szuronyral indult a zendülők ellen, kik erre a levegőbe löttek, mire a 81. ezred visszavonult. Senkisésem sebesült meg.

Minisztertanács.

A mai minisztertanácson Clemenceau bejelentette azt az Agdeből érkezett hírt, mely szerint a 17. gyalogezred 300 katonája, miután kifosztotta a löporraktárt és mindenikük 200 töltényt vett magához, elhatározta, hogy Narbonneba vonul, hogy ott a lovaskatonákat megöljék. A katonák végül Béziersbe indultak, a hova hajnali fél 7 órakor érkeztek. Minthogy a szökevényeknek nem sikerült a 81. gyalogezred kaszárnyájában szállást kapni, arra kérték az alprefektust, terjeszse a miniszterelnök elé azt az ajánlatukat, hogy az esetben, ha eljárásuk fegyelmi büntetéseket nem vonna maga után, készek visszavonulni Agdeba. Clemenceau miniszterelnök haladéktalanul azt a választ közölte a katonákkal, hogy minden tárgyalást visszautasít és semminő feltételt nem akceptál. A minisztertanács minden tekintetben helyeselte a miniszterelnök eljárását.

A minisztertanács befejeztével Clemenceau miniszterelnök egy interjúban alaptalannak mondja azt a hírt, hogy az interpelláció tárgyalását el fogják halasztani. Amidőn elvállalta a felelősséget, hogy a lázongást elnyomja, tudni óhajtott, megbizik-e benne a kamara, hogy képes a nyugalomra újra helyreállítani, vagy pedig e feladatot másra akarja-e ruházni. A kamara ki fogja fejezni véleményét, vajjon el akarja-e nyomatni a lázongást, vagy pedig azt kívánja-e, hogy a csapatok visszavonuljanak. Ő — ugymond — rendet akar és azt lehetőleg erőszak alkalmazása nélkül biztosítani fogja. A kamarától még ma bizalmi nyilatkozatot akar. Megjegyezte, hogy Narbonneban javult a helyzet, amennyiben az ott egybegyűlt vinczellérek a katonasággal való összeütközések híreire visszavonultak hazájukba. Minden intézkedés megfűtetett, hogy az áldozatok mai temetését mi sem zavarja. A csapatok izolálni fogják a gyászmenetet, nehogy összeütközések történjenek.

A kamara ülésén.

A kamarában Benoist és Lafere képviselők a narbonnei események tárgyában interpellálnak. Clemenceau miniszterelnök utal a lovaskatonák mérsékelt magatartására, akik Ferroul polgármester letartóztatásakor a rendet fenntartották. Ellenben a tömeg nyers magaviseletet tanúsított és kövekkel dobált a rendőrségre. Mintegy száz katona megsebesült. A lakosság erre visszatért házaiba, a tüntetők pedig nyomtalanul eltűntek. Helyesli azon tábornok eljárását, aki a zendülőkhöz és gyűjtőgatókhoz nem akart harcba keveredni. (Hosszantartó helyeslés.) A legnagyobb szerencsétlenség volna, ha a kormány a fegyelmetlen szoldateszka előtt visszavonulna. (Újabb helyeslés.) A zendülőket felszólították, hogy térjenek vissza csapatostul. A hatóságok figyelemmel lesznek arra, hogy meghódítottak. A zendülők nem szökevények. (Nyugtalanlás a centrumban.) Clemenceau végül kijelenti, hogy a zendülőkhöz semminő koncessziók nem tettek. Szükségünk van — ugymond — a kamara bizalmára, hogy a felkelést elnyomhassuk. (Nyugtalanlás, elvéve helyeslés.) Aldy képviselő ezután interpellációját indo-

kolja. Hibáztatja, hogy erőszakos intézkedéseket tettek a délvidék nyugodt lakossága ellen, mely a törvényesség határait nem lépte túl. (Mozgás.)

Aldy képviselő azt állítja, hogy a lovasság egy vendéglőre tüzelt, melynek gazdája nem akart a katonáknak itallal szolgálni. A katonák revolverekkel lövöldöztek, csak azért, hogy szórakozzanak. (Clemenceau ellen irányuló gunyos közbeszólások a szélsőbaloldalon.) Clemenceau és Piquart megbotránkozással utasítják vissza interpelláló megjegyzéseit. Aldy képviselő helyesli, hogy a zendülő katonák nem akarnak a rendőrségnek eszközül szolgálni és Ferroul polgármester, valamint a többi fogoly szabadonbocsátását követelik, hogy a nyugalom újból helyre álljon. Képes-e az a kormány — ugymond — mely öt hadtestet küld a délvidékre a felkelés elnyomására? Azt tanácsolja a miniszterelnöknek, hogy mondjon le az elnyomásról, mert az csak lázadást és forradalmat idézne elő. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Brouse képviselő a borhamisítás megakadályozását követeli. Leroy, Baulieu képviselő a nagy zajban nem beszélhet. Benoist képviselő az anarchikus állapotokért a kormányt és a parlamentet vádolja. Laferre képviselő kijelenti, hogy Bezieresbe megy és közvetíteni fogja a katonák, Bailloud tábornok és a lakosság között a béke ügyét. (Helyeslés a baloldalon.) Deramel képviselő hibáztatja, hogy a kormány Ferroult és az argeliensi bizottság többi tagjait letartóztatta, békés polgárokat, kik a lakosságot nyugalomra intették. Sokkal jobb eszköz volna, ha több nagy borhamisítót letartóztatnának. A miniszterelnök kijelenti, hogy a borhamisítókat üldözik. Ezután megczáfolja Aldy képviselő azon állítását, hogy a lovaskatonák revolverekkel lövöldöztek, holott azoknak nincs is revolverük.

Végül 328 szavazattal 228 szavazat ellenében a kormánynak bizalmat szavaztak.

Francia lapok a zendülésről.

Az ujságok az ország déli részében történt rendzavarásokról részletes jelentéseket közölnek: A *Figaro* jelentése szerint Narbonneban tegnapelőtt három embert megöltek, 18-at megsebesítettek. A lakosság izgatottsága elérte tetőpontját. A tisztek egy szállóban sem kapnak lakást. A 139. ezred ezredese a tegnapi események miatt beadta lemondását. Ramont, a munkástörsde egyik meggyilkolt tagját ma temetik és attól tartanak, hogy ez alkalommal rendzavarások lesznek. A *Petit Parisien* narbonnei jelentése szerint ott tegnap délelőtt kihirdették az ostromállapotot. Az összes utcákat és tereket katonaság szállta meg. A *Petit Journal* montpellier-i jelentése szerint a tegnapi rendzavarások igen komoly természetűek voltak. A tüzelés mindkét részről többeket megölt és számos embert megsebesített. Mintegy 30 embert letartóztattak.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Eger város rendőrfőkapitányává *Szederkényi* Nándor főispán *Friedl* Gyulát nevezte ki.

Zemplémegeye törvényhatósága most tartotta rendes közgyűlését, amelyen felolvasták a belügyminiszter jóváhagyó leiratát, amelynek alapján a tiszviselőknek a nemzeti ellentállás idején tanúsított érdemeik elismerésül azt az évet kétszeresen számítják be nyugdíjjogosultságukba. Magáévátette azután a közgyűlés dr. Havas Rezső kir. tanácsosnak Dalmácia visszacsatolása tárgyában tett indítványát. Egy aljegyzői állásra Mátýásovsky Kálmán közigazgatási gyakornokot választották meg.

Abaujtona vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt Szalay László főispán elnökleve alatt közgyűlést tartott, amelyen a bizottsági tagok nagy számban jelentek meg. Az elnök üdvözlő szavai után dr. Pappszász József tb. főjegyző felolvasta dr. Puky Endre alispáni előterjesztését a tiszviselői nyugdíjalap fizetőképességéről. Az utóbbi időben a vármegyei tisztikarból szokatlanul sokan vonultak nyugdíjba, úgy, hogy a tiszviselői nyugdíjalap fizetőképessége megingott. Az alispán előterjesztésére a közgyűlés elhatározta, hogy felír a belügyminiszterhez, hogy a rendelkezésre álló alapokból nyújtandó segéllyel tegye fizetőképessé a tiszviselői nyugdíjalapot. A közgyűlés azután a választásokat ejtette meg. Stuller Józsefet árvaszéki

elnökké, Bernáth Józsefet és Jelenffy Bélát árvaszéki ülnökké, Boross Dezsőt és Borsos Andort szolgabírákká választották meg. A megválasztott tiszviselők a közgyűlés előtt letették az esküt. Ezután a körjegyzőségek új beosztását tárgyalta a közgyűlés és elhatározta, hogy több új körjegyzőséget alakít.

Benes János temetése.

Elkísértük örök pihenőjére a mi szeniorunkat és segédszerkesztőnket, Benes Jánost. Ott pihen már a farkasréti temetőben szomorufűzek árnyékában az anyaföldben. Álltunk koporsójánál s mialatt az egyházi ének szomoru akkordjai rezgették meg a levegőt, a tömjén füstje borult a koporsóra, még egyszer elvonult előttünk egész élete és munkássága. Képzeletünkben újra életre kelt s láttuk megint sűrűgni-forogni íróasztala körül a szerkesztőségben, amint az izgalomtól lázas fejfel érdeklődik minden esemény iránt.

A gyászos valóság hamar eloszlatta az ábrándképeket. Ott sirt-zokogott koporsója fölött két árván maradt lánya, ott állt gyászborulttan a felesége, testvére, sógora és egész rokonsága. Eljöttek a kollégák is, azok, akik a kegyelet adója gyanánt munkaidejük egy részét feláldozhatták. Mert a temetés délután öt órára volt kitűzve. És éppen az az idő az, amikor a szerkesztőségekben a munkaidő kezdődik s megindul a mindent megörlő nagy dolog, melynek eredményét napról-napra lesi-várja a közönség. Ennek a nagy munkának s mindennap megújuló munkaláznak volt egyik derék bajnoka s egyszersmind áldozata Benes János. Azért eljöttek azok, akik eljöttek, hogy végtisztességében részt vegyenek s halkán elmondják istenhozzájukat az utolsó utra térő kollégának. Ott volt a Budapesti Ujságírók Egyesületének kiküldöttje, *Cziklay* Lajos alelnök, és egyik régi barátja, *Sziklai* János, aki évek hosszú során együtt dolgozott vele szerkesztőségünkben; *Balla* Jenő kollégánk és a zsurnalistikának még néhány tagja, akit a kérelhetlen kötelesség éppen abban az időben még nem szólított munkába. Lapunk szerkesztősége és kiadóvatala testületileg kivonult *Purjesz* Lajos felelős szerkesztő és *Erdős* Armand igazgató vezetésével. Számos koszoru borította a koporsó fedelét. A koszorúk feliratai többek közt ezek:

Apuskának — *Ilonka* és *Bözsike*.

Janinak — *Endre* és *Vilma*.

Benes Jánosnak — Az Egyetértés szerkesztősége.

Erdős Armand — Benes Jánosnak hű munkálkodása fájó emlékeül.

Az Egyetértés kiadóhivatala — Benes Jánosnak szeretettel.

A Budapesti Ujságírók Egyesülete — A szeretett kartársnak.

A Független Magyarország szerkesztősége — Benes János kartásuknak.

Béke a halottnak — *Kövér* Emilia.

Benes János szeretett unokaöccsének — *Talcsik* József.

Szeretett férjének — *Paula*.

A virág volt ugyanis egyetlen szenvedéye az elköltözöttnek. Szabad óráiban a kertészettel és virágtermeléssel bibelődött. Ásóval, kapával ment mártonhegyi-uti kis házának kertjébe és kimondhatlan örömmel dolgozott ottan. Nem is voltak szebb rózsák sehol azon a környéken, mint amilyenek az ő kertjében termettek. Persze, mindig csak rövid idő állt rendelkezésére, mert szive, lelke, hajlandósága hamar visszazölytölte a szerkesztőségbe, a lázas munkára, amelynek feláldozta erejét és egészségét is.

A gyásznak elhangzása s a halott beszentelése után felelős szerkesztőnk, *Purjesz* Lajos a koporsó elé állt és a következő szavakkal vett búcsút szerkesztőségünk nevében:

— Álljunk meg még egy pillanatra, mélyen tisztelt gyászoló közönség. Régi nemes barátunk maradt még közöttünk, hiszen oly nehéz szétszakítani huszonhat esztendő kötelekeit, hogy úgy érezzük, mintha a szívünk szakadna meg a nagy fájdalomtól. Az Egyetértés árván maradt gárdája

nevében, azoknak a nevében is, akik odahaza maradtak, hogy folytassák azt a munkát, amelynek te fáradhatatlan, lázas lovagja voltál s amely munka huszonhat esztendő emésztő, sorvasztó harc után csak így tudott nyugalmat adni — egy-két szót hadd szóljunk még veled.

A hivatásodnak vagy a halottja Benes János, megemésztett az a pusztító tűz, mely foglalkozásodhoz való lángoló szerelmedet lobogtatta s amely huszonhat esztendő alatt nem engedett megállni egy pillanatra se, dolgoztál a rajongó hívő fanatizmusával, irtál a szived vérével s olyan puritán ideális napszámosa voltál a magyar zsur-nalizmusnak, olyan páratlan harczosa a függetlenségi eszmének, hogy méltán irigyeltek tőlünk s mi méltán voltunk büszkék tereád. Ha a mi világunkban az igaz érdemet jutalmaznák, akkor a te beesett melledet már régen becsületrendjelekkel díszítették volna fel. De mi dolgozunk, ugy pusztítjuk magunkat valamennyien, mint te, talán nem annyi önzetlenséggel és kevesebb munkabírással, de a mi jutalmunk is csak az lesz, ami a tied, eljön egy-két barátunk, akikkel együtt harczoltuk keresztül az élet viharos küzdelmeit a koporsókhöz s adogó ajakkal leteszi kis virágkoszoruját ünnepi áldozatul.

Nehéz belenyugodni abba, hogy mi már többé nem beszélhetjük meg a napi eseményeket. A fiuk odabent asztalukra borulva siratnak s nem tudnak beletörődni abba, hogy te már nem jársz közöttünk, nem idegeskedel, nem nyugtalankodol, nem rendelkezel. Leadtad az utolsó oldalt a nyomdába s aztán elballagtál, hogy többé sohse lássunk, kihullott az író toll örökre remegő kezedből.

Isten veled, Benes János!

Amikor utolsó nagy utadra bocsátunk, elmondhatom még neked, hogy amióta lehányatott a karod, elszállott a jókedv s mély szomorúság borult a mi különben vidám birodalmunkra. A szerető bajtárs mély fájdalommal gyászolunk meg s tisztelettel halad el mindannyiunk az íróasztalod mellett, mely gyászfátyollal leborította adja hírül, hogy régi, hű gazdája elköltözött az élők sorából.

Isten veled, Benes János!

Isten veled, nemes munkatársunk!

Munkásságodat példaképpül állítjuk magunk elé s így örizzük meg emlékedet!

A rövid bucsubeszéd után a koporsót négyesfogatu gyászkocsira tették s kivitték a farkasréti temetőbe, ahol a gyászoló család s a rokonság zokogása közben elhantolták.

S most mi is végső búcsút mondunk elköltözött kollégánknak, Benes Jánosnak, akihez barát és testvéri rokonszenvvel ragaszkodtunk, mert a miénk volt s mert ugyanaz hevítette és lelkesítette, ami valamennyiünket hevít s lelkesít, amikor munkához látunk s kergetjük az ideálokat.

EGYHÁZAK.

— (Egyházkerületi közgyűlés.) Ma volt a harmadik és utolsó napja a dunamelléki református egyházkerület közgyűlésének. Az elnöki széket világi részről előbb *Darányi* Ignác, majd *Puky* Gyula, egyházi részről *Baksay* Sándor foglalta el. A mai ülés egyedüli tárgya az új zsinati törvények kihirdetésének és végrehajtásának ügye volt. *Benkó* István az egyházalkotmányra, *Lévay* Lajos a lelkesválasztásra, egyházi adózásra és közalapra, *Takács* József az egyházi törvénykezésre és a nyugdíjtörvényre vonatkozó szabályokat és utasításokat ismertette, míg *Szóts* Farkas a köznevelést és közoktatást érintő pontokat adta elő. Tárgyalták azonkívül a külföldön élő hívekről való gondoskodás módozatait is. A közgyűlés kimondta, hogy az úléseken ismertett szabályokat hozzászólás és esetleges észrevételek megtétele céljából az esperesek útján kiadja az egyházközségeknek, a törvény végrehajtására vonatkozó utasításokat pedig már a mai közgyűlésből kibocsátja. Ezzel a napirend kimerült s a közgyűlés *Baksay* Sándor imádságával véget ért.

— (Templomavátás Lugooson.) A lugosi ev. ref. hívek 1903-ban kiváltak az ág. ev. egyházból és külön egyházat alkottak. Egészen a múlt vasárnapig az áll. főgimnáziumban tartották az isteni tiszteleteket. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter egy állami épületet kamatnélküli törlesztésre engedett át az egyháznak, amely a múlt év folyamán erre a telekre diszes kétemeletes bérházat épített. Ezenkívül a Temesparton templomot és paplakot épített, amelyeknek költségét a bérpalota jövedelme törleszti. E hó 16-án volt a templomnak ünnepes felavatása, amelyen *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter képviselő-

tében Tervey Imre min. tan. jelent meg, az egyetemes ref. egyházat gróf Dégenfeld József a dunántúli kerület főgondnoka képviselte. Lugosról megjelent a megyei tisztikar Fialka Károly főispán és Issekutz Aurél alispán vezetésével, Vojnich Guido törvényszéki elnök stb. Az isteni tisztelet végeztével a presbiterium diszülést tartott a paplakban. Az ülést Dombay Lajos esperes vezette. Az ünnepi ülésen ott voltak a hivatalok főnökei, a város intelligenciája, az egyházak képviselői stb. Az ünnepi beszédet László Sándor főmérnök, egyházi felügyelő mondta. Délben 1 órakor a Magyar Király-szállóban 200 terítékű bankett volt, amelyen Bartha Kálmán kir. alügyész Darányi Ignác minisztere és annak képviselőjére, Tervey Imre min. tanácsosra emelte poharát, mert Darányi engedte át a ref. egyháznak a bérpalota részére a telket. Tervey Imre min. tanácsos köszönetét fejezi ki az üdvözléért úgy a miniszter, mint a saját nevében. A bankett a késő délutáni órákig tartott. Este táncestély volt a „Konkordia” kertjében. Az est jövedelme tekintélyes összeggel gyarapította a templomépítési alapot.

(A fehérmárami ágostai hitvallású evangélikus egyházmegye) Jánossy Lajos esperes és báró Solyomossy Ödön egyházmegyei felügyelő együttes elnöklésével ma délelőtt tartotta Komáromban évi rendes közgyűlést, amelyen a folyó ügyek elintézése után az egyházmegye állást foglalt — és ugyanezzel felkéri a felettes egyházi hatóságokat — az 1907. évi 27. törvénycikkben megnyilatkozott azon irányzat ellen, mely a római katolikus egyház állami eredetű óriási javadalma mellett újra állami forrásokból egészíti ki ezen egyház alkalmazottainak fizetéseit, míg más tételes törvényen alapuló igények kielégítéséről nem gondoskodik.

A berlini botrány részletei.

— Harden újabb nyilatkozata. —

Berlin, június 21.

A berlini botrány, mely máris rendkívül széles mederben hullámzik tova, mind jobban és jobban elmérgesedik.

Néhány lap újabb az irta, hogy Harden Miksa, Eulenburg herceg vallomása után, megfújja a visszavonulót. Harden erre legújabb cikkében erre erőteljes cáfolattal felel.

Harden Miksát június 15-én hallgatta ki a charlottenburgi bíróság. Ott megkérdezték tőle, hogy milyen tényeket és bizonyítékokat tud felhozni arra nézve, hogy Eulenburg herceg büntetendő cselekményt követett el. Harden kijelentette, hogy ő maga sosem állította, hogy herceg Eulenburg büntetendő cselekményt követett volna el, vagy hogy ezt bizonyítani tudná. Személyek, kiktől ő a tényeket megtudta, felhatalmazták, hogy közleményeiket továbbadhatja és nevüket is megemlítheti.

Miután azonban a folyamatban levő eljárás ezt nem követelte tőle, nem érzi magát hivatottnak sem a nevek említésére, sem pedig közleményeik továbbadására.

Harden aztán elmondja, hogy Bismarck hogyan jellemezte előtte Eulenburg Fülöp herceget.

— Mint politikus — mondta a vaskanceljár — nem vehető komolyan. Fontos pozícióban nem is alkalmazható diplomatának. De igen jómodoru, olvasott ember s emellett nagyon kedves ember, olyan porosz Cagliostroféle. Szeme olyan, hogy elrontaná a legjobb reggelimet. Egy ember, ki sem akar lenni, se államtitkár, se tanácsos. Különbösen spiritista, ábrándozó, regényes, mézeszájú. Császárnak dramaturgus hajlamaira az ilyen fajta ember különösen veszedelmes.

Harden Bismarck szavaihoz még hozzáfűzi, hogy Eulenburg herceg természetellenes érzelmeire már akkoriban célzott a kancellár.

A második kancellárt Eulenburg segítette bukáshoz ismert körülmények közt. De röviddel azután már kijelentette:

— Félek ettől a bukástól.

Harden közleményei 1906 november és decemberben láttak napvilágot a „Zukunft”-ban. Május 2-án mutatta meg a trónörökös a „Zukunft”-ot a császárnak, ki rendkívül nagy haragra lobbant. Nemsokára aztán híre járt a kegyvesztéseknek, a vizsgálatoknak és a császár haragjának.

Ezek után jelent meg Hardennél gróf Moltke Ottó tábornok, hogy értekeztek vele és nem azért, hogy provokálja. A tábornok később levelet írt Hardennek, melyet Harden utóbb nyilvánosságra

is hozott. Ebben a levélben Moltke Ottó becsület-szavára kijelenti, hogy sohasem követett el természetellenes dolgokat. Második levelében Harden párbajra hívja ki, amit az visszautasított.

Pedig Moltkének elég ideje volt a provokálásra és éppen hat hónapig gondolkodott, míg ezt nyélbe ütötte.

Harden éppen ezért megtagadja az elégtételt, mert abban, hogy a tábornok nem rögtön provokálta a cikkben megjelent közleményért, azt látja, hogy itt is csak külső, császári befolyás érvényesült.

Sztrájkok Oroszországban.

Pótervár, június 21.

Az oroszországi havi folyóirat „Mir Bosl” egyik legutóbbi füzetében jelent meg az ismert orosz írónak, Andrejev Leonidnak igen érdekes cikke az oroszországi sztrájkokról. A cikk első része áttekintést nyújt az oroszországi sztrájkokról egészen addig az időig, amíg a pénzügyminisztérium ebbe is bele nem avatkozott. A második rész megismertet bennünket a Warzar írta könyv tartalmával, amelynek címe: „Statistikai összeállítások az oroszországi gyárakban 10 év alatt (1895—1904.) lefolyt sztrájkokról”.

I.

Nincs ország, ahol oly nehezen lehetne a sztrájkokról adatokat beszerezni, mint Oroszországban. A kormány ugyan érdeklődik a dolog iránt, de csakis a maga rendőri álláspontjából. Egyes adatokat a sztrájkokról a zsandároknál és rendőrtisztviselőknél lehetett találni. Később kezdett foglalkozni a dologgal a gyárak felügyelősege, még később jelentek meg a lapokban értesítések a sztrájkokról. Talán még lehetett volna a hivatalos adatokat nélkülözni. Lehetett volna magánértekezleteket összehívni a sztrájkok ügyében, ha ezt a rendőri kormány megengedte volna.

A sajtó, mely segíthetett volna a sztrájkok feljegyzésében, nem tette meg ezt még a fővárosban sem, mert félt és csakis a cenzor szórakozottsága folytán csuszhattak be a vidéki lapokba helylyelközzel egy-egy sztrájk tudósítás.

Midőn a munkások a „nagy reformok” folytán (a hatvanas években) szabadok lőnek, megindultak a birodalom számos helyén a sztrájkok. A sztrájk a munkásmozgalmaknak fő eleme lőn, ugyszólván minden újabb „rendet” sztrájkok kísérték. A 70-es években kitört sztrájkok nagyon meglepték a kormányt, ezek közül nevezetesebbek: a nievszkai szövőgyári munkásoké, a stieglitzi posztómunkásoké és egész sor sztrájk a pétervári gyárakban. A 84. és 85-iki sztrájkok különösen félelmes jellegűek voltak, akkor szétrombolták a gyárakat és gépeket. A mozgalom központja a jaroszlav-vladimiri rayon volt a maga nagy ipartelepeivel. Ivanovában és Orehovában. Különösen kitűnt a munkások elégedetlensége a híres sztrájkban Morozownál, amidőn 8000 orehovai munkás tette le a szerszámot. Az elégedetlenség főoka a büntetéspénz volt, melyet a gyár hivatalnokai a munkabérből levontak, mely egész 40%-ig felment gyakran. A sztrájkoló munkások szétrombolták a gyárakat. Vladimír-ből katonaság érkezett, megkezdődtek az elfogások és a sztrájkot elfojtották. Sokat az elfogottak közül felmentett a törvényszék, mert a vizsgálat kiderítette — a hivatalnokok bűneit. Természetes dolog, hogy a kormány továbbra is elnézte volna a munkások kizsákmányolását, ha ők a maguk tömeges demonstrációjával fel nem ébresztették volna a közvéleményt. A megijedt kormány 1886. június 3-án rendeletet adott ki, mely megadott majdnem minden követelést, amelylyel a sztrájkoló munkások előállottak.

Az 1895-iki sztrájkok avval tüntek ki, hogy a munkások megértették, hogy a gyáraknak nincs közük az ő szerencsétlenségükhöz.

Az 1896-ik évben a nagy pétervári sztrájk tünt ki, melyben 18.000 takács vett részt egyéb kereseti águ munkásokon kívül. A kormány elveszti fejét, a sztrájk arra kényszeríti a bürokráciát, hogy törvényt dolgozzék ki a munkaidő szabályozásáról. 1897-ben július 2-án prokla-

málják a törvényt, mely 11¹/₂ óras munkanapot állapít meg. A törvény számos helyütt a munkások elégedetlenségével találkozik és új sztrájkokat idéz elő. A nyugati városok munkásai, akik már kivitták a 10 órás munkaidőt, újból felveszik a küzdelmet a gyárosokkal, akik az új törvénybe kapaszkodnak. — A mozgalomban majdnem mindig a munkások diadalmaszkodnak, akik megerősítik jogaikat.

II.

Warzar összeállításában az utolsó 10 évről csupán azok a gyárak és ipartelemek foglaltatnak, melyek a pénzügyminisztérium felügyelete alatt állanak. 9673 intézetet vont kutatásai körébe, azaz az összes intézetek felét és az itt szereplő munkások az ország munkásainak 70 százalékára. Politikai sztrájkokkal Warzar nem foglalkozik.

Az utolsó 10 év alatt 431,254 munkás sztrájkolt (27%). Más országokban ugyanazon idő alatt: Franciaországban 1,6%, Angolországban 2%, Németországban 1,5%. — Ha figyelembe vesszük, hogy más országokban a sztrájkolókat nem büntetik, Oroszországban azonban mindenféle erőszakos eszközökkel üldözik, akkor arra a következtetésre fogunk jutni, hogy minél fejlettebb valamely ország ipara, annál inkább fognak fellépni konfliktusok elintézésénél sztrájkok; a fennálló törvények és büntetések azonban aligha korlátozzák a sztrájkok számát.

A sztrájkmozgalom az évek szerint a következő képet nyújtja: 1895. és 96-ban a sztrájkok száma nem valami nagy; a következő 3 évben emelkedik, a legmagasabb fokot 1899-ben éri el. 1900—2-ben ismét alászáll. Aztán ismét nagy lesz 1903-ban és hirtelen alászáll 1904-ben.

Amint egyéb európai államokban, úgy Oroszországban is észrevehető, hogy a munkásoknak nagyobb kedvük van a meleg hónapokban sztrájkolni, mint télen, nemcsak azért, mert ilyenkor kevesebbel beérik, hanem azért is, mert nagyobb szükség van munkásközre.

A sztrájkmozgalom nem volt mindenütt egyenletes, így a moszkvai, vilnai, grodnoi és petrokovai kormányzóságban minden évben volt sztrájk, ellenben a wolojda, olonici, lublini, orenburgi, ufaei és kurszki kormányzóságban nem voltak sztrájkok; ennek különböző okai vannak.

A kollektív sztrájkok, nem olyan sztrájkok, amidőn egyes szakma munkásai több gyárban sztrájkolni kezdenek, avagy esetleg több szakmabeli sőt több városbeli munkások, ezek nagyjelentőségűek a lefolyt 10 év mozgalmának jellemzésében. Akkor lépnek fel, ha az okok, melyek a sztrájkot előidézik, általánosak.

Nagy kollektív sztrájkok 1898-ban voltak, még nagyobb 1903-ban. A munkások követelményei ekkor már nagy vonatkozásban vannak a külső agiációval. Nagy izgalom lép fel a pétervári, a moszkvai és tveri kormányzóságbeli kézműáru munkásoknál. Magával ragadja a pétervári, nikolajevi mechanikai gyárak munkásait, majd Odeszát, ahol általános sztrájk jellegű ölti fel. Juliusban a sztrájk áttérjed Kievre, Kievből Jekaterinoslavra, innen a pultavai és volhiniai kormányzóságra. Megindulnak kollektív sztrájkok a Kaukázusban, egyetemesekek Tiflisben, Bakuban, majd egész sorozat sztrájk Bachmutban.

Sokkal gyengébb a sztrájkmozgalom 1904-ben. Fellépnek ugyan itt-ott kollektív sztrájkok, de egészen magánjellegűek.

Nagy vonásokban ilyen a kollektív sztrájkok fejlődése Oroszországban 10 éven át (1895—1904).

Végül néhány táblázat.

	A munkások általános száma	Az elvesztett munkások száma	Egy-egy munkás elvesztett egy-egy napjának száma
Angolország 5 évre	2804	9601	34.2
Franciaország „ „	1509	2162	14.3
Ausztria „ „	1823	2452	12.1
Olaszország „ „	2999	3093	10.3
Oroszország 10 „	2443	1178	4.8

A táblázatból világosan kitűnik, hogy Oroszország kiállja a versenyt egyéb európai államokkal a sztrájkok és sztrájkolókat számát illetően. A sztrájkenergia azonban, azaz a munkások azon tulajdonsága, hogy a követeléseiket kivívják, Oroszország

ban sokkal csekélyebb. Ez Warzar szerint azzal magyarázható, hogy ez az energia nagyban függ az ipar fejlettségétől és a munkások szerveztségétől.

A sztrájkok eredményei a következők:

	10 év alatt	10 év előtt
Megnyerve	28.2%	21.1%
Kompromisszum	21.8%	19.5%
Rosszul ütött ki	45.4%	51.6%
Ismeretlen eredményű	4.6%	1.8%

A számok azt mutatják, hogy a sztrájkok eredménye a lefolyt 10 évben nem volt kedvezőten a munkásokra nézve. Ha azonban egyéb országokkal hasonlítjuk össze, kitűnik, hogy az orosz munkásmozgalmak kevésbé eredményesek, mint más országbeliek. Ennek okai kétfélek: Először az orosz sztrájkok kevésbé szervezettek és ugyszólván mauktól törnek ki. Másodszor zavarók a „külső feltételek”, ahogy Warzar óvatosan kifejezi és gyakran gátolják a rendes fejlődést.

Még egy igen érdekes táblázat. Az összes (1765) sztrájkok közül a lefolyt 10 évben 835-nél alkalmaztak erőszakos rendszabályokat. Még pedig:

Katonaságot	269 esetben.
A munkások egy részének kiutasítását	164 „
Az összes munkások kiutasítását	137 „
Pusztító eszközöket	44 „
Bírói üldözést	31 „

TÁVIRATOK.

Withe utja.

Pétervár, június 21. Withe gróf Berlinbe távozott.

Az orosz helyzet.

Pétervár, jun. 21. (Saját tudósítónktól.) A varsói, balti és nikolajevi vasúti állomások őrségeit tüzéséggel és kőzakkal erősítették meg. A peronok és sinek mentén állandóan katonaság czirkál. Különös szigorúsággal őrködnek a sinek, rak-tárak és gépházak körül.

Több csapat közeledett a forradalmi propagandához. A hatóságok rendkívüli intézkedéseket foganatosítottak. Polgári egyéneknek megtiltották, hogy a kaszárnyákba egyáltalában belépjenek. Mindamelllett a krasnojé-szelói kaszárnyákban nagy mennyiségben találtak forradalmi iratokat.

Dolgorukoff herceg lakásán a kadet-párt ülést tartott. Ennek az ülésnek az volt a célja, hogy megbeszéljék azon teendőket, amelyeket a дума feloszlata alkalmával követni fognak. A tanácskozás alatt egy rendőrtisztviselő rongt a palotába; Dolgorukoff herceget figyelmeztette arra, hogy a gyűlés törvényellenes. A herceg visszautasította a toladó figyelmeztetést és azt mondta a rendőrtisztviselőnek, hogy ő nem tett egyebet, mint magánlakásán barátaival gyülekezett össze. Ehhez joga van és ehhez a hatóságnak semmi köze. A rendőrtiszt azzal távozott, hogy jelentést tesz fölöttes hatóságának; vissza azonban nem tért.

A vasúti alkalmazottak közül számosat letartóztattak, minthogy az összes vasúti vonalak delegátusai ideérkeztek, hogy a gyűlésen a vasúti alkalmazottak sztrájkja tárgyában tanácskozzanak. E gyűlést mindeddig nem tartották meg.

Odessza, június 21. Ma három személy üldözött az utcán egy fiatal embert, közülök egy bombát dobott utána, amely fölrobbant és melynek szilánkjai 15 embert, legnagyobb részt gyermekeket, megsebesítettek.

Török vámfellemlés.

Konstantinápoly, június 21. Irádé jelent meg, amely a porta és a Dette Publique között a 3 százalékos vámfellemlés ügyében létrejött egyezményt szentesíti.

A hágai konferencia.

Hága, június 21. A hágai újságíróegyesület a konferencia alkalmából itt időző idegen újságírók tiszteletére fogadóestélyt rendezett, amelyen dr. Vantets Vangoodrian külügyminiszter, több állam

főméltóság, a város képviselői és más személyiségek jelentek meg. Vanduienland, az egyesület elnöke szívélyes szavakkal üdvözölte a vendégeket.

Brüsszelben a szocialisták nemzetközi bizottsága manifesztumot bocsátott ki, amelyben kijelenti, hogy a hágai konferencia a proletariátusnak nem nyújt a nemzetközi béke és a leszerelés ügyében kellő biztosítékot, hevesen tiltakozik a дума feloszlata ellen és bejelenti, hogy az összes államok szocialista képviselői Oroszország elszigetelése tárgyában mozgalmat fognak indítani.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, június 21. Gabonatözsde. Zárlat. Buza irányzata állandó, júliusra 91¹/₂ K., szept.-re 94¹/₂ K., — Tengeri állandó, júliusra 53³/₄ K.

Csikagó, június 21. Terménytözsde. Zsir. jul.-ra 53¹/₄, tegnap 8.60, szeptemberre 8.57, tegnap 8.80. Szalonna short clear 8.77, tegnap, 8.99 Sertésus júliusra 15.52, tegnap 15.50.

New-York, június 21. Terménytözsde. Gyapot. New-Yorkban 12.85, jun.-ra 11.50, szept.-re 11.17, New-Orleansban 12³/₄. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir. Vestern Steam 9.20. Rohe testvérek 9.30. — On 43.18—43.50. — Réz 24.50—24.25.

Az olvasóhoz.

Az Egyetértés július elsején új évfolyamra lép. Alkalmom ez arra, hogy ráirányítsuk az olvasó figyelmét az Egyetértés gondolkodására és arra a misszióra, melyet ez az újság betölt.

A nemzeti eszme szolgálása ez az a devise, mely e lap munkájának homlokán ragyog. Ahány betűt ebbe az újságba beleírnak, mind a nemzeti eszmét szolgálja, mind egy porszem akar lenni, melyből a nemzeti önállóság és függetlenség falait ki lehet verni. Természetes, hogy aki ilyen munkába fog, önmagának is szabadnak, függetlennek kell lennie. Az Egyetértés az. Vehették észre, hogy némelykor azok ellen kell küzdenie, kiket egykor támogattott és uralkodásra segített. Küzd ellenük azért, mert azt gondolja, hogy küzdelmével a nemzeti ügyet szolgálja.

Hogy a közvéleménynek szüksége van ilyen újságra, ezt onnan látjuk, hogy a közönség szinte páratlan lelkesedéssel állott mögénk. És ebből a táborból minden nap kapunk buzdító szót: csak ezen az uton előre. S mi megyünk is azon az uton előre. Hátra nem nézünk és csak a kitűzött célt látjuk magunk előtt.

Jó újságot írunk és nagy újságot írunk. Az események leírását sehol nem találják meg úgy, mint az Egyetértés-ben. Világos, tiszta, tárgyilagos előadás — ez minden sora — a melyből az olvasó elfogulatlan ítéletet alkothat magának. A rovatok megbővültek. Érdekesebbek és tágabbak, úgy, hogy mindaz, ami újságba való, benne van az Egyetértés-ben. A rovatok erőnyeit külön-külön felsorolni fölösleges; aki kezébe veszi ezt a lapot és pillantást vet reája, nyomban láthatja, mit nyújtanak.

*

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Az Egyetértés előfizetési ára:

egy hónapra	2 K 40 fill.
két hónapra	4 „ 80 „
negyedévre	7 „ — „
félre	14 „ — „
egész évre	28 „ — „

Új előfizetőink is teljesen díjtalanul kapják a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Mozgó képek.

Áz egyszerűség.

Ma olvastam egy napilapban, hogy Eduárd angol király Kemptonban valóságos feltűnést keltett egyszerű és választékos ruháival, amelyeknek színét, formáját, alakját ő maga állapítja meg. Körülbelül elképzelem most már magamban, hogy Eduárd király miként tárgyalja ezt a fontos ügyet.

Eduárd: Jó reggelt, jó reggelt, kedves lordom. Nos, mi újság?

Lord: A politikai helyzet felség . . .

Eduárd: Ugyan hagyj engem békével a politikai helyzettel. Ki politizál nyáron? Valami más, izgató dolog nem tudsz?

Lord: Valóban, felséges uram, kétségbe vagyok esve . . .

Eduárd: No hát csak ne ess kétségbe. Ha te nem tudsz semmi újat, én szolgálhatok. Nézz reám . . .

Lord: Nézek . . .

Eduárd: Mit látsz rajtam valami különös . . .

Lord: Valami különös? Semmit.

Eduárd: Hát a nadrág az kutya!

Lord: Nem felség, a nadrág az nem kutya.

Eduárd: Ugy értem, hogy a nadrágon nem látsz valamit, amit tegnap nem láttál?

Lord: De igen . . . egy zsirfoltot . . .

Eduárd: Ugyan menj! Valami mást! Nézd csak meg jól! Nem látod, — milyen ránczos?

Lord: Csakugyan látom . . .

Eduárd: És mit gondolsz, miért ránczos?

Lord: Mert vén; a vén asszony is megránczosodik.

Eduárd: Eh! a nadrág nem vénasszony. Van köztük különbség . . .

Lord: Van. A nadrág lábravaló, a vén asszony égetni való . . .

Eduárd: Nagyon jó! Ezt megjegyzem magamnak. Szükségem lehet reá . . .

Lord: Vagy: a nadrág lötyög . . .

Eduárd: Várj! a többi kitalálom! A nadrág lötyög, a vén asszony . . . a vén asszony . . . mit csinál a vén asszony . . . hopp! lötyög! Ezt is megjegyzem magamnak. — Nos de térjünk a dologra. Hát mit gondolsz; miért van négy ráncza ennek a nadrágnak?

Lord: Igazán . . . Nem tudom.

Eduárd: És te kitüntetéssel tetted le a keleti akadémia! A nadrág ránczos, mert én ránczba szedtem . . .

Lord: Mit vétett szegény?

Eduárd: Ne viccelj, mert a dolog komoly. Ez a nadrágászat terén egy korszakalkotó újítás (bilszken) az én művem! Hosszu, gondterhes éjszakák gyönyörű eredménye. Ezentul négy ráncz, négy hajtság lesz a nadrágon! Elöl, hátul, jobbról, balról. Nos?

Lord: Óriási!

Eduárd: Ma Kemptonba utazunk, ezt veszem fel . . . ezt a . . . mondjuk csónadrágot . . . nem olyan, mint a cső?

Lord: Felség . . . a cső gömbölyü . . .

Eduárd: Nem mindegyik . . . pl. az a bölcös, amelyben én feküdtem, az is négyzetes volt . . .

Lord: Teljesen igaza van felségednek.

Eduárd: Azt hiszem, ismét feltűnést fogok kelteni, mi?

Lord: Feltűnést felség! Hiszen Eduárd király világhírű választékos öltözködéséről.

Eduárd (szerényen): Oh kérlek, én csak az egyszerűséget szeretem . . . Hát várj csak. A nadrág már meg van; ehhez a fehér nadrághoz jó lesz palaszürke kabát, barna kalap, rózsaszínű ing, lágy selyem kék nyakkendő, szarvasbőr keztyű . . .

Lord: Mesés összeállítás!

Eduárd: De a cipő . . . hm! ez gondokat okoz. Hopp! Zöld cipő jó lesz mi?

Lord: Ta —

Eduárd: Mondd, hogy jó, mert kidoblak.

Lord: Jó lesz.

Eduárd: Na, azt hiszem most már Mangold Béla Kolos is meg lesz velem elégedve. Egyszerű leszek és —

Lord: És kitű, anélkül, hogy feltű.

Eduárd: Kitű? feltű? Mi az?

Lord: Nem mondhatom kitűnő, feltűnő, mert felség — férti marad továbbra is.

Eduárd: Nagyon jó! Ezt megjegyzem magamnak; elvégre egy kis szellemesség nem árt néha még a királyoknak sem!

Box.

UJDONSÁGOK.

Fikciók.

— Szín és hangulat. —

* * *

Ha nem félnék az agyonkoptatott közhelyektől, most egy idézettel kezdeném ezt az írást. Azt mondanám én is, amit a költő mondott, hogy minden csak szín, minden csak hangulat. Szegény poéta! Mikor ezeket a sorokat a lelke vergődéseinek szörnyű rezignációjaként leírta, nem is sejtette, hogy érzésnélküli, vastagra gyömszőlt kőczemberek milyen sivár közhelylé nyuzzák majd ezt a könyvekből, vérből jegecsült igazságot.

Pedig milyen igaz; és milyen átfinomult lélek, mennyi tisztult életfilozófia kellett ehhez a megismeréshez.

Minden csak szín, minden csak hangulat. Az öröm is, a bánat nem különben, a nagy tragédiák, az összeütközések, a mérhetetlen boldogságok, a nyugalom, a harcz, a szabadság és a rabság, a haza, az otthon és az idegenség, minden-minden, az egész élet, úgy ahogyan éljük és szenvedjük, ahogyan bálványozzuk és ahogyan néha eldobjuk magunktól, minden csak szín és hangulat...

*

... Késő éjszakán bevetődtem a rendőrség palotájába, valami kis ügyes-bajos dologban. Elöl a kapunál posztoló őrszem utbaigazitott, hogy hol kereskedjem, de ahogyan bejutottam a sötét folyosók labirintusába, minden tájékoztatás daczára is csak elnyelt engem a rettenetes épület-szörnyeteg.

Nem tudtam merre járok s a zordon, visszhangos falak közt ödöngve, már meg is bántam, hogy apró dologból veszedelmeket szereztem magamnak. Egyszerre valami ismeretlen félelem kapott meg, abban a pillanatban szinte megfedkeztem róla, hogy a közbiztonság otthonában vagyok, csak az az egy gondolat nehezedett rám szinte ólomsúlyai, hogy ez a ház, amelyben én késő éjszakán iránytalanul bolyongok telve van veszedelmes, szörnyű individuumokkal.

És mi történnék, ha egy ezek közül fölverné börtönének ajtaját és egyszerre elémbé állna itt a sötétben?

Mi történnék velem, megrettent, fegyvertelen emberrel, mikor azt a társadalomból kivetettet a szabadulásra való törekvés mindenre eltökéli.

Magamat képzeltem belé annak a helyzetébe és éreztem, hogy én megölném azt, aki a rabság és a szabadság küszöbén elémbé állna. Megölném gondolkodás, habozás nélkül. Ugy fojtánám meg puszta kézzel, lihegő, néma küzdelemben, nehogy áruolommá lehessen.

Olyan eleven volt ez a visszaérzés, hogy a saját lépteim visszhangjától megremegtem és valószínűleg boldoggá tett a megkönnyebbülés, mikor a homályos, zárt folyosókról a nyílt udvarra botorkáltam le, az örökkévalóságnak tűnő tévelygés után.

Még akkor sem tudtam, hogy melyik részében járok az óriási épületnek, de sejtettem, hogy a centrálisan fekvő belső udvarokon keresztül majd csak találom egyenes utat a nyílt utcákra. És odalenn már lámpavilág égett az ablakokban, és nem feküdt rám az a retentő, árnyalat-nélküli, vak sötétség.

Egy sor élesen világított ablak előtt kellett elhaladnom. Ösztönszerűleg vonzott a világosság, mint az éjszaka pilléit a fény. Benéztem az ablakok mögé.

Egy tágas, nagy teremben egy csomó egyszerű vaságy állott sorjában. Az éjszakai szolgálatot végző rendőrlegények őrszobája. Ott pihennek azok, akikre még nem került a szolgálat sora, meg akik már lerobotolták a magukét az éjszakában. És a pokrócczal letakart fekhelyeken csak ugyan ott szundikált békén egymás mellett az őrség. A nyitott ajtón, ablakon kihallatszott egyenletes, mély lélekzetvételték a csöndes nyári éjszakába.

Az alvó rendőrökön kívül azonban volt más lakója is az őrszobának.

A terem közepén, alig két lépésre a nyitott ajtórestől, egy simára koptatott, festetlen fapad állott. Amolyan pricscsféle, amelyből a börtönök butorzata telik. Azon a pricscsen egy ember ült. De micsoda ember volt az! Egy rettenetes diszpédány azoknak, akikre névtelen rettegéssel gondoltam odafönn a folyosókon. A kemény, alacsony homlokra kuszáltan hull az átíz-zadt, csapzott fekete haj, amely alól sötét tekintetű fekete szemek izzanak bele a sötét semmibe. Egy pillanatra szinte lenyűgözött ez az arc. Ott ült az az ember, széles, hatalmas ökleit lomhán, erőfönlül az ölébe ejtve és kemény, szögletes arczán világosan, félre nem érhetően kirajzolódott a tehetetlen rabság kétségbeesett dühe, ájult, megsemmisítő reménytelensége.

Ki tudja milyen, szörnyű bűnök nyomják a lelkét, s ki tudja, milyen rettenetes ijedelmeket, milyen megőrdítő félelmeket áll most ki, hogy a hatalom kezébe esett és nincs mentség, nincs szabadulás, csak tehetetlen rabság, csak megfulladás az erőszakosan ölelő polipkarokban.

Lassu léptekkel indultam meg a kijárat felé, s ahogyan magam előtt az első rugóra járó, nesztelenül nyíló udvari ajtót kinyitottam, kint voltam a kapu alatt, kint a nyílt, a szabad éjszakában, az utcán.

Az őrszem valahol a sarkon álldogált, tán észre se vette, hogy az utcára léptem.

És akkor egyszerre olyan hatalmas erővel kapott meg a költő mondása, hogy szinte megdöbbenem. Valami égő, villámzó fehérség támadt bennem, amelynek furcsa módon még nevét is egyszerre tudtam.

Ez a bizonyosság! A bizonyossága annak, hogy minden, minden csak szín és hangulat.

Az az ember például ott ül most bent az őrszobában és a rabság legkeserűbb, legégőbb kínját szenved; éri a legszörnyűbb tehetetlenséget, pedig nem is rab, nincsenek is bilincsei. Csak fel kellene onnan állnia arról a padról, egy lépéssel kinn lehetne abból a szobából, ahol alvó, fáradt emberek őrzik, futnia se kéne, csak kitérni maga előtt a nesztelenül nyíló ajtót és kilépni a szabadságba úgy, ahogy én tettem, akiben nem él a rabság fikciója. És szabad ember lenne ő is, mint én, mert a rendőr még mindig ott áll a sarkon...

Amíg pedig ezt végiggondoltam, éreztem a leglátványosabb teljes bizonyossággal, hogy az a rab-ember ott benn, maga az Ember minden küzdelemével.

(—vay.)

Hátréteg. Hátréteg: Szombat, 1907. június 22. — Római katólikus: Paulus dk. — Protestáns: Petur. — Görög-ország: június 8. Czifli és Ath. — Zsidó: Tham. 10. 5. Perok S. kúráth. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két délután 4 óra 48 perczkor, nyugszik éjjel 1 óra 43 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A főrendiház ülése d. e. 10 órakor. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. — Doktoravatás a tudományegyetemen déli 12 órakor. Pally Sándor doktorát avatása. — A Budai Dalárda nyári daloséjéje est 9 órakor a Marozilányi Teri Polgári Lovardában. — A Nemzeti Szalon nyári kifestése nyitva 9-6-ig. Belepódi 9 óráig. — Az Uránia Kegyőrtéri szalonja nyitva délelőtt 9 óráig délután 8 óráig. Belepódi 10 óráig. — Az Ifjúság-közlöny a Könyves Kálmán műhelyében. (Nagyvezetősége 37-39. szám.) Nyitva egész nap. Belepódi nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva délelőtt 9 óráig délután 2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-12-ig. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10-12-ig. — A Goethe-zoba zárva. — A Történelmi Arcképcsarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma meglekint hétfő 1 koronabelföldi díjjal. — Az Iparművészeti Múzeum 9-1-ig és 3-6-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig és 3-7-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1-ig. — A N. Múzeum könyvtára nyitva 9-2 óráig. — Az akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9-6-ig.

— Személyi hírek. Fazekas Ágost, Pest vármegye alispánja, a mai naptól augusztus hó 1-ig szabadságra ment. — Sándor szerb herczeg több heti gyógyhasználatra ma este Karlsbadba érkezett. — Ibrahim Fuad basa egyiptomi pénzügyminiszter több heti gyógyhasználatra Marienbadba érkezett.

— A király térszalagrendje. Jövő kedden lesz negyven esztendeje annak, hogy Ferencz József magyar királylány történet megkoronáztatása alkalmából Viktória angol királynőtől megkapta a legmagasabb angol rendjelet, a térszalagrendet. A rend alapszabályainak megfelelően a rend összes jelvényeit egy külön erre a célra összeállított kül-

dötség hozta el a királynak, aki 1867. évi június hó 25-én fogadta a küldöttséget. A térszalagrend külföldi doyenja a mi királyunk.

— Kiltetés. A király Günther Antal igazságügyminiszter előterjesztésére Dusóczky Károly miniszteri osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi, dr. Záborszky István miniszteri titkárnak a miniszteri osztálytanácsosi czimet és jeleget díjmentesen, dr. Turjay Zoltán miniszteri segédtitkárnak a miniszteri titkári és dr. Rotzer Ferencz miniszteri fogalmazónak a miniszteri segédtitkári czimet és jeleget adományozta.

— Eljegyzés az uralkodóházban. Frigyes főherczeg családja az idei nyarat Ischlben fogja tölteni és már béreltek is számára egy nagyobb villát. A főherczegi család ezelőtt a nyarat Badenben vagy a Tátrában szokta tölteni és természetesen feltűnt udvari körökben, hogy most Ischl választották. E változás oka — bécsi tudósítónk szerint — az, hogy ott fogja eljegyezni a főherczegi pár leányát, Mária Henriette főherczegnőt György bajor herczeg. A 27 éves György herczeg a fia Leopold bajor herczegnek és Gizella herczegnőnek és így unokája királyunknak. Kapitány a bajor lovasságnál. Mária Henriette herczegnő 24 éves.

— A szultán diszbedje. A Yildiz-kioszkban diszbed volt Pallavicini őrgróf osztrák-magyar nagykövet és felesége tiszteletere, amelyre kívülök még számos előkelőség volt hivatalos. Megjelentek azonkívül a Pallavicini család Konstantinápolyban időző tagjai is és pedig Lippe grófnő, a nagykövet nővére, Pallavicini őrgróf ezredes és a nagykövet három fia is. Pallavicini őrgróf nagykövetet, a nejét, azonkívül fivérét és nővérét, akik Kolossa, első dragomán kíséretében érkeztek a Yildiz palotába, Ghalib basa főszertartásmester fogadta és rögtön bevezette őket a szultánhoz, aki külön kihallgatás keretében üdvözölte őket. Az ebédteremben a szultán karján vezette be Pallavicini őrgrófnét. Itt azután a nagykövet bemutatta a szultánnak a többi meghívott vendéget is. Az ebéd alatt a szultán jobbán a nagykövet neje, balján pedig a nagykövet ült. Résztettek az ebéden még a nagyvezér, az összes miniszterek és a bécsi török nagykövet, Mahmud Nedim basa is. A szultán igen jó kedélyhangulatban volt és hosszasán eltársalgott vendégeivel.

— Kinevezés. A miniszterelnök dr. Csiky Gyula miniszteri segédtitkár min. titkárrá nevezte ki.

— Összeesküvés az olasz király ellen. Londonba érkezik Rómából az a hír, hogy az olasz rendőrség nagy összeesküvésnek jött a nyomára. Az összeesküvés Viktor Emánuel király ellen irányult és Zürichben készítették elő. Zürichben a külföldről összegyűlt anarchisták gyűlést tartottak és két tagot küldtek ki Rómába azzal, hogy a királyt meggyilkolják. Az olasz rendőrség a zürichi rendőrség értesítése alapján a két anarchistát Rómában letartóztatta. A letartóztatottak minden vallomást megtagadtak.

— A finn képviselőház bizottságai. A május 22-én megnyílt finn képviselőház mindennemű bizottságaiba női képviselőket is választottak, úgy, hogy csaknem mind a 19 nőképviseelő tagja valamely bizottságnak. A finn parlamentben ülő asszonyok együtt nem képeznek pártot, hanem ki-ki a politikai nézeteit képviselő pártban foglal helyet. Együttesen csak abban egyeztek meg, hogy bár pártokra osztva dolgoznak, sohasem fogják elfelejteni, hogy a nemzet, a nép érdeke, a párt érdeke felett áll s mindig aszerint akarnak cselekedni nemzetük javára.

— Képviseelő és újságíró afférja. A gornyesszegi választásból kifolyólag afférja támadt Fenyvessy Soma marosvásárhelyi országgyűlési képviselőnek is. A választáson történt botrányokért ugyanis a Malonyay-párt bizalmi-férfia, dr. Rózsa Miklós, Fenyvessy tette felelőssé és azt sértő levélben adta a képviselő tudtára. Fenyvessy erre Hédervári Lehel és dr. Hajdu Marcell által provokáltatta Rózst, aki a maga részéről Pekár Gyula és dr. Madarassy-Beck Lajos orszgy. képviselőt nevezte meg segédeül. A két fél segédei ma déli 1 órakor tárgyaltak a képviselőház egyik külön szobájában. Rózsa Miklós a gornyesszegi választás ügyében Erősd Sándor marostorda-vármegyei főjegyző és Szekeres János által provokáltatta Kendei-Kátayt is. Ez utóbbi párbajt vagy Koltzsvárott vagy Marosvásárhelyt fogják megvívni.

A mai tárgyaláson Pekár Gyula és Madarassy-Beck Lajos dr. orsz. képviselő, Rózsa segédei, felük részére halasztást kértek hétfő délig, hogy Rózsa Miklós addig Marosvásárhelyt folyamatban levő lovgias ügyét elintézhesse. Fenyvessy segédei, Héderváry Lehel orsz. képvis. és dr. Hajdu Marcell, a halasztásba készséggel beleegyeztek, mire a segédek az ügy folytatólagos tárgyalását hétfő déli egy órára tűzték ki.

— **Királyi kitüntetés.** A király Prikryl Ferenc horvát-szlavon-dalmátországi miniszteriumi irodatisztnek, sok évi hű és hasznos szolgálata elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozta.

— **A sziámi király utazása.** A sziámi király Párisból délben Angolországba utazott.

— **Az ostondei sakkverseny.** Ostendéből táviratozta tudósítónk: A befejezetlen játszmák lebonyolításával Bernstein megnyerte a vesztesre állt függőpartiját Shoosmith ellen és remist csinált Johnnal. Teichmann megnyerte függő partiját Lee, valamint Cohn E. ellen is. Blackburne nyert Van Vliet ellen, Cohn W. Perlis ellen és Spielmann is nyert Snosko-Borowski ellen. A Metger—Spielmann és Salve—Cohn W. parti remisivel végződött.

A huszonhatodik fordulón késő éjjeli játszottak és annak dacára is a legtöbb parti nem nyert befejezést; így függőben maradt a Van Vliet—Bernstein, Perlis—Mieses, Billecard—Scheve, Salve—Duras, Teichmann—Rubinstein és Leonhardt—Blackburne parti. Cohn E. nyert Cohn W. ellen és Snosko-Borowski veszített Lee ellen. Remisvel végződött a Forgács—John, Süchting—Niemzowitsch és Metger—Tartacower parti. Marco legyőzte Mortimert és Spielmann nyert Swiderski ellen. Shories nyert egységet kapott, míg Shoosmith szabad volt.

A mai huszonhetedik forduló szenzációjának tekinthető Mieses újabb veresége, kit ezuttal ismét a gyöngébbek közé tartozó Billecard győzött le. Mieses, ki már szinte utólréteget látszott, most egyszerre elvesztette minden előnyét, mert az oroszok utólréteget. Bernstein nyert dr. Perlis ellen, míg Rubinstein Leonhardt ellen, valamint Niemzowitsch Metger ellen csak remist tudott elérni, ami még szerencse Miesesre nézve. Spielmann nyert Shoosmith ellen, Cohn W. legyőzte Leet és Salve nyert Scheve ellen. A Duras—Teichmann, Forgács—Swiderski, Marco—Van Vliet és Tartacower—John parti remis lett, míg a Blackburne—Cohn E. és Shories—Süchting közti függőben maradt. Snosko-Borowski nyert egységet kapott. Cohn W. megnyerte függőpartiját Leonhardt ellen. Állás a huszonhetedik forduló után:

Bernstein (1), Mieses (1), Niemzowitsch (1), Rubinstein 17^{1/2} (1), Forgács 16^{1/2}, Teichmann (1), Salve (1), John 15^{1/2}, Cohn E. (1), Duras (1), Marco 15, Tartacower, Snosko-Borowski 14, Perlis dr. 13^{1/2}, Swiderski, Spielmann 13, Cohn W. 12, Leonhardt 11^{1/2} (1), Billecard, Süchting 11 (1), Metger 10^{1/2}, Scheve (1), Shories (1), Shoosmith 9^{1/2}, Jacob, Lee 8^{1/2}, Van Vliet 7^{1/2} (1), Mortimer 5.

A szombati huszonnyolcadik fordulón a következő párok mérkőznek:

Süchting—Snosko-Borowski, Metger—Shories, John—Niemzowitsch, Swiderski—Tartacower, Shoosmith—Forgács, Mortimer—Spielmann, dr. Perlis—Marco, Billecard—Bernstein, Salve—Mieses, Teichmann—Scheve, Leonhardt—Duras, Cohn E.—Rubinstein, Cohn W.—Blackburne, Lee—Jacob, Van Vliet szabad.

— **Kerti ünnepély Windsorbán.** Az angol királyi pár holnap délután a windsori kastélyban fényes garden party ad. Az ünnepélyre az angol közelet összes köreiből nem kevesebb, mint 8500 embert hívtak meg. Meghívták a közelet minden kitűnőségét, az összes minisztereket, főrendeket, képviselőket, tábornokokat, tengernagyokat, írókat, művészeket stb. Az ünnepély gigászi méreteivel páratlanul áll azok között, melyeket az angol királyi pár valaha adott. Az ünnepély bevallott célja az, hogy az ascoti versenyeket zárják le vele, valójában azonban Edward király a tömeges meghívással az angol intelligencia irányában akart figyelmes lenni. A meghívottakat Londonból különvonaton viszik Windsorbába, ahol a vasúti állomásról valamennyien udvari fogatokon fognak a kastélyba menni. Az uzsonnát 10 óriási sátorban szolgálják fel, melyeket pálmakkal és virágokkal fényűzően felkésztettek. Az ünnepély után a vendégeket külön vonatokon viszik vissza Londonba. A meghívottak közt van többek között Mark Twain és a siámi király.

— **Uj vidéki hetilap.** Szabadkán Bácskai Napló címmel új politikai napilap indult meg dr. Veréb Gyula szabadkai ügyvéd szerkesztésében. A lap kifejezetten keresztény szocialista irányú. A keresztény szociálístáknak ez az első napilapja Magyarországon.

— **Horthy Pál tragédiája.** A tragikus vértanú művész sorsáról Györgyi Kálmán, az iparművészeti muzeum főtitkára a következő megrázó részleteket mondja el:

Horthy Pál tragédiájánál kevés szomorubb és fájdalmasabb történetet ismerek. Három esztendőig volt távol s amikor már mindent látott, mindent tudott, zsebében egy életre való tudományos feljegyzéssel, az exotikus államok minden titkával sietett Fiume felé. A betegség, mely halálát okozta, egész különös mexikói láz. A neve, calienture, rendkívüli formája a sárgaláznak. Ehhez a bajhoz járult a meningitis, agyvértódulás is, mely akkor fogta el, amikor Bombayban partra lépett, azonnal elvesztette eszméletét, beszállították a kórházba, ahol június 16-án meghalt. A Séwri Ceme-teric-tetőben került örök nyugalomra, a konzulátus temette el, még pedig a hatvan rupiáért, amit a zsebében találtak. Láttam a konzul jelentését, amelyben többek közt azt írja, hogy még halála napján is bíztak a felgyógyulásában, mert Horthy Pál rendkívül erős természet, valóságos Herkules volt. Ruháit, indiai szokás szerint szegényeknek ajándékozták, előbb azonban átkutatták a zsebeit és találtak benne egy aranyórárt, három gyűrűt, egy fekete pápaszemet, egy manzsettagombot, hat macskaszemet és két arcképet. Mind a kettő a felesége arcképe. Utolsó pénzén Horthy jegyet váltott Triesztig, ezenkívül maradt nála hatvan rupia, ez épp a temetésre volt elegendő. Minden vagonya a kiváló tudósnak ez a hatvan rupia volt. Horthy Pál negyvenkétéves, gyönyörű, erős férfi volt. A felesége harminczéves asszony, életüknel, boldogságuknál mintásabbat nem lehet elképzelni. Három esztendő előtt magával vitte az asszonyt Amerikába, két évig együtt voltak, azután hazaküldte Horthynét, aki térdénállva sirt a férje előtt, hogy vigye magával, ott akar lenni Japánban, Kinában, Mexikóban. Nem fél a veszélytől, a betegségtől, a járatlan utaktól, ott akar lenni az ura mellett. Horthy Pál azonban azt felelte, hogy sokkal jobbn szereti az asszonyt, semhogy a horribilis veszélyeknek kitegye. Huszadikára írta a kiváló művész, hogy hazaérkezék Budapestre, a felesége nem bírta bevárni és elébe utazott Fiuméba. A Perzsia hajó ekkor már ott állt a kikötőben. Horthynénak elállt a lélekzete. Felrohant a hidra és némét nyelven megkérdezte a kapitánytól, hogy megérkezett-e az ura. A kapitány meglátta az asszony ijedt arcát, nem merete megmondani a valóságot és a hajóorvoshoz dr. Ernst Dülfekehez utasította az asszonyt. Az orvos, aki már tudta a tragédiát, habozott eleimén, azután becsületszavára kijelentette, hogy június 15-én reggel, amikor elindultak Bombayból, Horthy Pál még élt. Ekkor a következő táviratot kaptam Horthynétől: *Palma nines, jöjjön azonnal!* En leutaztam és a szegény asszonyt borzasztó állapotban találtam. A bizonytalanság is majdnem önkívületbe kergette és reszkettem a pillanattól, amikor mindent meg fog tudni. Fiumében nem tudott még semmi bizonyosat és tegnap éjjel vonatra ültünk és Horthyné egész uton tervezte, hogy Pesten pénzt szerez, azután leutazunk együtt Bombayba, amikor a férje bizonyosan meg fog gyógyulni. En persze tudtam, hogy szegény Pál már nem él, el is van temetve, de azért folyton hitgettem Horthynét, hogy az ura csak beteg, de nem veszélyes az állapota. Ma reggel érkezünk meg Kelenföldre. A pályaudvaron lapokat árultak és nem akadályozhattam meg, Horthyné veit egy újságot és meglátta férje borzasztó sorsát. Nem tudom elmondani, mi történt azután. Azt a fájdalmat, elkéserevést, sirást, önkívületet, hisztériát lehetetlen szavakba önteni. Ajultan vittem haza Horthynét. Nála szerencsétlenebb asszony nincs a világon!

Horthy Pál után nem marad vagyoni. Hagyatékának talán legértékesebb része egy több ezer oldalas jegyzőkönyv, mely élményeit tartalmazza. Ennél többet a művész nem hagyott családjának.

— **A szultán kitüntetése.** A szultán Lippe-Weissenfels Amália grófnőnek, örgróf Pallavicini nagykövet nővérének a Sefekat-rend nagykordonját adományozta. Örgróf Pallavicini Antal ezredes a szultán a Medsidje-rend nagykordonjával, a nagykövet három fiának a harmadosztályu Medsidje-rendjelet adományozta. A nagykövet vendégei holnap a szultán meghívására meg fogják tekinteni a szultán istállóit.

— **A bécsi követségi palota.** A francia kamara törvényjavaslatot fogadott el, a melyben a bécsi francia nagykövetségi palota berendezésére 300.000 frankot szavaz meg.

— **Uj postafügynökség.** A soproni m. kir. posta-és táviratigazgatóság közhírré teszi, hogy a Vas vármegyében fekvő Kál pályaudvaron 1907. évi június hó 1-én postafügynökség lép életbe.

— **Bartha Miklós síremléke.** Bartha Miklósnak, a kiváló publicistának halála után országos gyűjtést indítottak, hogy maradandó emlék jelölhesse sírját. A gyűjtés oly szép eredménnyel járt, hogy rövid idő alatt olyan összeg gyűlt össze, a melyből nemcsak síremléket, hanem szobrot is fognak állítani Barthanak. A bizottság a síremlék elkészítésével Kallós Ede szobrászművészt bízta meg, míg a szoborra nyilvános pályázatot hirdet. A művész a síremléssel már teljesen elkészült s az a napokban ki is kerül a bronzöntődéből. Kallós az emléken magát Bartha Miklóst ábrázolja, aki a nagy kulturális harcban kidőlvé, hanyattesetten fekszik a földön s megmerevedett jobbkezeében még most is ott szorongatja a tollat, melyet életének utolsó órájáig forgatott. Bartha alakja, mint említettük, bronzból való s az egy természet-szikkla-kőre van erősítve. A síremléket még a nyár folyamán ünnepélyesen felavatják a kerepesi sírkertben.

— **A Lipótvárosi kaszinó kártyabotránya.** A Lipótvárosi kaszinó igazgató, választmánya tegnap este Bánffy Dezső báró elnöklése alatt foglalkozott az ismeretes kártyabotrány ügyével.

Bánffy Dezső báró az ülés elején ismertette az igazgatóság álláspontját és kifejtette, hogy miért nem kívánta a hitlen gazda megbüntetését. A választmány egyhangulag helyeselte az elnök eljárását és köszönetet szavazott neki. Az igazgatóság végül felhívta a választmányt, hogy küldjön ki bizottságot a kár megállapítása végett, minthogy Spitz Ede családja azt meg akarja fértetni.

Dr. Hollitscher Szigfrid tiltakozott az ellen, hogy a családtól bármekkora kártérítést is elfogadjanak. Eltekintve attól, hogy a kár nagyságát konstataálni nem lehet, a kártérítés elfogadása könnyen azt a benyomást kelthetné, mintha a Lipótvárosi kaszinó anyagi okokból pressziót gyakorolt volna Spitz Ede családjára. Dr. Mezei Mór ezzel szemben azon az állásponton volt, hogy se Spitz Edétől, se családjától nem szabad megvonni azt a jogot, hogy visszafizessék a kárt. Különben is itt a család önkéntes ajánlatáról van szó és nem a kaszinó valamely követeléséről. Dr. Rózsa Vilmos indítványozza, hogy a választmány térjen napirendre Hollitscher indítványa felett. A választmány többsége azonban elfogadta Hollitscher indítványát.

Elénk vitát támasztott Sándor Pál országgyűlési képviselő indítványa is, aki a baccharat-játék azonnal való betiltása mellett szólalt föl. Az indítványt többen elleneztek, mire a választmány elhatározta, hogy Sándor Pál indítványát kiadja a tanácsnak, hogy ez a választmány szeptemberi ülésén a baccharat-játék betiltásáról jelentést tegyen. Végül tudomásul vették Spitz Ede levelét, amelyben bejelenti, hogy állásáról lemond és kilép a kaszinó tagjai közül.

— **Házasság.** Benkő Henrik, a m. kir. operaház karmestere és neje alapi Salamon Gizella leányát Olgát, felső ozori és kohanózi id. Ottlik József nyug. magyar királyi államvasúti ellenőr és neje néhai Reviczky Izabella fia, ifj. Ottlik József magyar királyi államvasúti hivatalnok.

Miklós Tibor eljegyezte Kaufmann Margitot. (Mind a külön értesítés helyett.)

Ziffer Elza és Tábory Kornél hírlapíróársunk c. hó 23-án házasságot kötnek.

Irsai Ervin, a Budapesti Közutú Vaspálya Társaság mérnöke házasságot kötött Herzfeld Ilkával.

— **Vasutasok bérmozgalma.** A máv. pályamunkásai mozgalmat indítottak helyzetük javítása érdekében. A kiküldött bizottság most megállapította a munkások követeléseit s ezeket a munkásság elé fogja terjeszteni. Ha a munkásság is hozzájárul, akkor a hét tagú szervező bizottság a munkások kívánságait a kereskedelmi miniszter elé terjeszti. A szervező bizottság által megállapított követelések a következők: Az 1907. évi 3-ik számú hivatalos lapban közzétett rendeletnek, amely a pályamunkások béremelését szabályozza, azonnali végrehajtása. Tul-órakerít, valamint a vasárnap és ünnepnapon végzett munkákért 50% külön díj. A munkahiány miatt szabadságolt munkások ne tekintessenek elbocsátottnak. A munkaidő nyáron reggel 7-től este 6-ig, télen reggel 7-től este 5-ig tartson. A téli és nyári napszám egyenlő legyen. Területenként egységes munkabér, a munkások által megállapított táblázat szerint.

— **Az egyetemről.** A budapesti tudományegyetemen most folynak az utolsó vizsgák és szigorlatok. Az egyetemi leczkekönyvek aláírása és egyeztetése már megtörtént és június 25-én az egyetemi feljív véget ér.

— **Szegény gyermekek nyaralása.** A Budapesti Szünidei Gyermektelep Egyesület a felsődörös polgári fiúiskola tornatermében ma kezdte meg a gyermekek orvosi besorozását a szünidei telepekre. A július és augusztus havi csoportokra összesen háromezer gyermeket hívtak be. Közülük az egyesület anyagi erejéhez mérten mintegy 850 gyermeket választ ki nyaralásra. Az első csoport 234 fiút és 190 leányt július hó 1-én, a második csoport 190 fiút és 225 leányt pedig augusztus hó 1-én indítanak utnak, az egyesület cirkvenicai, balaton-illei, zebegényi, trencsényi és hegybányai nyaraló telepeire. A gyermekek között van tíz siketnéma is egy tanító kíséretében, kiknek felvételét a közoktatásügyi miniszter ajánlotta. A kultuszminisztérium ugyanis évi 400 korona segélylyel támogatja az egyesületet. Az idei felvételi munkálatokban báró *csétei Herczog* Péter egyesületi elnök, *Sturm* Albert végrehajtó bizottsági elnök, *Beck* Adolf, *Müller* Ede, dr. *Szirmay* Richárd, *Laufer* Sándor, *Reichmann* Mór, *Kaufmann* Samu, dr. *Szabó* Károly választmányi tagok, *Szabó* József iskola-igazgató, egyesületi titkár, dr. *Klein* Fülöp, dr. *Schuschny* Henrik, dr. *Marberger* Sándor, dr. *Deutsch* Ernő, dr. *Glaser* Marcell, dr. *Stern* Adolf honvéd törzsorvos, dr. *Köszeg* Miklós és dr. *Szegváry* László egyesületi orvosok fáradoztak. Bár csak sikerülne az egyesületnek az érdeklődést a nagyközönség minél szélesebb rétegeiben felkölteni a szegény gyermekek nyaralása iránt, hogy módjában lehessen a közeli jövőben minél több sápadt fővárosi gyermeket küldeni nyaraló telepeire.

— **Határrendőrök vizsgálja.** Az ujonnan szervezett határrendőrség nyolczvan legényének ma délután volt a képesítő vizsgálója, a magyar királyi államrendőrség Mosonyi-utcai laktanyájában. Nyolczvan kiképzett jelölt vizsgázott le a legszebb sikerrel gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter, *Hadik* János államtitkár, *Boda* Dezső főkapitány és a sajtó meghívott képviselői előtt. Pont 9 óra-
kor érkezett meg gróf *Hadik* János államtitkár, akit *Laky* Imre rendőrfelügyelő fogadott az udvaron, míg a kapuban dr. *Boda* Dezső rendőrfőkapitány üdvözölte az államtitkár. Később gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter is megérkezett s végighallgatta a vizsgát.

Kilenc óra után vonult be a vizsgáló-bizottság a terembe. *Kégl* István és *Czajlik* Alajos miniszteri osztálytanácsosok voltak a cenzorok. Mellettük a dobogón foglaltak helyet a jelöltek oktatói. *Pavlik* Ferencz főfelügyelő, az iskola parancsnoka, *Laky* Imre felügyelő és dr. *Dimitreanu* Ágost, balra tőlük az újságírók és a meghívott vendégek foglaltak helyet. Minden jelölt a bizottság asztaláról három csoport kérdést húzott s ezekből vizsgáltatták: először a határrendészeti, utána az orvosi s végül a közjog, közigazgatás, büntetőtörvényből s az általános rendőri szabályzatokból.

A jelöltek, a nehéz kérdésekre kivétel nélkül okosan és értelmesen feleltek, úgy, hogy oktatóiknak becsületet szereztek tudományukkal. *Andrássy* Gyula belügyminiszter a vizsgát befejeztével *Pavlik* főfelügyelő, iskolaparancsnok és *Laky* Imre felügyelőnek a legnagyobb megelégedését fejezte ki, amire a derék, lelkiismeretes oktatók bizony teljes mértékben rászolgáltak, mert gondos fáradozásuk és munkájuk ugyancsak meglátszott az emberek kiképzésén. A mai sikeres vizsga után a levizsgázott nyolczvan határszéli rendőrt a következő tizenkét kirendeltségekre jelölték ki: Mára-rossziget, Munkács, Ungvár, Bártfa, Zsolna, Pozsony, Sopron, Pancsova, Orsova, Brassó, Beszterce és Fiume.

— **Tolvajlás a Lukács-fürdőben.** Dr. *Alapi* Henrik egyetemi magántanár ma délután fürdőni ment a Lukács-fürdőbe. Mielőtt azonban kabinjába vonult volna, óráját, lánczát és tárczáját megőrzés végett átadta *Millen* Antal fürdőszolgának. Mikor azonban az orvos fürdés után visszakérte értéktárgyait, a szolga nem tudta azokat neki visszaszolgáltatni. A négyszáz koronát érő aranyóra és láncz a négyszázötven korona készpénzt tartalmazó tárczával együtt eltűnt. *Millen* Antal fürdőszolga azt mondja, hogy az értékeket a fiókjába zárta, de a kulcsot benn felejtette a zárban s valaki az alkalmat felhasználva, kiürítette a fiókot. A szolgát kihallgatása után megmotozták, de nem találtak meg nála semmit. A rendőrség nyomozza az ismeretlen tettest.

— **A kisiparosok Eitner Zsigmondhoz.** *Eitner* Zsigmond a képviselőházban indítványt jelentett be az ipariörvény reformja érdekében. A gönczi Iparos-Egylet ez alkalomból köszönő levelet intézett Eitner képviselőhöz.

— **A kodex rabja.** Dr. *Eisler* Róbert, a könyvtolvaj bécsi tanár bűnpörében, amelynek tárgyalása elé oly feszült érdeklődéssel tekintettek, most mondott ítéletet a bíróság. A közönség oly óriási tömegben tödült az udinei tárgyaló terembe, hogy annak ajtait csakhamar be kellett csukni. A bíróság meghallgatta az orvosszakértők igazmondását is, akik kijelentették, hogy meggyőződésük szerint dr. *Eisler* időnkénti beszámíthatatlanságban szenved és egyáltalában nincsen kizárva annak a lehetősége, hogy a tett elkövetése idején is ilyen bántalmi voltak. Nagy érdeklődéssel hallgatták az ügyész vádbeszédjét is, aki *Eisler* tetteit közönséges lopásnak bélyegezte és büntetésül 6 hónapi fogházat követelt. A védő dr. *Berlaccoli* volt, aki azt fejtette, hogy *Eisler* tettét, tekintettel az ő nagy műveltségére, semmiesetre sem lehet lopásnak minősíteni és teljesen bizonyosra vehető, hogy csak kölcsönképen akarta elvinni a könyvet, hogy róla a fényképfelvételeket csináljon. A bíróság azután visszavonult ítélethozatalra, amelyet délután 3 óra-
kor hirdettek ki. *Eisler*t közönséges lopás bűntetteiben mondták ki vételkednek, de figyelembe véve az enyhítő körülményeket csupán 1 hónapi és 20 napi börtönbüntetésre ítélték. A szerencsétlen fiatal tudós szinte önkivületi állapotban hallgatta végig az ítéletet és azután eszméletlenül esett össze. Azonnal segítségére siettek és rövid élesztgetés után csakhamar magához is tért. Hir szerint *Eisler* után kegyelemre fogják ajánlani.

— **Torna.** Ez a neve a főváros legújabb nagyméretű telepének, amely a közlelemzés színvonalának határozott emelkedését jelenti. Budapest legnagyobb fűszer- és csemege-üzletei egyesültek, hogy közös erővel árban előnyösebben és minőségben elsőrendűen kiszolgálhassák a közönséget. A roppant arányú vállalkozásról, dr. *Szuly* Aladár, *Szimon* István és *Löwenstein* M. utóda, *Horváth* Nándor fűszer- és csemege-üzletek egyesüléséről eddig csupa téves adat került nyilvánosságra, amelyek hamisan világitották meg a nagyjelentőségű fuziót. Ezzel szemben fölülte figyelemreméltó az intenczió, ami a közös vállalkozást együvé hozta. Az élelmiszerek beszerzése körül felmerült óriási áremelkedések, minden cikknek, legyen az husnemű, hüvelyes, liszt, rohamos lépésben történő drágulása azt az eszmét érelték meg a nevezett czégek tulajdonosaiban, hogy ha e cikket mind vagonszámra rendelik meg, oly előnyök lesznek képesek a termelőktől és gyárosoktól elérni, hogy olcsóbbá tehetik az élelmiszerek bevásárlását a közönség részére. A kedvező konjunktúra kihasználása, a cikkek nagyban való beszerzése kétségkívül csak együttes erővel lehetséges, a nevezett czégek ezért határozták el magukat arra, hogy *Terna* r. t. czimen egyesüljenek. Az egyesülés pár hét múlva történik meg. Az új vállalkozás lehetővé teszi, hogy az üzleti rezi csökken, a vagonfuvarozás által óriási melléköltségeket takarítanak meg s így a *Terna* abba a helyzetbe jut, hogy a közönség kitógástalan árúval és a mainál olcsóbb áron szolgálja ki. A résztvevő czégek régi jóhírneve és megbízhatósága elég garanciát nyújt a terv jőhíreműsége tekintetében, de arra nézve is, hogy az üdvös terv valóra válik ilyen erős és öntudatos kezekben.

— **Állami internátus Újvidéken.** A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület, tekintettel az újvidéki magyar iskolába özönlő szlavóniai tanulók nagy számára, akciózt indított egy állami támogatással létesítendő internátus érdekében. Az egyesület feliratára gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszter megbízásából Újvidéken járt báró *Bar*-
kóczy Sándor miniszteri tanácsos, hogy a gimnázium új épülete s a vele kapcsolatosan építendő internátus és napközi otthon telke ügyében helyszíni szemlét tartson és a város vezetőivel lehetőleg megállapodásra jusson.

— **Megölte magát a gyermeke előtt.** Az öngyilkosság rettenetes módját választotta a biharmergyei Bors községben *Avram* József parasztagazda. *Avram* régóta rossz viszonyban élt a feleségével. Tegnap aztán véres leltre határozta el magát. Bezárkózott tízéves kis leányával a lakásba, a gyermeket térdére ültette s azt mondta neki: „Mond meg az anyádnak, hogy ő kergetett a halálba.” Ezzel borotvát vett elő s a gyermek szemeláttára elmettette nyakát. Néhány perc múlva meghalt. A rettenetes látványtól a kis leány is súlyos beteg lett.

— **Carnegie ajándéka.** *Andrey Carnegie*, az adakozásairól ismert nábob legközelebb Németországba érkezik és egy millió dollárt ad egy Berlinben létesítendő új könyvtár céljaira. *Carnegie* alapításai eddig 450 milliónál is nagyobb összegre rúgnak. Eddig azonban csak Amerikában szórta a milliókat, úgy látszik most elérkezettnek látja az időt, hogy Európában is az áldozatkészség zománczával vonják be a nevért. Két évvel ezelőtt a new-orleansi egyetemnek is fel akart állítani egy könyvtárt, de a tanárikar e szavakkal utasította vissza a milliókat:

— Az egyetemnek nincs szüksége arra a pénzre, amelyhez a munkások vére és verejtéke tapad.

A berlini egyetem professzorai bizonyára nem lesznek ily válogatósak.

— **Gróf Pückerlert körözik.** Berlinből jelentik, hogy gróf *Pückerl* ismert antiszemita, akit múlt évi október havában és ez évi márciusban összesen 4 havi börtönbüntetésre ítélték, büntetésének kitöltésére nem jelentkezett önként és ezért még február végén letartóztatták és az egyik berlini fogházba szállították. Néhány heti fogság után a törvényszék a foglyot birtokainak kezelésére és gazdasági ügyeinek intézése céljából minden biztosíték nélkül, ideiglenesen szabadon bocsátotta. Gróf *Pückerl* egy ideig tényleg birtokán tartózkodott, utóbb azonban ismeretlen helyre távozott, úgy, hogy a hatóság körözölevelet adott ki ellene.

— **Egy nyomda jubileuma.** A vidék egyik legkiválóbb könyvnyomató intézete, *Kner* Izidor gyomai könyvnyomdája, június 23-án ünnepli alapításának huszonötödik évfordulóját. Az ünnepély rendezésére a nyomda személyzetéből és a város polgárságából bizottságot alakítottak. Az általános becsült és szeretett nyomdatulajdonos fiztetelére diszgyűlést, bankettet és hangversenyt rendez Gyoma közönsége.

— **Hipnotizált leányok.** Horvát Mari kóbor cigányasszony betért Székesfehérvárott *Darázs* Károly cigányprimás lakásába, ahol *Darázsnak* csak a 14 esztendő Mariska leánya volt otthon. A kis leány a konyhában ételmaradékkal kínálta meg a cigányasszonyt, de ez nem elégedett meg vele, hanem pénzt is követelt, amit azonban nem kapott. Erre a cigányasszony merően a leány szeme közé nézett, majd pedig elővett a zsebéből egy tyuktojásnagyságu kagylót s azzal a leány arcát és meztelen karját érintette. *Darázs* Mariska az érintés után megrázkódott s a következő pillanatban eszméletlenül összeesett. Hasonlóképp cselekedett a szomszéd lakásban *Magda* Matild fiatal leánnyal, aki szintén eszméletlenül vesztette a cigányasszony érintésétől. A házbeliek rögtön észrevették a cigányasszony veszedelmes munkáját, lármát csaptak. Rátámadtak az asszonyra s agyba-föbe verték, csak az odasielő rendőrök tudták megvédelmezni a nép dühétől. Azalatt élesztgetni próbálták a leányokat, de nem sikerült. Később megjelentek dr. *Friss* Adolf és dr. *Molnár* József orvosok, akik csak hosszas fáradozás után tudták életre kelteni a két leányt. Az orvosok azt állítják, hogy a két gyenge idegzetű leányt a cigányasszony hipnotizálta.

— **Sztrájk egy vasútépítkezésnél.** A baja-bátaszéki vasút építkezésénél dolgozó földmunkások szerdán sztrájkba léptek. Követelték az eddigi 3 korona napidij helyett 4 koronát. Két napi sztrájk után ma megkapták követelésüket s a sztrájk véget ért.

— **Harez a hagyatéka körül.** Néhány hónappal ezelőtt meghalt Newyorkban *Wright* Fanny nevű ötvenhét esztendő kiaszony, aki egész vagyonát, körülbelül félmillió dollárt, az ügyvédjére hagyta. A rokonok megtámadták a végrendeletet. Azt mondják, hogy a leány világleletében bolond volt, elárulta ezt életmódjával is. *Wright* Fanny életének utolsó tizenöt évében nem fészklődött s nem mosakodott, ezért nem járt ki az utcára sem. Egyszer mégis eszébe jutott, hogy elmegy egy tudományos fölolvasásra. Mivel semmiféle ékszere nem volt, ébresztőórát akasztott a nyakába, ez volt egyetlen disze. Fölolvasás közben azonban baj történt: az ébresztőóra mély és erős hangon, mint a dobpergés, beregni kezdett. Ezért Fannyt kivezeték a teremből. A különös leány hosszú idő óta nyers tojás és aszalt szilván élt s evés után mindig bemaszatolta az arcát csokoládé-krémmel. A kandallón nagy serleg állt, papirospénzzel tele s mindenki, aki megfordult a kisasszony házában, kivehetett belőle egy darabot. Ha néha elutazott valahová, *Fanny* kisasszony utitáskájában nem ruhát vitt magával, hanem üres palackokat. Ennyi anyagot bocsátottak a rokonok a bíróság rendelkezésére, hogy a kisasszony beszámíthatatlanságát bebizonyítsák. Kissé bizonyára túloztak, de ne feledjük el, hogy Amerikában történt, ahol mindenben bizonyos reklámszertiséget alkalmaznak.

— **Rablásadás az aradi fogházban.** A véletlenség kipattantott egy titkot, amelyről sokan tudtak ugyan, de amelyről eddigelé meglehetősen kevesen beszéltek. Kiderült ugyanis, hogy rabok kosztján elősködő emberek vagyont akarnak gyűjteni abból, hogy a foglyoknak emészthetetlen, undorító eledelt adnak. S különösen a legnagyobb fogyasztási anyagot, a kenyert oly undorítóvá teszik, hogy inkább éhen hal a rab, semhogy megegye. A véletlen, mely a dolgot kipattantotta, az a rablázas volt, mely az aradi fogházban kitört. Régióta zugolódtak a rabok; különösen a kenyér miatt panaszkodtak, amelyben minduntalan találtak undorító piszkokat. A panaszokat első sorban a börtönőrök hallották és jelentést tettek róla Dezsőfy fogházfelügyelőnek. A múlt hét végén, a kenyérkiosztás után tört ki a zendülés. Alig kapta meg mindenki kenyerét, az egyik rab, *Domján János* undorral vágta földhöz a magáét. Amint szétörte a cipőt, förtelmes piszok hullott ki belőle, jelétül annak, hogy a tészta, mielőtt kenyérré dagasztották, valami patkánynak volt a meleg-ágya.

— Nézzétek csak meg, mi van benne!

Rabtársai felvették a földről a kenyeret, mindnyájan a megbontrákozás és undorodás hangján kiáltottak:

— Gyalázat! Férgeket adnak a kenyérünkbe!

Irtóztató felfordulás keletkezett erre. A szoba közepére dobálták a kenyereket, rátapostak és a vasajtókön dörömbölve ordították:

— Kerítsétek elő a péket, meg akarjuk ölni!

A zsvajra megjelent *Dezsőfy Mihály* fogházfelügyelő több börtönőr kíséretében és felszólította a rabokat, hogy csendesedjenek le, mert különben valamennyit vasra veretik. A rabok erre felkapták a földről a cipőket és a börtönőrök felé hajgálták.

— Ha nem adnak rendes kenyeret, — kiáltották — nem dolgozunk. Ha meghalunk is, nem engedünk!

A helyzet egyre veszedelmesebb lett és a rabok és börtönőrök között már-már dulakodásra került a sor. *Dezsőfy Mihály* fogházfelügyelő, aki szemtanúja volt a történőknek, lélekszakadva rohant az ügyészre, *Szakolczay* ügyészhez.

— Ügyész ur, jelentem, hogy az élvezhetetlen kenyérszállítvány miatt zendülés tört ki a rabok között. Mintán a rendelkezésemre álló börtön személyzet kicsiny, semmiért sem állok jól, ha rögtön katonai segítséget nem kapok!

A fogházfelügyelő jelentése konsternációt keltett az ügyészségen. A fogházban ezalatt az összes rabok visszamentek a celláikba, rávetették magukat az ágyaikra és egyre azt kiáltották, hogy amíg emberséges élelemzésről nem gondoskodnak, nem dolgoznak. Az ügyész azonnal megvizsgálta a rabok panaszát, ő maga is talált a kenyerekben bogarakat és megígérte a lázongóknak, hogy a jövőben hasonló eset nem fog előfordulni. Az ügyesség *Mary* Károly pékmestertől nyomban megvonta a kenyérszállítást, a rendőrség pedig közegészségügyi kihágás címén megindította ellene az eljárást. A kenyeret a lázadás után ma egy másik pékmestertől szerezték be, mire a rabok lecsillapodtak és újra hozzáláttak a munkához.

A rabzendülés ügyében különben *Szakolczay* Lajos ügyész kijelenti, hogy az teljesen valótlan. Annyi tény, hogy a rabok panaszkodtak, hogy a vállalkozó ehetetlen, piszkos kenyeret szállít, amit a törvénytörő orvos igazolt is és más kenyereket hoztattak. A vállalkozó ellen az eljárást megindították. Hogy a rabok a munkát megtagadták volna, erről ő mit sem tud.

— **Nem akart fegyvert fogni.** A terézienstadti várból tegnap Olmützbe hoztak egy Nemrava Vilmos nevű landvehr-katonát, akit a krakói landvehr-bíró két évi súlyos börtönre ítél, mert nem akart fegyvert fogni. Nemravának ez már második büntetése, mert 1904-ben a hűségkötő megtagadása miatt öt hónapi börtönre ítélték. Olmützbe való megérkezésekor kijelentette, hogy nem fog elveitől eltérni, bármi történjék is vele.

— **Öngyilkos huszárhadnagy.** Kassán Hoffer László honvédszázados délelőtt a Rákóczi-körút 20. szám alatti lakásán agyonlőtte magát. Tettének oka reménytelen szerelem. A hadnagyt pár nappal ezelőtt helyezték át Nyiregyházáról Kassára.

— **Petkov gyilkosa.** Szófiában a Petkov miniszter gyilkosa ellen indított per folyamán ma folytatták és befejezték a gyilkos czinkostársainak kihallgatását. Petrov, a gyilkos kijelentette, hogy vádlottársainak kijelentései valótlanok, fenntartja a vizsgálat és a kihallgatás során tett összes kijelentéseit és arra kéri a bírót, tekintsék a többi vádlottakat ártatlanoknak és csak *öt magát ítéljék kötélt állati halálra.* Genadiev és Pajakov minisztereket hallgatták ki ezután tanuként. Vallomásaikból az előzetes vizsgálatból és a vádiratból ismert tények tűnnek ki.

— **Nagy drámák.** Megrendítő esetet jelentenek Magdeburgból. *Lamm* Ferencz József vasuti mérnök megszerette Hohberger Konrád őrnagy Jolánta leányát. Már készültek megtartani a hivatalos eljegyzést, amikor az őrnagy, aki típusa az aggodalmasan balitételes katonának, kutatni kezdte Lammék családi életét. Nem azért, mintha gyanakodott volna, csak katonás pontosságból. Nagy meglepetésre megtudta, hogy a mérnök apja tíz esztendővel ezelőtt be volt zárva két hónapra, mert a hivatalában megvesztegettek. Bár később visszatették állásába, csak éppen más munkakört adtak neki, az őrnagy nem akart vele rokonságba kerülni s megmondta a mérnöknek, hogy bármennyire sajnálja, nem adhatja hozzá a leányt. A mérnököt megdöbbenette ez a kijelentés, mert nagyon, nagyon szerette a leányt s megkérdezte az őrnagytól, hogy miért utasítja vissza most, közvetlenül az eljegyzés előtt. Az őrnagy nem akarta megmondani, de utóbb mégis kénytelen volt. Megmondta, hogy amit az öreg Lammról megtudott, kétségtelen igazság, amit mások is tudnak s ezért neki, mint katonatisztnak, lehetetlen rokonságba lépni a családdal. A mérnök tagadta a dolgot, mert nem tudott róla semmit, azután hazament és megmondta az apjának. Ekkor megtudta, hogy az őrnagy igazat mondott, apja csakugyan be volt zárva két hónapig, akkor, amikor ő másfél esztendőt Párisban töltött. Az apja szomorú vallomása s főképpen az, hogy miatta elveszti menyasszonyát, nagyon elkésértette s durván kifakadt az öreg ellen, akit nagyon megsértett. Ezután elment az őrnagyhoz. Az őrnagy ugyanis megmondta neki, hogy a leánynak nem szól addig, amíg el nem bucsuzik tőle valamilyen ürügygel, mert az elbucuzást nem akarja lehetlenné tenni. A mérnök elment tehát az őrnagyhoz; azt mondta a leánynak, hogy szolgálati dologban el kell utaznia még az eljegyzés előtt és elbucuzott. Mikor hazament, apját átlőtt mellette a divánon. Az asztalon egy papírszelet volt, amelyre ezt írta az öreg: „Azt a botlást, amelyért ma úgy megsértettél, azért követtem el, mert nekem kellett pénzt küldenem. Isten engem úgy segítsen a másvilágon.” — Erre a mérnök bement a szobájába és ő is agyonlőtte magát.

— **A milánói tűzvész.** Milánóban az államvasutak raktárában kitört tüzet az éj folyamán lokalizálták. A tűz két építési anyaggal telt fabódét hamvasztott el. A kár 80,000 frank. Emberéletben nem esett kár.

— **Anarkisták kongresszusa.** Amszterdamban augusztus 26-ától 31-éig a nemzetközi anarkisták kongresszust tartanak. Napirenden lesz az antimilitarizmus, az orosz forradalomból nyert tanulságok, az általános sztrájk, vallás és anarkizmus, a modern irodalom és az anarkia. A kongresszuson négy ülésen kizárólag az új nemzetközi anarkista irány megállapításával fognak foglalkozni.

— **Iskolatársak találkozója.** *Jankura* Sándor (IV., Veres Pálné-utca 24.) és *Csapják* Attila (II., Iskola-u. 13.) számtanácsosok kérik azokat az osztálytársakat, akik az ungvári kir. főgimnáziumban 1872-ben tettek érettségi, hogy pontos címüket az előbbmegnevezéssel közöljék szíveskedjenek, egy összeíróvel rendezése céljából.

— **Robbanás egy ékszerüzletben.** Temesváron Mannheim Mór ékszerkereskedő üzletében gázrobbanás történt, amely halálosan megsebesítette Stoll Ádám gázszerelet, azonkívül egy segédet súlyosan, egy munkást könnyebben megsebesített. A robbanás teljesen szétrombolta a kirakatot és nyolcezer korona értékű ékszer szórt az utcára, ahol a legnagyobb részét ellopták.

— **Öszi pékmester.** Temesvárott a rendőrség letartóztatta Szoboszlai Szabó Ferencz ottani tekintélyes pékmestert, aki hamis pecsétnyomóval számtalan csalást követett el. Szabó az okiratokra még ráhamisította dr. Bolyó Kálmán szentesi közjegyző aláírását is és ily módon sok pénzintézetet megkárosított. Szabót az ügyészséghez kísérték.

— **Megszűnt sztrájk.** A szamosvölgyi vasut sztrájkoló munkásai és az igazgatóság közt létrejött a megegyezés. A munkások öt nappal ezelőtt sztrájkba léptek, mert az igazgatóság nem volt hajlandó a bérfelemelésre vonatkozó kérésüket teljesíteni. Rácskay Gyula főfelügyelő közbenjárására azonban megkötődtek az egyezmény, amely több engedményt tartalmaz a munkások javára.

— **Gyorsírók majálisa.** Nagyban folynak az előkészületek arra a szép sikerűnek ígérkező majálisra, amelyet a Gyakorló Gyorsírók Társaságának tagjai dr. *Fabre* Henrik országgyűlési gyorsíró-revizor elnök vezetésével vasárnap, folyó hó 23-án rendeznek Mátyásföldön, a nagyvendéglő parkjában és dísztermében. A jótékonycélú majálison, amelyen majdnem az összes fővárosi gyorsíró-egyesületek tagjai részt vesznek, lesz kitűnő hangverseny, műkedvelő színi előadás és még sok másféle szórakoztatás. A rendező bizottság ma este tartott ülésén beszámoltak az eddig történt felülfizetésekről és véglegesen megállapították az összes intézkedéseket, hogy a nyári multság sikerét minden tekintetben biztosítsák. A délután 3 órakor kezdődő majális kedvezőten idő esetében is megtartják. A résztvevők éjjel 2 órakor külön vonattal térhetnek vissza a fővárosba.

— **A főhercegi kocsi kerekai alatt.** Tegnap délután *József* főherceg szárnysegéde kíséretében a Várból a Ludovikába hajtatott. Amikor a kocsi a Fürdő- és Bálvány-utca sarkára ért, elütötte *Dobos* László villamos-váltófiút. Az ijedtségen kívül a fiúnak semmi baja sem történt. A főherceg nyomban megállította a kocsit és odaküldte szárnysegédét, hogy megtudja, történt-e valami baj, aztán tovább hajtatott.

— **Halálozás.** Az íróvilág és az orvos kartársak nagy részvéte kísérette el utolsó útján a Kerepesi-úti sírkert halottasházából *Almásy Balogh* Tihamert, a koszorus író és a kiváló orvost. A ravatalos teremben, ahol az elhunyt tőmérdek koszoru között érczkoporsóiban fektüdt, az előkelő és nagyszámu rokonságon kívül a megboldogult sok barátja és tisztelője gyűlt össze. Ott voltak: *Rákosi* Jenő főrendiházi tag, *Mikiós* Ödön nyugalmazott államtitkár, *Dessewffy* Arisztid a képviselőház elnöki tanácsosa, *Berczik* Árpád nyug. min. tanácsos, *Berczik* Gyula min. oszt. tanácsos, *Agai* Adolf és neje, *Czollner* Béla a Nemzeti Színház litkárja, a Nemzeti Színház igazgatósága képviselőjében, *Evva* Lajos a Népszínház volt igazgatója, *Rombauer* Emil főigazgató, dr. *Barbás* József, *Prém* József, az írói és orvosi világ sok kiválója és nagyszámu gyászszólók. A gyászszertartás pontban 5 órakor kezdődött meg, amikor a budai templom énekkara gyászénekeket fogott. A szoltár után *Haypál* Benő budai református lelkész mondott a könnyekig megható bucsuztatót. Majd újabb szoltár után az Entreprise házitisztjei valókra tették a koporsót és feltették a kocsira. A végítztessegen megjelentek mindannyian a sirig kísérték az elhunytat, ahol *Haypál* imája után az örök nyugalomnak adták át.

Dr. *Eranosz* István ügyvéd Budapesten f. h. 20-án elhalt. Az elhunytban *Balla* Károly munkatársunk nagybátyját gyászolja.

Poltzer Bernát földbirtokost, Bács-Bodrogmegye bizottsági tagját ma délután helyezték a kereskedelmi világ nagy részvéte mellett örök nyugalomra. A Liszt Ferenc-tér 3. számú házban, a gyászházban ott voltak *Hoffmann* Sámuel udvari tanácsos, *Beimel* Sándor udvari tanácsos, *Dirnfeld* testvérek, *Engel* Pál igazgató stb. A templomi kar *Lazarus* Adolf tanár vezetése alatt énekelte a gyászénekeket; dr. *Hevesi* Simon rabbi megható szavakkal méltatta az elhunyt érdemeit.

Borv Kálmán nyug. miniszteri osztálytanácsos folyó hó 17-én 62 éves korában Egerszólóton elhunyt. Temetése a község és a környék impozáns részvéte mellett 19-én folyt le.

Dr. *Lovrich* Gyula, kincstári bányafőorvos életének hetvennyolcadik évében Nagybanján elhunyt. Temetése ma ment végbe a város és környéke közönségének általános részvéte mellett. dr. *Lovrich* Gyula csaknem egy félszázadot töltött el közpályán és mindenkinnek őszinte tisztelőt és nagybecsülést szerzett meg. Igen sokat tett Nagybanja város közegészség ügyének érdekében. Halálát kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

Gmelin Ottóné szül. *Katzer* Gizella harminczharmadik évében elhunyt Budapesten. Temetése holnap szombat délután félégkor lesz.

— **Nagy autómobil-katasztrófia.** Casertában a tegnapi autómobil-katasztrófia alkalmával, amelyről részletesen beszámoltunk, *Pescara* herceg, St. Angelo herceg, *Nunziante* marquis és *Carelli-Gerini* marquisné halálukat lelték. A kocsivezető holttestét még nem agnoszkálták. Az autómobil Nápoly felől érkezett és *Pescara* herceg tulajdona volt.

— **Római gyilkosság.** Nozság község határában meggyilkolta találták *Mojsza* Arsenie felesketett mezőrt. Egész teste össze volt verve; fején és hátán számos késszurásból eredő seb volt látható. A hulla kezében bicskával elvágott kötél darab volt. Ez vezetett aztán a gyilkosok nyomára. Kiderült, hogy *Mojsza* néhány ottani lakost rajtakapott, amint marháját a fölsonban legeltette. Az egyik marha kötélét megfogta, hogy szőlogul a község-házára vezesse. Ekkor a pásztrok nekiestek a mezőörnek, meggyilkolták, de az oly gyorsan szorította a kötelet, hogy nem tudták kezéből kivenni. Hogy elmenekülhessenek, a kötelet elvágta. A tetteseket a csendőrség letartóztatta.

— **Égő tárna.** A frienwaldi tárnában reggel tűz támadt, mely az egész tárnát lángba borította. Egy elönmunkás és segédje a lángokban életét vesztette.

— **Házomlás.** Salgótarjánban Frank Dezső ügyvédnek a hegyoldalba épített házat javították. Ma reggel a ház fala rádől az alatta álló özv. Goldschmidt Adolfné tulajdonát képező házra és azt teljesen összeroncolt. Klados Lajos cipész és Zombejnik Viktória leányzó meghaltak. A többieket sikerült a romok alól kimenteni. A vizsgálatot megindították.

— **Kittüntetés.** Mint a bécsi kereskedelmi miniszterium kiállítási osztálya értesít, a milánói 1906. évi nemzetközi kiállítás zsűrije Rohitsch Sauerbrunn részére, közreműködésért az arany-érmét ítélte oda.

— **Hamis kötelezvények.** Szoboszlai Szabó Ferencz temesvári fűszerest és pékmestert ma letartóztatták, mert hamis aláírásokkal ellátott kötelezvényen 900 koronát csalt ki az Országos Koronataraké temesvári fiókjából.

— **Vesztett kutyák garázdálkodása.** Ruttkán, sőt egész Turóczi vármegyében is vesztek ebek garázdálkodnak. Ruttkán 19 embert megmártak, kiket a budapesti Paster-intézetbe szállítottak. A főszolgabírói hivatal rendeletet adott ki, hogy az egész megyében irtsák ki a kutyákat. Ruttkán két napig tartott a kutyák kiirtása és most Turóczi-szentmártonban folyik ellenük a hadjárat.

— **Rablótámadás.** Ma délután három órakor Csányi Margit kórházi ápolónőt a Szentkirályi-utcában, közel a Rákóczi-utchoz, egy 20—22 éves suhanc megtámadta és a nyakán függő aranyóráját letépte. A rendőrség keresi a tettest.

— **Posta- és táviráda-növendékek felvétele.** Posta-táviráda segédtisztokká való kiképzés céljából a m. kir. posta-táviráda és távbeszélő-hivatalokhoz növendékek vétetnek fel. Növendékké felvételért azok a magyar honos ifjak pályázhatnak, akik a magyar nyelvet, a horvát-szlávonországi illetőségük pedig a horvát nyelvet szóban és írásban bírják, továbbá a középiskola IV. vagy ezzel egyenlőrangú más iskola megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel végezték, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek. A felvételért sajátkezűleg írt, ivenként egy koronás bélyeggel ellátott kérvényrel folyó évi július 31-ig lehet folyamodni. A kérvény az illető posta-táviráda igazgatóságához czimezve azon posta-táviráda hivatalnál nyújtandó be, ahová a folyamodó növendékké felvételét óhajtja. A budapesti posta-táviráda-hivatalokhoz kiképzésre csak oly növendékek vehetők fel, akik helyben szülőiknél, vagy rokonaiknál laknak. A felvett növendékek kötelesek a szolgálatot legkésőbb október 1-én megkezdeni. A növendékek 18 éves életkoruk betöltéseig gyakorlati kiképzés alatt állanak. A kiképzés első felévében semmiféle javadalmazásban nem részesülnek, az első év második felében azonban havi 15 korona, a második évben havi 30 korona, a harmadik évben havi 40 korona és a negyedik évben havi 50 korona napi díjátalányt kapnak.

— **Öngyilkos huszár.** Nagykikindán Fekete István közhuszár tegnap este 10 órakor a tehervonat elé vetette magát. Feketét a vonat annyira összezúzta, hogy egy pár óra múlva meghalt. Tetének oka ismeretlen. Szigorú vizsgálatot indítottak.

— **Betegség miatt.** Körmenten Puhr József rohonczi 81 éves földmives súlyos betegsége miatt felakasztotta magát és meghalt.

— **Gyilkos anya.** Tóth Eszter gacsáji lakos négy éves fiugyermekét és Belandin Juonné fekefalusi asszony hét éves fiát agyonütötte. Mindkét gyermekgyilkos anyát elfogták.

— **Eldobott gyújtó.** Az Illics testvérek belgrádi posztógyárában ma délelőtt tűz támadt, amely a gyár egy részét elhamvasztotta. Mintegy fél millió dinárra becsült kár biztosítás révén megtérül. Hir szerint a tűz egy keletkezett, hogy egy eldobott égő gyújtótól a pamuthulladék meggyuladt.

— **Országos zarándoklatok.** Julius hó 6-án Lourdesbe, Julius 15-én Szent Erzsébet születési helyére, a németországi Marburgba, melyet dr. Komlóssy Ferencz pozsonyi prépost, pápai prelátus vezet. Szeptember 3-án Jeruzsálem és Názarethbe. Programokkal szívesen szolgál a Magyar Utazási Vállalat Rt. Budapest, IV., Eskü-ut 3. szám.

— **Kirándulás az Aldunára és Herkulesfürdőre.** A természeti szépségekben gazdag Alduna megtekintésének és a kies fekvésű Herkulesfürdőben való időzésnek megkönnyítésére harmincz napig érvényes mérsékelt áru menettérti jegyek adnak ki Budapest keleti és Budapest nyugati pályaudvaron. E menettérti jegyekkel a keleti pályaudvartól Zimonyig, vagy a nyugati pályaudvartól Báziasig vasuton, Zimonytól illetőleg Báziasztól Orsováig hajon és Orsovától — esetleg herkulesfürdői megszakítással és tartózkodással — ismét vasuton lehet meg az ut. Az I. és II. osztályú jegyek a vasuton gyorsvonattal, a hajón első helyen, a III. oszt. jegyek a vasuton személyvonattal, a hajón a második helyen való utazásra jogosítanak. Az utazás az esetleges zimonyi vagy báziaszi és orsovai tartózkodáson kívül a vasuti

vonalakon háromszor, a hajóton egyszer megszakítható. E menettérti jegyek árai a következők: Budapest keleti pályaudvartól I. oszt. 54 K 80 fill., II. oszt. 39 K 60 fill., III. oszt. 21 K 30 fill. A Budapest nyugati pályaudvartól I. oszt. 53 K 50 fill., II. oszt. 37 K 50 fill., III. oszt. 19 K 70 fill.

x **Zászlók,** czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Podor-féle vivóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vivásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 f.**

x **Kecskeméti búzkesége.** A pécsi országos kiállítás temérdek látványosa között van valami, ami már a legelső napokban is teljes mértékben magára vona a közönség érdeklődését: az Alföldi Cognacgyár r.-t. kiállítása. Ez az agilis és gyönyörű telep, melynek népszerűsége immár páratlan Magyarországon, minden produktumából küldött mutatót a pécsi tárlatra s megint pompás bizonyítást szolgáltatott afelől, hogy az igazi érdem minden hangzatos frázisnál többet ér. Ennek a gyárnak nagy és marandó érdemei vannak, mert a magyar közönséggel megszerettette az ő magyar gyártmányait. Igaz, hogy ez könnyű dolog volt, mert gyártmányai valóban kitérők. Barackpálinkája immár nemzetközi specialitás, cognacja, likörjei pedig a leghíresebb francia produktumokkal is kiállják a versenyt s e mellett lényegesen olcsóbbak, mint amazok. Szinte azt lehetne hinni, hogy öreg kolostorok titkait leste el a kecskeméti gyár, a pálinkagyártás igazi művészetének rejtelmét, melyeket a középkorban bölcs és gourmand szerzetesek őriztek a czelláik magányában. A pálinkákon kívül az alföldi cognacgyár a szeszfőzőinek modelljét is kiállította, ami méltán ejti bámulatba a nézőket, mert ehhez fogható telep egész Európában sincs. Kecskeméten, az Alföldi Cognacgyárban, 45,000 hektoliter különböző pálinkát gyártanak évenként. Ugy-e hatalmas szám? Ime, hogyan tud föllendülni egy magyar iparvállalat is, ha nem a hazafiasság provokálásával, hanem becsületes munkával és szaktudással! Igyekszik híveket toborzani magának.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A Kriszínavárosi nyári színházban** ma kezdte meg *Blaha* Lujza több estére tervezett vendégszereplését. Almásy Tihmér (kit épen ma délután temettek) népszínművének, a *Tót leánynak* czimszerepét játszotta meglepő üdéséggel, olyan virgoncz, fiatalos kedvvel, hogy teljes illúziót volt képes kelteni. Hangja ma is oly erősen és tisztán cseng, mint husz-harmincz év előtt, s a „Tót leány” előadásába friss, eleven vétkeringést tudott ömlesztetni, amivel a már avulni kezdő darabot új életre ébresztette. Az ő Hankája ma is a régi volt, e csodálatos tehetségű asszony fölött az évtizedek valóban nyomtalanul tüntek el. Hány fiatal csinos leány forgolódott ott a színpadon körülötte, köztük például a nagyon eleven temperamentumu és ügyes *Peterdy* Etelka is, a Máté Julis mozgalmas szerepében, de azért a játék középpontja mégis csak Blaháné volt, ki nek játéka, éneke, sőt még a megjelenése is még mindig erős vonzó erő és a hatás összes eszközeivel rendelkezik. A színház szokatlanul tele volt és a közönség ki nem fogyott a tapsból. *Falussy* István, a Bandi fiu passzív és meglehetősen színtelen szerep nehézségeivel vitézül birkózott és a többiek is: *Kövessy* Lajos, *Gere* Zsigmond, *Tábori* Emil, *Izsó* Miklós, kiket első helyen kellett volna említenünk, mind hozzájárultak az est kiváló sikeréhez. (D. Gy.)

(*) **Az Intim-színház.** Szeptember 15-én egy új színház fog a fővárosban megnyitni, mely igen olcsó hordályok mellett délutánonként 3 órától 7 óráig irodalmi értékű operettekkel, drámákkal, vígjátékokkal és ötletes magánszámokkal fogja a közönséget mulattatni. A színházat a Józsefvárosban, a Főherczeg Sándor-téren levő nyomdászpalota e czélra épített helyiségében helyezik el. A tulajdonosa *Vágó* Géza és igazgatóhelyettese és rendezője *Gabányi* László a társulatot ismert nevű, elsőrendű erőkből állították össze.

(*) **Egyházi zene.** A budavári koronázó Mátyás-templomban vasárnap, e hó 23-án délelőtt 10 órakor a templomi ének- és zenekar *Clement* Károly C-dur miséjét adja elő, a szerző vezénylete alatt. A mise magánszólamait *Vavrincez* Mórné, *Durigó* Ilona, *Juhász* Ferenc és *Hoppe* Rezső éneklék.

(*) **Gróf Andrássy Gyula a Nemzeti Szalonban.** A Nemzeti Szalon nyári kiállítását tegnap meglátogatta gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter több képviselő társaságában. A miniszter megtekintette a francia műkiállítást és hosszabb időt töltött a magyar osztályban is. A minisztert *Ernst* Lajos igazgató kalauzolta.

(*) **A Petőfi-ház.** Az Athenaeum irodalmi részvénytársaság a Petőfi emlékkiadásból május hó végéig eladott 600 példány után felajánlott 3600 koronát beszolgáltatta a Petőfi-társaságnak. Kivánatos volna, ha a közönség fokozottan támogatná ezt a vállalkozást. A Petőfi-ház muzeuma számára is egymásután érkeznek küldemények. Legújabban Erdélyi Mór cs. és kir. udvari fényképész ajánlott fel a muzeumnak két nagyobb művészeti kivitelű akvarell-képet, amelyek Petőfi-Sándort és Szendrey Juliát ábrázolják 1848-ból.

(*) **A színészi ügyek átvétele.** A színművészeti ügyeknek a belügyminisztériumból a kultuszminisztériumba való áttétele megtörtént, illetőleg egyes dolgoknak az átvétele most van folyamatban. A színészi ügyeket egyelőre *Molnár* Viktor államtitkár vezeti, de hogy véglegesen a művészeti vagy irodalmi szakosztályra bizzák-e az adminisztrációt, afelől a napokban fog dönteni gróf *Apponyi* Albert közoktatásügyi miniszter. A végleges berendezkedés július elsején történik meg.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18—25. szám.

FŐVÁROS.

Pótközyülés a városházán.

— Második nap. —

Tegnapelőtt közgyűlést tartott a főváros törvényhatósága s kivetkőztetve a szállóigét eredeti czélatából, ugy határozott: Amit ma nem tehetez meg, halaszd el — holnaputánra! Szóval ma folytatták ott, ahol elhagyták: Pestmegye körirátánál, amelylyel az aratósztrájkok esetére a katonai segítség igénybevitelét pártolni kéri. Egy kis pikáns izű csatározás után végre is napirendre tértek az ügy felett. Persze ez kényelmes. Megállapították a jövő évi munkaprogramot és *Heltai* Ferencz indítványára köszönetet szavaztak a földművelésügyi miniszternek, aki az újpesti és a Gellért-rakpart kiépítési költségeinél megtakarított kilencszázezer koronát juttatott a fővárosnak.

Egyébként meleg volt még nyitott ablakok mellett is, legyezgettek a városatyák magukat, sőt egymást is, amit máskor, a „meleg” ülések alatt nem szoktak. A kis, sovány tárgysorozat lemorzsolása után nagyot lélegzettek, mint aki a bányából felér a friss, ózondus levegőre. Nem csoda! Szórakozás nem volt, Kovács nem tartotta érdemesnek a buffel felállítását, mikor a saison morte hosszú léptekkel közeledik s így a honfibt, illetve kerületi bánatot még egy rongyos habos kávéba, vagy egy habzó pohár sörbe se lehetett fojtani. Két hét múlva bucsuzva csendül az elnöki harang s aztán jön az apostolok oszlása: a vakáció. Részletes tudósításunk a következő:

Ma délután folytatta a közgyűlés a szerdáról elmaradt ügyek tárgyalását, *Fülepp* Kálmán főpolgármester elnöklése mellett.

Bejelentette az *elnök* a szerdán történt választások eredményét. E szerint a közmunkák tanácsának tagja lett: *Bárczy* István dr. polgármester, a pénzügyi és gazdasági bizottság tagja: *Jencs* Vilmos, a katonai-ügyi-bizottság tagja: dr. *Kozma* Jenő, a közlekedésügyi bizottságba beválasztották: *Szekula* Gyulát, a népszínházi-bizottságba: *Hatvani* *Deutsch* József, a közoktatásügyi-bizottságba: dr. *Basch* Gyulát, *Kasics* Pétert, *Novák* Sándori és dr. *Vázsonyi* Vilmost.

Mielőtt folytatták volna a Pestmegye átirata felől való vitát, amelynek az a tárgya, hogy arató-sztrájk esetén kérjék a kormányt, hogy engedje meg a katonaság földműveléssel foglalkozó részének azt, hogy az arató-munkálatokban résztvehessen. — *Melty* Béla tanácsos bővebben kimagyarázta a tanácsnak idevonatkozólag tett előter-

jesztésének a tulajdonképeni értelmét. Eszerint a fővárosi közgazdasági és közlekedési bizottsága és a tanács azt tartotta szem előtt, hogy a főváros az ország fővárosa és hogy neki épp úgy szüksége van a társulmányhatóságok rokonszenvére, mint viszont Szükségesnek tartotta a bizottság és a tanács a törvényhatósággal való loyális eljárást.

Mátyus Arisztid azzal kapcsolatosan, hogy ennek az ügynek a tárgyalásakor, szerdán, bizonyos indulatoskodás mutatkozott, kéri a közgyűlést, hogy mérsékelje a szenvedélyeit. Az előterjesztést különben nem fogadja el.

Feleki Béla egyáltalában nem tartja időszerűnek s indítványozza, hogy — mivel ez a kérdés az országban való hangulatnál fogva idejét multá — vegyék le a napirendről és a köriratot tegyék irattárba.

Vázsonyi Vilmos rámutat az előterjesztés hiányaira. A végső esetben egyébként ő sem ellenezné a kérelem teljesítését.

Preyer Hugó nem tartja megengedhetőnek, hogy a magyar föld ügyét gyűlöletes alakban tárgyalják.

Bródy Ernő nem követi az előtte szöveget a most mondottak modorában. Bizonyára senki sem vonhatja kétségbe, hogy az itt levők mindegyike egyformán szereti a magyar földet, de rendkívüli intézkedést tenni akkor, amidőn azt rendkívüli események nem teszik szükségessé, nem lenne helyes dolog. Indítványozza, mondja ki a közgyűlés a következőket:

A székesfőváros közgyűlése maga is elhárítandó országos csapásnak tart egy általános aratósztrájkot, amely esetben a katonaságot is felhasználandónak tartja a sztrájk elnyomására. Minthogy azonban erről szó sem lehet és minthogy az átirat sem ilyen kérdést tárgyal, a közgyűlés az átirat fölött napirendre tér.

A közgyűlés nagy többsége elfogadta Bródy indítványát.

A további tárgyak során, hozzájárultak a középítési bizottság és tanács részéről bemutatott jövő évi közmunka-programmhoz.

Tudomásul vette a közgyűlés az arról szóló jelentést, hogy az I. ker. Gellér-köpart és az V. ker. Újpesti-köpart építtetését a földművelésügyi kormány befejezte. Minthogy ezzel a munkálattal a fővárosra tetemes haszon hárult, Hellai Ferenc indítványára köszönetet mondott a közgyűlés Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek, az ebben az ügyben a főváros iránt tanúsított előzeteskedésért.

Főlebbezések és nyugdíjügyek elintézése után, a közgyűlés este fél 6 órakor véget ért.

(A pénzügyi és gazdasági bizottság ma délelőtt ülést tartott Vasziévi János alpolgármester elnöklése mellett. A napirendre térés előtt Márkus József bizottsági tag azt javasolta, hogy a kórházi iorvosi állások szervezésével kapcsolatos költségek pénzbeli fedezésének az ügyét most vegyék le a napirendről és majd együttesen tárgyalják az orvosi állások általános szervezésével. Az indítványhoz a bizottság hozzájárult. A zárószámadatokat előkészítő ad hoc-bizottságba kiküldötték báró Herzog Pétert, Hellai Ferencet, Feleki Bélát és Telkes Aladárt. A pénz-elhelyező albizottságban megüresedett egy tagsági helyre a bizottság Weiner Józsefet küldötte ki. A nemzetközi sütőipari kiállítás díjaihoz a főváros 1800 koronával járult hozzá; erre az összegre kimutatták a pénzbeli fedezetet. — A budapesti tégő-verseny-egyesület azt kérte, hogy az évi 2000 korona segélyt emelje föl a főváros 5000 koronára. A bizottság Eulenber Salamon és Platthy György pártoló hozzászólása után a 2000 korona segélyt 3000 koronára emelte fel.

(Rényi Dezső szabadságon. Rényi Dezső tanácsos ma hatheti szabadságidőre elutazott a fővárosból. Helyette a teendőket Vita Emil tanácsjegyző fogja végezni.

(Beszámoló a mult évről. A mult esztendőről szóló zárószámadást ma tette közzé Lampl Hugó főszámvevő. A jelentés szerint az 1906. évi eredmény a következő:

Kiadás (rendes és rendkívüli) 41.734.586 korona. Bevétel (rendes és rendkívüli) 41.736.586 korona. A többlet tehát 2000 korona lenne. A zárószámadási művészet azonban ahelyett a szerény többlet helyett 4.548.266 korona felesleget mutat ki, nem komolyan ugyan, de miután a hivatalos jelentésben szerepelte, el kell fogadnunk — feleslegnek. Szerencsére a megokolás hamar tisztázza ezt

a hihetetlen nagy felesleget, amelyről kistüti, hogy fele kórházi, be nem hajtható tartozás, fele különböző ideiglenes jellegű olyan kiadás, ami vissza nem térül, szóval az egész ötödfélmillió korona egyszerű papírfőlöleg, ami a könyvekben szerepel ugyan, a valóságban azonban nem létezik. A gazdasági és ipari válságra való tekintettel mindenestre jó, hogy a főváros háztartása legalább deficit nélkül zárhatja az esztendőt. A zárószámadás egyúttal közli a vagyonmérleget is, amelynek főbb eredménye ez: Vagyon: 371.1395.003 korona 59 fillér. Teher: 150.502.829 korona 28 fillér. Tiszta vagyon: 220.892.174 korona 31 fillér, ami az előző évi vagyonállapottal szemben 4.476.021 korona 2 fillér szaporodást jelent.

SPORT.

(A Pannónia Frankfurtban. A császárdíjra benevezett Pannónia-csapat hétfőn reggel indult el frankfurti útjára. Passauban a magyar evezősök üdvözlésére Müller elnök vezetése alatt a Passauer-Ruderverein küldöttsége jelent meg; a frankfurtiak pedig a csapatot Németország területére lépésük alkalmával sürgönyileg üdvözölték. Impozáns volt a fogadtatás a frankfurti pályaudvaron. A német evezősök hatalmas tömegben jelentek meg és a magyar fiuk dörgő hurrah! kiáltások között szálltak le a vonatról. A magyarok nevében Krempels József köszönt meg a szíves fogadtatást; mire Lisman Henrik, a Frankfurter Ruderverein elnöke adott örömeinek kifejezést, hogy magyar evezősöket láthatnak regattájukon. Az összes frankfurti evezős egyletek klubházának ormán a magyarok tiszteletere piros-fehér-zöld lobogó leng.

Frankfurtban a Pannónia (négyes kormányossal) két számban fog indulni. Frankfurt város díjéért és császár díjéért. A frankfurti díjért ellenfelei lesznek a Brémer Ruder Verein, a Mainzi R. V., a Mannheimi R. V., az Amicitia, a Mannheimi R. Club, a Heilbronni R. V. és az Offenbachi R. V. Különösen erős küzdelemre és gyönyörű végfinitre van kilátás a császárdíjban, hol a fenti egyleteken kívül még a Ludwigshafeni R. V. indul, melynek négyes csapata (kormányos nélkül) a tavalyi németországi bajnoki küzdelemben a Hellas R. V. felett imponáló győzelmet aratott és az ideai Henley-regattán is fog indulni. Közismert a Ludwigshafeni R. V. csapatának szinte páratlanul álló stílusa, mely a Pannoniában méltó ellenfélre talál.

(A Balaton uszóversenye. Dr. Virava János vándordíja vasárnap kerül először eldöntésre a 105 m. mell-, 105 m. hát-, 105 m. oldal és 105 m. sprint versenye. Négy egyesület nevezte versenyzőit ez összetett csapatversenyre s így igen szép küzdelem várható. A melluszásban indulnak Váczi, Fabinyi, Scheff W., Scheidl Th., Baronyi, a hátuszásban Fried és Hendl a legjobbak, míg a sprintben Halmay, Schef O., Bruckner, Kiss G., Olasz A. Donáth startolásával oly mezőny találkozik, amelyet ritkán láthatunk együtt. A verseny pont 8 órakor kezdődik. Programmok, melyek belépőjegy gyanánt szolgálnak, előre válthatók 1 koronáért: Pökl és Haas (Andrássy-ut), Kertész Tódor (Krisztof-tér) és Zubek Bertalan (Múzeumkörut) sportkereskedéseiben. A 70 és 200 méteres handicapek előfutamai szombaton este 8 órakor tartatnak meg, miért is a rendezőség felkéri ez uton is a versenyzőket, hogy ugy szombaton, mint vasárnap a verseny gyors lebonyolítása érdekében pontosan jelenjenek meg. A közönség kényelmére Ottó Róbert a „Gyógyfürdő“ vendéglőse buffet állít fel a verseny tartamára az uszodában.

(Külföldiek szereplése a bajnoki viadalon. A külföldi athléták legjobbjai már több ízben megkísérelték Magyarországot athlétiikai bajnokságainak megszerzését. Bár számos kísérlet atlétáink kiválósága folytán hajótörést szenvedett, mégis öt ízben tényleg sikerült a külföldieknek magyar bajnokságban diadalt aratni. Az idegenek legszerencsésebbek voltak az egy angol mérföldes síkfutásban, hol 1897-ben Rudl Bohumil (Prága), 1896-ban Graf Félix (Bécs) és 1899. és 1900-ban tehát két ízben Wraschtil Hermann (Bécs) nyerte meg a bajnoki címet. 1900-ban a távolugrásban is külföldi atléta győzött: Weinhappel Alajos, kinek 6 m. 15 cm.-es ugrása az utolsó 7 év leggyengébb eredménye volt. Az 1900. évi eredményekkel azután véget ért a lajtantuliak sikeres szereplése, mert azóta a nemzetközi nyílt jellegű magyar bajnokságokban mindig magyar atléta győzött.

EGYESÜLETEK.

(A Múzeumok és Könyvtárak Országos Szövetségének közgyűlése. Az ország tudományos intézményeinek, a múzeumoknak és könyvtáraknak nagy érdeklődése előzi meg a június-29-én Pécsen tartandó közgyűlést. A szövetség körébe tartozó múzeumok és könyvtárak már majd mindannyian bejelentették küldötteikkel való részvételüket. A kultuszminiszterium képviselőjében Molnár Viktor államtitkár, a honvédelmi miniszteriumban Szendrey János miniszteri osztálytanácsos fog a közgyűlésen megjelenni. A Magyar Tudományos Akadémia részéről dr. Fejérfalvy László és Rados Gusztáv a Nemzeti Múzeum részéről Szalay Imre miniszteri tanácsos, igazgató, a D. K. E. részéről Rákosi Jenő főrendiházi tag, a Műegyetem részéről Rados Gusztáv, a Nemzeti Múzeum könyvtára részéről Sebestyén Gyula igazgató-őr és dr. Aldassy Antal muzeumi őr, az Iparművészeti Társulat részéről Zsolnay Miklós alelnök megy le Pécsre. A meghívottak részéről már igen sokan bejelentették megjelenésüket, köztük Zsilinszky Mihály v. b. t. tanácsos, nyug. államtitkár, Károly Arpád a bécsi udvari levéltár igazgatója és sok mások. A budapesti intézetek képviselői június 28-án indulnak különvonaton Wlassics Gyula v. b. t. tanácsos, a Szövetség elnöke vezetésével. A délután 3 órakor induló vonathoz a kereskedelmi miniszter az elnökség részére külön szalonkocsit rendelt. A vendégek este fél 8 órakor érkeznek Pécsre, ahol küldöttség fogja ünnepélyesen fogadni őket.

(Az Árvay Ottó Ede jótékony asztaltársaság holnap a szegény gyermekek felruházására szolgáló jótékonyági alapjának gyarapítására Budapest Aréna-ut 80 sz. a. Putzer-féle kerti helyiségnek külön e célra kibérelt részében műkedvelői előadással egybekötött táncszertélyt rendez.

(Iskolai kiállítás. A IX. ker. mester-utcai polgári leányiskolával kapcsolt ipar és kézimunkatanfolyam az iskola év folyamán készített kézimunkákból, fehérneműek- és felsőruhákából kiállítást rendez. A kiállítás június 22-től 26-áig naponta 9-5-ig díjtalanul megtekinthető.

(Az Országos Női Gyorsiróegyesület szakiskolájának saját helyiségében VII. Kazinczy-utca 3. megtartandó szünidei tanfolyamaira jelentkezéseket legkésőbb július hó 10-ig fogad el. A szünidei tanfolyamok mérsékelt tandíj mellett tartatnak s tárgyak: német gyorsírás, kereskedelmi gyorsírás, vitagyorsírás és gépirás az összes írógéprendszereken; valamint szükség esetén magyar gyorsírás kezdők részére.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A grófnó gondnoksága. Gróf Festetich Pál tudvalevőleg keresetet adott be a soproni törvényszékhez, melyben Ilma leányának, immár Nyári Rudinának gondnokság alá helyezését kéri. A gróf nagyfokú idegesség czimén kéri leánya gondnokság alá helyezését. Tegnapi kellett volna a törvényszéknek ezt az ügyet tárgyalnia, de az érdekesnek ígérkező tárgyalás elmaradt, mert Festetich Ilmának az idézés nem volt kézbesíthető. A törvényszék tegnap hivatalos értesítést kapott, hogy Nyári Rudiné férjével együtt Kopenhágában tartózkodik. Arról nem szól az értesítés, mikor érkezik a grófnó haza. Addig természetesen a tárgyalás nem tartható meg.

§ Alvinczy Sándor sajtóper. A budapesti büntetőtörvényszék ma tárgyalta Szepessy István elnöklése alatt, a nagyszombati főgimnázium tanári karának sérelmére elkövetett rágalmozási ügyet. Az elnök megnyitván a főtárgyalást, kijelenti, hogy a kir. ügyészség nem vállalta el a vád képviselőt, mire Fittler Dezső ügyvéd a panaszosok nevében, mint magánvádoló lépett fel. — Az elnök a bírói illetékesség megállapítására céljából több kérdést intézett vádlotthoz és magánvádolóhoz. Utóbbinak felvilágosításait nem találván kielégítőnek, a bíróság a közoktatási miniszteriumtól beszerzendő adatoktól tette függővé az illetékesség kérdésének eldöntését s e tekintetben újabb tárgyalás nélkül fog határozni. Amennyi-

WIKUS
CSOKOLÁDÉ
GYÁR
BUDAPEST
IV DEÁK FERENC UTOZA 17

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOBOR

ben megállapítaná a maga illetékességét, a megtartandó főtárgyalásra újabb határidőt fog kitűzni. Az Alvincy Sándor által bejelentett tanukat is ez alkalomra idézi meg.

§ Az ügyvédi reformpárt e hó 23-ikán beöltöztetésre kerülő 18 választmányi tagsági állásra a következő ügyvédek jelölték: Dr. Lovrich István, dr. Köncs Boldizsár, dr. Kardos Dezső, dr. Rosemberszky Ödön, dr. Keresztes József, dr. Tóth István, dr. Berger Miksa, dr. Darányi Gyula, dr. Darvai Fülöp, dr. Fuchs Mór, dr. Glasner Samu, dr. Kövér Soma, dr. Oesterreicher Samu, dr. Radó Lajos, dr. Ragályi Lajos, dr. Várkonyi Oszkár, dr. Vázsonyi Vilmos és dr. Wolf Vilmos ügyvédek.

§ A Tisza halottja. Beregszászon a monstre gyilkossági pör mai tárgyalásán Janka Jenő egri és Kabácsi Szilárd mezőkászonnyi albirók, fél évvel ezelőtt mindketten törvényszéki jegyzők, azt vallják, hogy Dávid Adolf a vizsgálati fogságból szennyes kezével hazza akarta küldeni, de mivel a fogházor gyanus, olvashatatlant írást vett rajta észre, beszovalgattatta az ügyészségnek. Itt a tanuknak sikerült a titkos írást megfejteni, melynek ez volt az értelme: „A két bányászt el kell hallgattani, mert, ha vallanak, veszve vagyunk. Róthnak is adjatok annyi pénzt, amennyit kér, hogy hallgasson.“ Több tanu vallja, hogy Dávidék a gyilkosság estéjén nem voltak otthon Kiskupányban. Az egyik tanu azt vallja, hogy este 9 óra tájban látta a falu végén Dávid Mártont. A vádlott azzal védekezik, hogy a luczernában lévő lovait akarta kihajtani. Ivánka kincstári bányamérnök látta a víz partján a hullát és észrevette, hogy a jobb halántékon egy ütési seb van, a hulla inge és mellénye ki volt gombolva, a nyakkendője egészen hátra volt fordítva és nyakán is a külérőszak nyomait vélte fejtalálni. A hulla feltalálásának helyétől vagy 150 lépésnyire, bent a fűzesben látta, hogy a fit egy nagyobb helyen le volt taposva. Spitz eltűnése után három-négy nappal említette két bányamunkás, hogy ők a gyilkosság estéjén a csárdából hazamenve, hallották a jajveszékeltést, a hang után mentek és egy bokorra rá is ütöttek botjukkal, mire Dávid Adolf az egyik bokor háta mögül megszólalt, mondván: Ne bántsatok, én Dávid fia vagyok és azért jaggattam, mert eltévedtem az uton. Arra kérte tanukat, hogy vezessék ki az országotra, amit ezek meg is tettek. Ezért ő mindegyiknek 1—1 koronát adott. A két bányászt kihallgatás végett Rózsahegyről berendelték.

§ Rágalmazás. A múlt novemberben Epstein Dávid kereskedőt, mert nyílt edényben mért ki pálinkát, Márk Ferenc pénzügyőri szemlést feljelentette jövedéki kihágásért. Rögön erre egy „vádirat“ című beadvány érkezett a pénzügyigazgatósághoz. A panaszos írást Epstein adta be, azzal vádolva meg a szemlést, hogy két esetben embereket bérelt fel s küldött az üzletébe pálinkáért, csak azért, hogy őt a jövedéki kihágásba beugrassa. Mivel a vizsgálat megczáfolta ezt a vádat, Márk Ferenc a kereskedőt, aki agent provocateur-ködéssel gyanúsította meg, följelentette rágalmazás miatt. Miután a panaszt magáévá tette az ügyészség, a büntetőtörvényszék vádpanca ma tárgyalta az ügyet dr. Langer Jenő táblai bíró elnöklése mellett. Epstein, aki személyesen is megjelent, azzal védekezett, hogy a kérdéses beadványt Gyursovics Gusztáv írónkkal készítette s nem tehet arról, hogy ez oly határozottsággal vádolta a szemlést, holott ő csak annyit mondott neki információ gyanánt, hogy alighanem Márk Ferenc által felbérelt vevők jártak a kérdéses alkalmakkor nála. A bíróság, meghallgatva dr. Goldstein Zsigmond ügyvéd védői előterjesztését, a bepanaszolt kereskedőt vád alá helyezte. Egyébként a bíróság helyt adva a védő kérelmének, a valódiságnak a főtárgyaláson való bizonyítását megengedte.

§ A Tisza Kálmán-téri barátkozás. Ezen barátkozásnak itta meg a levét ez év márczius 15-én Talabis György vidéki gyümölcskereskedő, ki üzleti dolgainak elvégzése után este 6 óra tájban 118 korona készpénzzel betért Beck Lajosnak a Tisza Kálmán-tér 26 szám alatt levő kocsmájába, hogy ott az esti 10 órakor induló vonatot bevárja. Itt megismerkedett Balázs Pál, Bognár Ferenc és Gulyás Gábor fiatal kocsislegényekkel, kik látván, hogy Talabisnál tekintélyes summa pénz van, — a távozásnál a Tisza Kálmán-tér megrendült közbiztonsági állapotára való hivatkozással kijelentették, hogy Talabért kikísérik a pályaudvarra. Alig érték azonban a tér közepére, Bognár és Gulyás hirtelen rárohantak s két karját lefogták. Harmadik czimborájuk pedig ezalatt a megtámadott Talabér zsebéből kivette a pénzeszacskót. Ezzel azonban nem érték be. A holtira rémült Talabért földre vágták s még a nadrágot is lehúzták róla. A zsákmánnyal aztán a három jó madár elmenekült. A támadó kocsislegényeket még aznap összefogdosta a rendőrség. Rablás büntetvével vádolva kerültek az esküdtszék elé Balázs Pál, Bognár Ferenc és Gulyás Gábor. A tárgyaláson a vádlottak tagadták a terhükre rótt bűncselekményt, de az esküdtek — a tanuk terhelő vallomása alapján — kimondták rájuk a

bűnöst. Ezen marasztaló verdikt alapján a bíróság Balázs Pált egy évi, Bognár Ferencet 8 havi és Gulyás Gábort 6 havi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.

AZ EGYETERTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.
A nyomda telefonja: 18—25. szám.

KÖZGAZDASÁG.

Törvényt a „slájderezés“ ellen!

Budapest, június 21.

A kereskedelmi miniszter — mint ismeretes — törvényt akar alkotni a tisztességtelen verseny elleni védekezésről.

Ha az ember ezt a hírt tudomásul veszi, anélkül, hogy utána nézne, vajjon miféle versenyzésszerű tisztességtelenségektől is óvja meg az embert a szóban levő törvény tervezete, akkor hajlandó lenne azt hinni, hogy no végre elérkezett az az idő is, amikor a tisztességes emberek kezébe nyomják a nem tisztességes versenyével szemben való védekezésre használható fegyvereket. És csakugyan látjuk is, hogy a törvény tervezete tilalmazni óhajtja az üzleti tevékenység körében oly eszközök vagy eljárás alkalmazását, amelyek közfelfogás szerint az üzleti tisztességgel össze nem egyeztethetők s emellett a versenytársak közvetlen vagy közvetett károsodását is eredményezhetik. Tilalmazni kívánja továbbá a tervezet a valóságnak meg nem felelő adatok és árumegjelölések használatát, a végeladások és árverések körében folytatott tisztességtelen versenyt, a hólapdaszerű, illetve jogosító-bárca rendszerű szerződéseket, a versenytársak nevének, czégnévének és egyéb különös ismertető jeleinek, valamint a jellegzetes árumegjelöléseknek és árumegjelöléseknek jogosulatlan vagy összetévesztésre alkalmas módon való használatát. Ha továbblapozunk a törvényjavaslat előadói tervezetében, tapasztaljuk, hogy elejét akarja venni a tisztességtelen verseny ama tán legpiszkosabb fajtájának, amelyet a versenytársak hírnevének vagy hitelének csorbításával folytatnak és végül oltalmat kíván még nyújtani az üzleti titkok elárulásával szemben.

Az ember ekkor a szemét dörögli és újra átnezi a javaslatot, meg annak az indokolását és kérdi, hát egyéb baja igazán nincsen a magyar kereskedelemnek, vagy tán az üzleti titkok elárulásánál nagyobb bajok ellen nem szorulna tán védekezésre? Hát nem a „slájderezés“ a legveszedelmesebb kinövés a verseny tisztességtelen elfajulásának? S ha már az állami törvényhozás rászánja magát arra, hogy belenyúljon az üzleti versenyhajszák darázsészékébe s ezzel szakít a be nem avatkozás kényelmes és liberális elvével, mért elégzik meg félmunkával, miért nem kíván új csapásokat, új utakat vágni a versenyviszonyok szabályozása terén?

Vagy talán a „slájderezés“ nem vonható a tisztességtelen versenymódok keretébe? Olvassa el bárki amaz általános megjegyzéseket, amelyekkel a törvény tervezete meg van okolva s akkor azt fogja konstatálhatni, hogy azok tán leginkább még a slájderezésre vonatkoznak. Ime a törvénytervezet kodifikátorának szavai: „A verseny szabadságának a vállalati tevékenység csaknem minden téren megnyilvánuló s a versenytárs vevőkörének elvonását célzó azon tülhajtásai és kinövésai, amelyek, ha nem is érvényben álló büntetőtörvények rendelkezéseibe, de a gazdasági élet és az üzleti forgalom alapját képező tisztességtelenségnek, a „becsület és bizalomnak“ köztudatban élő követelményeibe mindenesetre beleütköznek s közvetlenül vagy közvetve a küzdelemben gyengébbnek bizonyuló versenytárs károsodását, esetleg tönkretűnését eredményezhetik. Az államhatalom beavatkozását teszik szükségessé, miután az állam

van arra hivatva, hogy a társadalmi együttlét erkölcsi alapjainak érvényre juttatása mellett lehetőleg nagyszámú gazdaságilag független existenciára részére tartósan kedvező létfeltételeket biztosítson. Az államok törvényhozásának feladata tehát, hogy a jó erkölcsökbe ütköző fegyverekhez nem nyúló s ezért olyan gyengébbnek bizonyuló versenytársakat megvédje s e végből a vállalati tevékenység intézményes szabadságával való visszaéléseknek gátat vessen, illetve a tisztességtelen verseny minden alakja ellenében a vállalatok minden neme részére megfelelően hatályos oltalmat biztosítson.“

Ha a slájderezés esetét vizsgálata alá vesszük, azt találjuk, hogy arra teljesen reáillenek a fenti megállapítások. A slájderezés valóban a verseny szabadságának olyan tülhajtása és kinövése, amely a versenytárs vevőkörének elvonására irányul; s ha a slájderezés nem is ütközik az érvényben álló büntetőtörvényekbe, de ellenkezik a gazdasági élet és az üzleti forgalom alapját képező tisztességgel, becsülettel és bizalommal. A slájderezés az a versenyzési mód, amely valóban károsodást, sőt tönkretűnését is eredményezheti a küzdelemben gyengébb versenytársnak.

Ha pedig az állam hivatottságot és kedvet érez arra, hogy lehetőleg nagyszámú gazdaságilag független existenciára részére tartósan kedvező létfeltételeket biztosítson, erre nincs alkalmasabb eszköze annál, mintha a slájderezést büntetendő és kártérítésre okul szolgáló cselekménynek nyilvánítja s a rendelkezésére álló anyagi hatalommal üldözi.

A slájderezővel ugyanis úgy állunk, mint a közmondásbeli paraszttal és csirkéjével. „Ha a paraszt csirkét eszik, akkor vagy a csirke beteg, vagy a paraszt.“ Ugyanez áll a slájderező kereskedőről. *Ahol valamelyik kereskedő árut slájderez, ott vagy az áru beteg, vagy a kereskedő.* A versenyzésnek egyik legbetegebb tünete a slájderezés. És nem közönséges betegség ez, hanem infekciózus természetű. Ahol egy slájderező felüti a fejét, ott a környék összes kereskedőit megméltelyezi, de a ragály nemcsak ott éreztetni pusztító hatását.

A kereskedelem egy nagy vérkeringéshez hasonlít, ahol az egyik véredény megbetegedése okvetlenül fertőzést okoz egyéb szervekben is. A slájderezők vagy maguk bukhatnak bele tisztességtelen és a szó szoros értelmében haszontalan üzleti versenyzési módjukba, vagy másokat tesznek tönkre. Sok tönkrejutott kis existenciája magával rántthat nagykereskedőket is, de ha nem is teszi őket tönkre, kétségtelen, hogy a nagykereskedők a bukások révén szenvedett veszteségeket kénytelenek eladási árakba belekalkulálni, úgy, hogy a vevőkörzéség végeredményben nem nyert az ideig-óráig való olcsóbb vásárolhatóság lehetőségével és a tisztességes kereskedők kénytelenek fizetni kockázati prémium formájában ama veszteségeket is, amelyeket a slájderezés révén előálló bukások okoznak.

És sajátságos, hogy amikor a tisztességtelen versenynek a definíciója semmire sem vonatkozhat inkább, mint a slájderezésre, akkor a törvény erről egy szóval sem emlékezik meg. Igaz, hogy az 1. §. szerint a verseny akkor tisztességtelen, „amidőn valaki avégből, hogy magának versenytársával, azaz hasonló vállalatokkal szemben gazdasági előnyt biztosítson, üzleti tevékenysége körében oly eszközöket vagy eljárásokat használ, amelyek közfelfogás szerint az üzleti tisztességgel össze nem egyeztethetők s emellett a versenytársak közvetlen vagy közvetett károsodását eredményezhetik.“ Nos, a slájderezés is oly üzleti eljárás, amely közfelfogás szerint össze nem egyeztethető az üzleti tisztességgel s emellett megkárosítja a versenytársakat s ráadásul még a slájderezőt magát is és hitelezőit, aláássa az üzleti tisztességbe vetett bizalmat s a hitelforgalmat is rendkívüli módon megnehezíti.

Kérnünk kell tehát, hogy a tisztességtelen versenyről szóló törvényben a „slájderezés“ kifejezeten eltiltassék, ami a sorok közt a törvényben ugyanis benne van.

V. I.

Az ipari szeszgyárak kontingense.

Budapest, június 21.

Az ipari szeszgyárak kontingensének a pénzügyminiszter által terbevett kisajátítása élen foglalkoztatja az érdekelt köröket. Erről újabban két verzió kering; az egyik szerint a pénzügyminiszter a részleges szeszmonopolium behozatalára nézve végeztet már az illetékes ügyosztályal előmunkálatokat. A terv az volna, hogy a mezőgazdasági szeszgyáraktól megvonni készül a bonifikációt, ami hektoliterenként körülbelül nyolcz koronát tesz ki, vagyis a mezőgazdasági szeszgyárak törzskontingense után évente négy millió koronát takarít meg a pénzügyminiszterium a bonifikáció elvonásával. Az ipari szeszgyárakkal a következő eljárás az lesz, hogy a 280 ezer hektoliternyi kontingenstünkét hl.-enként 70—80 koronával megváltja a pénzügyminiszterium s ez az összeg körülbelül tizenhárom millió koronára rug. Ezt az összeget három év alatt megtakarítja a mezőgazdasági szeszgyáraktól elvont évi négy millió koronából és így az ipari szeszgyárak kontingensét successive, 3—4 év alatt sajátítják ki, illetőleg kártalanítják. Mindehhez azonban sok szó fér; mint ugyanis előző cikkünkben annak kifejezést adtunk, az ipari szeszgyárak semmiképpen sem fognak belenyugodni az ügy illetén módon való elintézésébe, mert ha telepeiket, költséges beruházásaikat az állam meg nem váltja, azokkal nem tudnak mitévők lenni. De beleszólnak, sőt bele is ártották már magukat az ügybe a vidéki városok is, melyek óriási jövedelmektől esnek el az ipari szeszgyárak üzemének beszüntetésével. Adó, illeték és egyéb járulékok révén ugyanis az ipari szeszgyárak jelentékeny összegekkel járulnak a városok háztartási költségeinek a fedezéséhez. Másrészt azonban önként tolu eldőtérbe az a kérdés is, hogy ha a mezőgazdasági szeszgyárak a bonifikációtól esznek, gyengébb termés esetén nem fogják kifőzhetni a kontingensüket s e révén maga a pénzügyminiszterium fogja a rövidebbet huzni, mert kevesebb lévén a kitermelt szeszmenyiség, az azon évi szeszadóbevétele is kevesebb lesz az államnak.

A közel múltban is fordult elő eset, hogy a silány burgonya- és tengeri-termés folytán a mezőgazdasági szeszgyárak nem voltak abban a helyzetben, hogy törzskontingensüket kifőzhessék s a pénzügyi kormány kénytelen volt a ki nem termelt szeszkontingens átutalni az ipari szeszgyárakhoz kitermelés végett, hogy csak a praeliminált szeszadóbevételhez hozzá juthasson.

Az érdekelt körökben forgalomba került másik verzió az, mint hogyha a pénzügyminiszter elejtette volna azt a tervet, hogy az ipari szeszgyárak kontingensét megváltja s csak mérsékelt szeszadó emelést vett terbe. Ez a verzió azonban igen kevés hitellel bír.

A vetések állása.

— Közepes termés lesz. —

Tavaszi óta egymásnak homlokegyesen ellentmondó tudósítások változták föl egymást a vetések állásáról és a terméskilátásokról. Ezek az ellentétes híresztelések magát a gabonatermés zavarba hozták egyszer másszor, a gabona ára meghaladta a huszkoronát s a spekuláció jól kihasználta az áremelkedést. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület jelentése szerint kezdettől fogva az volt a terméskilátások dolgában a tényleg elfogadható álláspont, hogy jó közepes termést várhatunk az idénre. Most, amidőn csak egy hét választ már el bennünket az aratástól, a közepes termésre bizony lehet következtetni. Erre vall legalább az O. M. G. E. által ma kiadott jelentés a vetések állásáról. Kivéve Szatmármegyét Felső Torontált, az ország minden vidékéről kedvező terméstudósítások érkeztek, melyek közepes termést jeleznek.

Az egyes vidékekről beérkezett tudósításokat az alábbiakban közöljük:

Arad. A kalászosokból általában gyenge, közepes termésre van kilátás, helyenként azonban jó, közepes termés várható, különösen egyes na-

gyobb uradalmakban. A takarmánynövények, kukorica, répa, dohány és egyéb kapásnövények fejlődése eddig nem nyújt okot panaszra. Az időjárás is kedvező, elég meleg, helyenként párázó esővel.

Baja. Az időjárás kielégítő, de azért a vetések nem javulnak. a rozs már érik, de nagyon ritka, a búzában nagyon terjed a rozsda, a zab még meglehetősen áll, de sok helyen kicsiny és sárga, a tengeri még legjobban áll, gyümölcs és szőlők szépen fejlődnek.

Debreczen. Tengeri az újabb esőzések folytán szépen fejlődik, valamint a dohány is. Buza, rozs zab és árpa úgy a fekete földön, mint a homokon közepes termést ígér.

Győr. Utolsó jelentésünk óta voltak esőzések, melyek a vetésekre kitűnően hatottak. Az időjárás most is kedvező és közepes termésre számíthatunk. A kapások szépen fejlődnek.

Kaposvár. A kedvező időjárás következtében a vegetáció igen erős fejlődést mutat. A kapások s gabonák elég jól állanak, a lenyívése a jövő héten kezdődik.

Kassa. Középtermés várható.

Léva. Az időjárás kedvező, az elmaradt és hibás őszi vetés, buza, rozs sokat javult, a tavaszi vetés és ültetvény igen szép, gabonából együttvéve közepes termés várható, szőlő és gyümölcs rossz termést fog adni.

Losoncz. Az őszi vetések állása közepes jó, a tavaszi vetések jók.

Miskolcz. Június 17-én, de különösen 18-án nálunk olyan nagy eső volt, hogy azt sokan ártalmasnak vélték a búzafélékre, de csak kevés helyen dőlt meg a vetés. A vidéken ilyen eső nem is volt. Most a mult évit megközelítő közepes termést várunk.

Nagybecskerek. Az időjárás az egész héten kedvező volt a vetésekre. A kalász szép, a kapásnövényeket már nagyrészt feltöltögették. Most is eső várható, az ég teljesen borult.

Nagykanizsa. A gazdák nagyon tartanak attól, hogy az utóbbi abnormális hőség a rozs érlelését veszélyezteti, esetleg a búzát is. Árpa gyengén mutatkozik, zab már a fejét hánnya, ami korai dolog és természetellenes. Tegnap kis esőzés volt a vidéken.

Nagyszében. A lefolyt héten nevezetes változás nem történt. Az idő nagyon kedvező.

Nagyszentmiklós. Egy héten belül a vetésekre előnyös változás nem történt. Általában esőt kívánnak a tavasziak, főleg a tengeri. Nagy forróságunk van, ami a búzára és rozsa nem előnyös, mert különben is alacsony, kalásza rövid, magban szegény. A terméskilátások búzában és rozsbán nagyon gyengék.

Nyíregyháza. E héten borult, mindemellett meleg időjárás mellett úgy az őszi, mint a tavaszi kalászosok szépen fejlődtek. Mesterséges takarmánylelők, ugyszintén a kapásnövények igen kedvező termést ígérnek. Szőlőnél a terméskilátás közepesen alóli. Gyümölcstermés általában igen csekély, néhol semmi termés sem lesz.

Nyitra. A vetések állása a kedvező meleg esős napok hatása alatt javult, úgy, hogy Nyitra vármegyében jó középtermés várható. A rétek kaszálása és szénahordás még nagyban folyik. A várható termés-eredmény kat. holdanként a következő: Buza 6—7 q, rozs 5—6 q és árpa 6—7 q. Maximum 7.60 q.

Pancsova. A kedvező időjárás folytán a vetések annyira javultak, hogy a búzatermés holdanként átlag inkább 7 mm. mint 6 mm.-ra becsülhető. Az árpa holdanként 10 mm.-val biztat. A zab szépen fejlődik, a tengeri nagyszerűen áll, a szőlők szépen elvirágoztak és jó termést ígérnek.

Pápa. A gabonárák ismét emelkedtek. Vetések állása jó, időjárás kedvező.

Sopron. Az időjárás száraz, meleg, esőre már nagy szükség van. A kapások szépen állanak, tengeri, burgonya szépek, utóbbi virágzásban van. Buzatermés általában 6—7 q várható kat. holdanként. A szőlő elég szépen fejlődik.

Szatmár. A várható termés eredmények gyengék lesznek, mert már a kellenél több eső esik. A kapások elég jók, második kapálás majdnem mindenütt befejeztetett. A dohány elég szép, a szőlő jó termést ígér. A szénakat tönkre teszi a sok eső.

Szolnok. A termés kilátás jó. A gabona alsó szára az utóbbi sok eső és néhány éjjeli köd miatt rozsdás, a kalász még tiszta.

Temesvár. A terméskilátások búzában némileg javultak, azonban vannak egyes gazdák, kik rozsdáról panaszkodnak, aminek a valóságát egyelőre megállapítani nem lehet. A tavaszi vetésekben, különösen a zabban a csiga sok kárt tett, de általában véve azok is, hozzávéve a tengerit is, meglehetősen állanak.

Zalaegerszeg. A meleg, száraz időjárást, mely a gabonaműveknél ártalmára volt már, hűvösebb, kevés csapadékkal váltakozó idő váltotta fel. Ha nagyobb mennyiségű csapadék nem esik, a másodkalászu takarmányok, valamint a gabonák minősége és mennyisége veszélyeztetve lesznek.

A külföldön.

Bulgária. A szófiai cs. és kir. főkonzul jelenté, hogy a május elején hirtelen beállott nyári meleg idő az időszakhoz képest jóval visszamaradt növényzet fejlődését kedvezően előmozdította, a réteket és mezőket úde fü nőtte be s a rozs is gyorsan szárba hajtott és kalászolt, de az időközben beállott nagy hőség az összes növényzetet annyira megviselte, hogy most már a jobbra fordult időjárás mellett is legfeljebb csak közepesen aluli aratási eredmény várható.

A tavaszi vetési munkálatokat a tartós szárazság miatt csak elkésve ejthették meg s az elvetett mag sem mindentűt kelt ki jól.

A rózsa ültetések fejlődése ugyan visszamaradt s a rózsatők elkésve virágoznak. A szőlőben azonban a téli és tavaszi fagyok nagyobb károkat nem okoztak.

Kelet-Rumélia. A philippopoli cs. és kir. konzul jelentése szerint a tartós szárazság és hőség folytán az idei termés kilátásai igen kedvezőtlenek.

A Bihari szénbánya és villamosági r.-i. vesztesége.

A Bihari szénbánya és villamosági részvénytársaság, melynek Bodonos, Középes, Papfalva és Almaszegen vannak telepei, állandóan kedvezőtlenül működik. A társaság az 1900. évben alakult meg 1,200.000 korona alaptőkével, amely összegnek azonban már több, mint a felét elveszítette. Így a társaság mérlege az 1904. évben 89.205 korona veszteséggel, az 1905. évben pedig 17.896 korona veszteséggel záródott. Az 1906. évi mérlege — mint értesülünk — ennél is kedvezőtlenebbül 41.106 korona veszteséggel záródott. Ez annál feltűnőbb, mert éppen az 1906-iki téli évad igen jövedelmező volt a szénbányákra nézve.

Az 1906. évi mérleg a következő:

Vagyon: Bányabirtok 280.000.—. Aknák és tárnák 105.313'68. Bányafelszerelések 31.301'06 = 416.614'74. Erdő, földbirtok és telkek 140.052'90. Tárnavasut 36.472.—. Összekötő vasut 318.434'67. Mezőtegydi iparvágány 8200.— = 363.106'67. Épületek és munkásházak 117.744'44. Sodronypálya 973.698'74. Villamostelep épületei 45.040.—. Villamostelep berendezései 147.603'09. Tatarosi sikló 10.000.—. Állomás és rakodó 172.878'68. Mezőtegydi felszerelés 4522'56. Szentörő 25.458'29 = 1.379.201'36. Anyag- és szénkészlet 54.782'18. Adósságok 21.993'92. Szolgalmi jogok 3500.—. Előre fizetett biztosítási díjak 21.000.—. Postatakarékpénztár 1665'89. Veszteség 1906. évben 41.106'53. Veszteségáthozatal 1905. évről 17.896'03 = 59.002'56. Összesen 2,578.664'66 K.

Teher: Részvénytőke 1,200.000.—. Tartalék-alapok 373.730.—. Hitelezők 1,004.934'66. Összesen 2,578.664'66 K.

Bányászok közgyűlése. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület közgyűlését ezidén szeptember 15-én tartja meg Budapesten. A közgyűléssel kapcsolatosan meglatogatják a pécsi kiállítás és tanulmányozni fogják Bosznia bányászatait és kohászatait. A kirándulók Pécsről Boszniába mennek. A kirándulásra jelentkezni július 1-éig lehet.

Vásárhelyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Bihar vármegye területéhez tartozó Nagybaród községben június 24-ére eső országos vásár ez évben kivételesen június 25-én tartassék meg.

A szolnoki első halásztársulat, mely még 1898-ban alakult meg, működésének szünetelése folytán a földmivelési minisztertől a törvényes és alapszabályszerű működésre hivatott fel. A társulat Benkó Albert alispán elnöke alatt ma gyűlést tartott, melyen 41 érdekelt volt jelen. Az országos halászsági felügyelőség képviselőjében Ruttner kir. mérnök jelent meg. A közgyűlés kimondta az újjáalakulást és megválasztotta a tisztikart. Elnök gróf Bolza József lett.

Tönkrement bank. Alexandriai jelentések szerint a Cassa Di Sconto beszüntette fizetéseit. A bank igazgatótanácsa elhatározta, hogy július 2-ára rendkívüli közgyűlést hív egybe, mely dönteni fog abban a kérdésben, vajjon tovább folytassa-e a bank üzleteit, avagy felszámoljon.

A Kassa-somodi szénbánya vesztesége. A Kassa-somodi szénbánya részvénytársaság az 1893-évben alakult meg három millió korona alaptőkével. A társaság állandóan veszteséggel dolgozott, úgy, hogy a részvénytársaság kimondotta felszámolását. A felszámoló bizottság ma tette közzé az ez évre s az 1906. évre vonatkozó mérlegét, amely 922.283 korona veszteséget mutat ki. A mérleg a következő:

Vagyonmérleg 1907. június havában. Vagyon: Részvénybelfizetési számla 2,100.000.— qor. A társulada 1897 június havi egyenlege 3—

kor. Veszteség egyenleg gyanánt 922.283.60 kor. Összesen 3,022.288 kor. 60 fillér.

Teher: Részvény alaptőke számla 3,000.000—kor. Társulási számla 5—kor. Hitelezők 22.283.60. Összesen 3,022.288 kor. 60 fillér.

Milyen gyümölcsstermés lesz az idén? A földmívelésügyi miniszteriumnak a termésbecslésre vonatkozó tudósításai meglehetősen rövidséggel számolnak be a gyümölcsstermés várható eredményeiről, úgy hogy alig nyerhet az érdeklődő némi támpontot még ma június vége felé sem az idei gyümölcsstermés kilátásai felől. Azaz, hogy mégis! A szeszitalokkal foglalkozó kereskedelem nagyobb figyelemmel kíséri a gyümölcsstermés kilátásait, várható eredményeit, mint a miniszterium gazdasági tudósítójának nagy gárdája. Erre vall legalább az a körülmény, hogy a Magyar Kereskedelmi Csarnok szeszitali szakosztálya legutóbb megtartott ülésén a gyümölcspálinka és egyáltalában a gyümölcsből készült szeszitalok árát — mint mai számunkban megírtuk — tíz százalékkal fölemelte. A szakosztály az árfölémet azzal indokolja meg, hogy az idén szilvatermésre éppenséggel nincs kilátásunk s a szeszé feldolgozható gyümölcsfajokból is nagyon gyenge termésre számíthatunk. Egyébiránt Ausztriában az érdeklőség szintén mostanában emelte a szeszitalok árát, még pedig tizenöt százalékkal. Ezek közlésével egyuttal feleltünk is a fölötti kérdésre. Különbön a miniszterium terméstudósításai szerint a dió, cseresnye, meggy, barack, meglehetősen terméssel biztat és néhol az alma is, a körte azonban igen gyöngye termést ígér.

Az Egyesült Izzólámpa- és Villamossági Részvénytársaság igazgatósága tegnap megtartott ülésében megállapította az 1907. április 30-ával lezárt mérleget. A lefolyt üzletév eredménye egy millió koronával magasabb alaptőke mellett 39.826 K 68 f-el kedvezőbb, mint az előző évben. A gyártelep értékesítkésének alapja javára fordított 196.286 korona 83 fillér levonásával a tiszta nyereség 528.052 korona 03 fillért tesz ki, melyhez hozzá számítva az előző év 63.018 korona 15 fillér nyereségét, összesen 591.070 korona 18 fillér áll a közgyűlés rendelkezésére. Az igazgatóság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy úgy, miként tavaly 8 százalékos osztalék, részvényenként 16 korona fizetésére 320.000 korona fordítsák, a tartalékalaphoz az alapszabályszerű 5 százalék helyett 150.000 korona utaltassék, miáltal e tartalékalap 550.000 koronára emelkedik, az alapszabályszerű jutalékok levonása után fennmarad 78. 715 korona 94 fillér felesleg pedig új számlára vitessék át. Az igazgatóság rámutat jelentésében arra, hogy a tiszta nyereség nem emelkedett abban az arányban, amint a forgalom emelkedése következtében várható lett volna; e körülményt az anyagárak drágulásával és a munkabérek emelkedésével okolja meg, mely jelenségek a lefolyt üzletévben magasabb eladási árakkal nem voltak ellensúlyozhatók. A zárószámolás a gyári épületek és berendezések értékének 660.000 K-val való emelkedését mutatja, mely összeg lényegében a gyengeáramú üzlet céljaira szolgáló berendezésekre, valamint a dr. Just-féle Wolfram-lámpák előállításához szükséges beruházásokra fordított. Ez utóbbi beruházások még további nem jelentékeny összeget fognak igényelni és azok segítségével a társaság legközelebb képes lesz nagyobb mennyiségű Wolfram-lámpákat is rövid határidőkben történő szállításra forgalomba bocsátani. Az új üzletév jelentékeny megrendelési állomány vitet át, mely az összes osztályoknak bőséges elfoglaltságot biztosít. A társaság e hó 27-én tartja meg a közgyűlését. Az osztalék ez évi december 1-étől kezdve Budapesten a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Bécsben a Niederösterreichische Eskompt-Gesellschaft pénztáránál kerül kifizetésre.

Vásárendélyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Sopron vármegye területéhez tartozó Szany községben minden hétfőn, amennyiben pedig ezen nap ünnepre esik, a következő napon helypénzszedéssel egybekötött hetivásár tartassék olyképpen, miszerint minden hó első hétfőjére eső hetivásárok juh- és sertésfelhajtással tartassanak meg.

Nemzetközi kiállítás Kinában. Ezen érdekes terv foglalkoztatja mostanában a kínai kereskedelmi köröket. Arról van szó ugyanis, hogy Kinában, amely eddigelé idegeneknek alig volt hozzáférhető, nemzetközi kiállítást rendeznek és pedig Shanghai-ban, Kinának egyik legnagyobb kikötővárosában. A folyton fokozódó érdeklődésnél fogva, amelyet hazai iparosaink és exportkörüink a kínai piac iránt tanúsítanak, nem szükséges bővebben magyarázni, hogy mennyire kívánatos és mily emi-nens fontossággal bír Kinába irányuló kivitelnk

fejlődése szempontjából, hogy Magyarország a tervezett kiállításon résztvegyen és hogy a többi résztvevő állam mögött vissza ne maradjunk.

A sütőipari kiállítás és a külföld. Gerbeaud Emil, a kiállítási zsüri elnöke a kiállítási munkák befejezése alkalmából megvendégelte a zsüri külföldi tagjait. A kiállítás tanulmányozására külfömben ma nagyobb gráci kiutazás érkezett a fővárosba és ma érkezik még az osztrák sütőiparosok száztáru, és vasárnap a párisi sütőiparosok 50 tagú kiutazása, akik malmainkat is megfogják látogatni. Fogadtatásukra a budapesti sütők testületei, a Malomegyesület és a kiállítás igazgatósága nagy előkészületeket tesznek.

A műbor ellen. A tiroli bortermő vidékek képviselői ma az osztrák földmívelési miniszternél megsürgették a műbor-törvény közzétételét. A miniszter kijelentette, hogy a közzétételt siettetni fogja és kijelentette, hogy az esetben is, ha a közzététel későbbben történne meg, a borhamisításra vonatkozó jelenleg hatályban lévő rendelkezések továbbra is hatályban maradnak.

A „Fehér-Kereszt” sorsolása. A „Fehér-Kereszt” délvidéki gyermekvédő-egyesület szegény gyermek-poliklinika javára rendezett tárgysorsjáték alkalmával a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

Főnyereményt nyerte 20.000 korona értékben 234.807 szám.

5000 koronát nyert 530.272 szám.

1000 koronát nyert 630.231 szám.

500 koronát nyertek: 8217 9232 42286 600074 620633 823403.

100 koronát nyertek: 50200 284553 445366 565939 650558 655676 697405 740277 754136 834868.

50 koronát nyertek: 62240 100402 127405 154304 240724 360378 438444 451649 457094 523473 576771 665814 672488 730960 734576 803794 872411 905227 960669 985948.

10 koronát nyertek: 16382 25685 28896 37407 61057 71032 74490 79893 128526 130234 188210 245811 250754 254040 258464 258683 297363 323117 352323 356147 369561 372966 406191 421121 450439 470197 502193 514908 566343 594081 594573 598278 672605 680688 699478 714718 716116 732006 723714 725703 737606 739704 864275 886251 888787 912390 950728 958984 970030 981785.

Hajózási ügyek. A magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság közhiúrú teszi, hogy Pancsova állomást a víz apadása folytán e hó 21-ől kezdve az összeforgalom számára újlag megnyitja.

A baromfiteyésztés fejlesztése. Darányi földmívelésügyi miniszter a gróf Mailáth Józsefné vezetésével a szép eredményt működő perbenyik-vidéki baromfi tenyésztő társulatnak 2000 korona államsegélyt engedélyezett a baromfiteyésztés fejlesztésére.

Nyilt-tér.

(E rovatban közléseket nem vállal felelőséget a szerkesztőség.)

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő

Kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66-72

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucatonként 1-10 forintig. Capot-Americain rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legismertebb minőség urak részére 5 frt. Irrigátor, felszerelve 2-5 frt. Diana-övek, legismertebb 2.50, 3.-, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ES ERTEKTŐZSDE

Gabonatózsdé.

Mérsékelt kínálat és megfelelő kereslet mellett ma készbuzában tartott volt az irányzat; forgalomba került 22.000 mm. helylyel-közzel néhány fillérrel drágább áron. A többi cikkek iránya gyenge üzlet mellett változatlan. Az amerikai piacokról mérsékelt visszaesést jelentettek, de az árfolyamok a határidő-piaczon mindamelllett változatlanok maradtak, majd az üzlet folyamán nagyon gyenge forgalom mellett némi visszaesés volt észlelhető. Amde utóbb sűrűbben jelentettek rozsdát és mert a zab állapotára változatlanul kedvezőtlen hírek érkeznek, minek hatása alatt az árfolyamok e cikkben lényegesen javultak és nemcsak a többi takarmánymétre, hanem a buzára is szilárdító hatást gyakorolt. Délben a hangulat nyugodtabb volt mérsékelt irányzat mellett, mert azt tartják, hogy a mostani emelkedés inkább a tartósan meleg idő folyamánának tekinthető.

Vidéki piacok gabonaárjegyzései.

Az O. M. G. E. jelentése szerint a vidéki gabonaárak június 19-én a következők:

	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
Arad	19—	14-60	12-80	14-40	10-60
Baja	18-20	14-20	12-80	14-20	11—
Békés-Csaba	18-60	—	12-20	—	12—
Debreczen	18—	14-40	13-80	16—	12—
Győr	19-20	15-50	14-20	17—	13—
Kaposvár	18-70	15-60	14-50	15—	13—
Kassa	18-40	16—	13-80	16—	14—
Léva	18-20	15-80	13-40	18-40	13-60
Losonc	18-60	15-40	13-50	17—	14—
Miskolcz	18-40	14-80	14—	16—	12-60
N.-Beckerek	18-20	12-40	12—	13-40	18-80
N.-Kanizsa	18-20	14-80	14—	16—	13—
N.-Szében	19-50	—	13—	16—	13—
N.-Sz.-Miklós	18—	13—	13—	13-60	11—
Nagyvárad	19—	14-20	13-40	14—	10-60
Ny.-Egyháza	17-40	14-40	12-30	14—	10-40
Nyitra	18—	16—	14-40	15-60	14-60
Pancsova	18-40	—	12—	14—	10-90
Pápa	19-20	15-02	15—	16-20	15-50
S.-A.-Ujhely	17-50	14-90	14—	16-40	15-20
Sopron	18-40	16-20	14-40	16-40	12-40
Szatmár	17-20	14—	13-20	15-60	12-20
Szentés	19-60	—	11-20	13-60	11-80
Szolnok	18-50	—	13-05	13—	10-50
Temesvár	19—	14—	12-80	12—	11—
Ujrad	18-80	14-40	12-60	14-20	10-50
Versecz	18-60	13—	12—	13-80	10-30
Zalaegerszeg	19—	15-70	14-80	16—	14—

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 81 kg. 20.95 K, 300 mm. 81 k. 20.90 K, 100 mm. 80 k. 20.80 K, 100 mm. 80 k. 20.50 K, 700 mm. 80 k. 19.75 K, 2000 mm. 79.5 k. 20.80 K, 1450 mm. 79.5 k. 20.80 K, 500 mm. 79.5 k. 20.70 K, 600 mm. 79.5 k. 20.70 K, 100 mm. 79 k. 20.80 K, 400 mm. 79 k. 20.80 K, 400 mm. 79 k. 20.75 K, 200 mm. 79 k. 20.60 K, felső, 500 mm. 79 k. 20.25 K felső, 200 mm. 78 k. 20.20 K felső, 150 mm. 76.5 k. 18.80 K üszkös, 150 mm. 76 k. 19.60 K.

Fejérmegyei: 1500 mm. 78.5 k. 20.20 K, 1000 mm. 77 k. 19.80 K, 385 mm. 75 k. 18.20 korona.

Bihari: 150 mm. 79 k. 20.60 K, 1200 mm. 79 k. 20.45 K.

Pestvidéki: 100 mm. 81 k. 20.85 K, 200 mm. 79 k. 20.50 K, 150 mm. 78 k. 20.30 K, 200 mm. 78 k. 20.30 K, 100 mm. 78 k. 20.30 K, 100 mm. 78 k. 20.20 K, 100 mm. 77.5 k. 20.20 K.

Felsőmagyarországi: 250 mm. 78.5 k. 19.20 K, 100 mm. 77 k. 18.80 K üszkös.

Kalocsa: 2350 mm. 77.5 k. 20.10 K, 2500 mm. 77 k. 19.80 K, 530 mm. 75.5 k. 18.80 K.

Raktári: 850 mm. 76 k. 19.65 K.

Zab. 100 mm. 16 K. kpf., 200 mm. 15.60 K, kpf., 350 mm. 15.30 K, kpf., 100 mm. 15.20 K, kdf., 300 mm. 15.20 K, kpf.

Árpa. 200 mm. 13.50 K, kpf.

Rozs. 100 mm. 15.50 K, kpf.

Az árak 100 kg.-kint koronáértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. június 19-től június 20-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	11374	—
Rozs	—	102
Árpa	130	—
Zab	5258	6184
Tengeri	17434	25893
Liszt	817	20173
Körpa	200	8921

A határidőpiacon kötöttet:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 10.30, 10.27, 10.34,
Rozs októberre 8.38, 8.42,
Zab októberre 7.42, 7.40, 7.45,
Tengeri júliusra 5.94, 5.92,
Tengeri 1908. májusra 5.96, 5.94, 5.97.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre ———— 10.32—10.33
Rozs októberre ———— 8.42—8.43
Zab októberre ———— 7.43—7.44
Tengeri júliusra ———— 5.92—5.93
Tengeri 1908. májusra ———— 5.96—5.97

Délutáni forgalom.

Délután általános üzlettelenségre az árak gyengébben záródtak.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza 10.26—10.27
októberi rozs 8.34—8.35
októberi zab 7.36—7.37
1907. júliusi tengeri 5.89—5.90
1908. májusi tengeri 5.91—5.92

Értéktőzsde.

A politikai helyzet kedvezőbb megítélésére a mai tőzsde barátságosabb hangulattal nyílt meg, noha a spekuláció ma sem tért ki passzivitásából. Élénk üzlet csupán magyar hitelrészvényekben fejlődött ki, melyek is 3 koronával javították jegyzésüket. Később erősebben kínáltak osztrák-magyar államvasuti részvényeket bécsi számlára, mire azoknak árfolyama 5 koronával esett és az alapirányzat is lényegesen ellenyhült. Osztrák hitel 3, Magyar hitel a mai legmagasabb árfolyamához képest 6 koronát veszítettek. A helyi értékek piacza általános részvétlenség mellett gyenge volt, az árfolyamok lassacskán lemorzsolódtak. Járadékok tartottak maradtak.

Előtőzsde.

Az előtőzsde gyenge volt.

Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 650.—648.50,
Magyar hitelbank 750.—752.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank ————, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 486.—, Osztrák-magyar államvasut 664.—663.50, Déli vasut 136.50 ———— Rimamurányi vasut 538.—538.75, Magyar koronajáradék ————, Közúti vasut ————, Városi villamos vasut ————, Orosz járadék ————, 3 százalékos jelzálog-sorsjegy ————, Hazai bank ————.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 648.—648.50, Magyar hitelbank 750.—751.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 495.—495.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 486.—486.50, Osztrák-magyar államvasut 664.—664.50, Déli vasut 136.—137.—, Rimamurányi vasut 538.—538.50, Magyar koronajáradék 93.30—93.35, Magyar aranyjárdék 110.50—111.—, Közúti vasut 545.—545.50, Városi villamos vasut 294.—294.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde bágyadt maradt.

Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 648.50—648.—, Magyar hitelbank 749.50—747.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 494.50—495.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 485.—, Osztrák-magyar államvasut 663.75—663.—, Déli vasut ————, Rimamurányi vasut 537.50—536.—, Magyar koronajáradék ————, Magyar aranyjárdék ————, Közúti vasut 544.—, Városi villamos vasut 293.—294.—, Orosz járadék ————, Hazai bank ————.

Helyi értékekben kötöttet: Salgótarjáni kőszénbánya 571.50 ————, Konvertált sorsjegy ————, Kereskedelmi bank ————, Magyar agrárbank ————, Danubius ————, Drasche ————, Convertált sorsjegy ————, Ujlaki téglagyár ————, Budapesti gőzmalom ————, Ganz vasgyár ————, Felten kábelgyár ————, Hazai sorsjegy 109.95—110.—, Kereskedelmi r.-t. ————, Weitzer vagon ————, Magyar osztrák részv. ————, Lipótvárosi Takarékpénztár ————, Adria 416.—, Kobergyár ————, Erzsébet szanatórium sorsjegy ————, Iparbank 375.—, Franklin 515.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 647.—647.50, Magyar hitelbank 748.—748.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 495.—496.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib.

484.—484.50, Osztrák-magyar államvasut 663.50—664.—, Déli vasut 134.—134.50, Rimamurányi vasut 536.—536.50, Magyar koronajáradék 93.35—93.40, Közúti vasut 544.—544.50, Városi villamos vasut 293.50—294.—.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K, Julius végére 18—20 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde kedvetlen maradt.
Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 647.—646.—, Magyar hitelbank 748.—747.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank ————, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. ————, Osztr.-m. államvasut 663.—663.50, Déli vasut ————, Rimamur. vasut 535.—534.50, Magy. koronajáradék ————, magy. aranyjárdék ————, Közúti vasut ————, Városi villamos vill.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 646.—646.50, Magyar hitelbank 747.—747.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 494.—495.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.—484.50, Osztrák-magyar államvasut 663.—663.50, Déli vasut 134.—134.50, Rimamurányi vasut 536.—536.50, Magyar koronajáradék 93.35—93.40, Magyar aranyjárdék 110.75—111.—, Közúti vasut 544.—544.50, Városi villamos vasut 293.50—294.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, június 21. (Az Egyetértés távirata.)
Buza: Tiszavidéki 10.55 11.—, bánáti 10.10—10.55, mosoni és győrvidéki ———— K. tótfelvidéki 9.55—10.—, csepelszigeti ————, marchfeldi 9.40—9.70.

Rozs: Tótfelvidéki 8.20—8.45 K, csepelszigeti ————, pestmegyei 8.25—8.45, különféle magyar és ausztriai 8.15—8.40 K.

Arpa: 7.40—7.60 ————, déli vasuti ————, tiszavidéki ———— K.

Magyar tengeri: 6.25—6.50 K. cinquantin ———— K.

Magyar közepes zab: 8.05—8.30 K. elsőrendű ————, válogatott ———— K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 21. Minthogy a magyar minisztereknek nyilatkozatai az osztrák trónbeszédéről eloszlatták azt a félelmet, hogy a beszéd kedvezőtlen hatást tett Magyarországra és mert valószínűleg bizonyult a tegnapi tőzsdén egy nagy amerikai cég fizetéseképtelenségéről elterjedt hír, kedvezőbb irányzat mutatkozott a mai előtőzsdén. Az alpesi bányarészvények és a hitelpapírok emelkedtek, míg a többi értékek, hasonlóképpen a budapesti rezervációhoz, lanyhán tartották magukat. Később a kedvező irányzat megváltozott. Kedvezőtlen hatással volt az Unio-bank papírjainak újabb esése, amelyek az Alexandriai bankokkal kapcsolatos hírekre hat koronával estek. Az államvasuti papírok értékét az a hír csökkentette, hogy az invertálásra vonatkozó rendelet kibocsátása küszöbön áll. Helyi realizációk következtében a Länderbank és a török sorsjegyek is csökkentek értékben úgy, hogy az előtőzsde lanyha irányzattal zárult. Orosz járadékban árcsökkenés állt be, magyar és osztrák járadékok és értékek nem voltak forgalomban.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitell. 648.—, Magyar hitel ————, Államvasut 663.50, Déli vasut 136.25, Alpesi bányatársulat 577.—, Rimamurányi 539.—, Májusi járadék 97.60, Magyar koronajár. 93.30, Orosz érték 82.90, Török sorsjegy 183.75, Német márka 117.82, Prágai vasut ————, Unio-bank 535.—, Laenderbank 431.—, Bankverein 536.50, Elbavölgyi ————, Anglo bank ————.

A déli tőzsde kedvtelen hangulatban nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 648.—, Magyar hitel 748.50, Länderbank 429.50, Unio-bank 534.—, Államvasut 663.50, Anglo-bank ————, Bankverein ————, Déli vasut 136.35, Gőzhajó ————, Alpesi bányarészvény 576.—, Májusi járadék 97.5, Magyar koronajáradék 93.30, Török sorsjegy 182.50, Német márka 117.82, Elbavölgyi vasut ————, Rimamurányi 538.—, Orosz érték ————, Keleti vasutak ————, Skoda 287.

Bécs, június 21. (Osztrák értékek zárlata.)

4.2 százalékos papír-járadék 97.65, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.15, 1860-as sorsjegy 149.90, Osztrák hitelsorsjegy 429.—, Angol osztrák bankrészvény 299.75, Bécsi Bankverein 533.75, Osztrák-magyar bank 1766.—, Déli vasut 133.50, Dunagőzhajózási társaság 992.—, Dohány részvény 419.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.82, Osztrák Lloyd 455.—, 4.2 százalék ezüst járadék 97.50—40, Osztrák koronajáradék 97.60, 1864-es sorsjegy 251.30, Osztrák hitelintézeti részvény 646.50, Unio-Bank 528.50, Osztrák Länderbank 427.—, Osztrák-magyar államvasut 663.25, Elbavölgyi vasut 426.—, Alpesi részvény 573.50, 20 frankos 19.20, Londoni váltóár 241.02, Lipótkohó 440.—, Töröksorsjegy 181.75, Gyengébb.

Bécs, június 21. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 111.25, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.—, Magyar hitelbank részvény 746.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény ————, Rimamurányi 533.50, Magyar cukoripar ————, Adria hajózási részvénytársaság ————, Magyar koronajáradék 93.20, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.80, Magyar nyer.-k. sorsjegy 188.50, Kassa-Oderberg vasut részvény ————, Magyar jelzálogbank 483.—, M. keresk. bank 3410.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 21. (Tőzsdejelentés.) A tőzsde mai forgalma kedvetlen üzletmenet mellett gyengébb volt. A „Kölnische Zeitung”-nak egyik cikkje, amelyben Németországnak a legutóbb Angolország, Franciaország és Spanyolország között létrejött egyezményekkel szemben elfoglalt álláspontját fejteti ki, lehangelőlag hatott. Az angol nyersvas-árak csökkenése és az Iron Monger kedvezőtlen jelentése következtében később is üzlettelenség uralkodott. A harmadik tőzsdeidő az egyiptomi bukás következtében lanyha irányzatú. Magánleszámítolási kamatláb 4³/₄%, napi pénz 3¹/₂%, ultimopénz 6—5³/₄%.

Zárlatok jegyzetük: 4.2 százalékos papírjárdék ————, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.75, Osztrák hitelrészvény 262.—, Déli vasut 26.75, Orosz bankjegyek 214.25, 4 százalékos orosz kölcsön 70.10, Disconto Commandit 166.75, Dinamit-truszt 151.10, Harpeni 199.60, Unifikált török járadék 94.20, 4.2 százalékos ezüst-járadék ————, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.10, Magyar koronajáradék 92.90, Osztrák-magyar államvasut 141.25, Bécsi váltóár 84.80, Olasz járadék 103.25, Alt. villamosági Edison 194.50, Gelsenkircheni 189.50, Laurakohó 222.40, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) június 21. 4.2 százalékos papírjárdék ————, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.50, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.35, Osztrák hitelintézeti részvény 202.20, Osztrák-magyar államvasut 141.60, Északnyugati vasut ————, Bustiehradi vasut ————, Londoni váltóár 204.42, Bécsi Bankverein ————, Villamos részvény ————, 3 százalékos magyar kölcsön 77.90, 4.2 százalékos ezüstjárdék 99.30, Osztrák koronajárdék 97.40, Magyar koronajárdék 92.90, Osztrák-magyar bank 116.20, Déli vasuti részvény 26.80, Elbavölgyi vasut ————, Bécsi váltóár 847.75, Párisi váltóár 134.30, Unio bankrészvény ————, Alpesi bányarészvény 284.—, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) június 21. 4.2 százalékos ezüstjárdék 98.70, Sorsjegy 151.—, Déli vasut 27.—, 4 százalékos Aranyjárdék 98.20, Osztrák hitelrészvény 202.25, Osztrák-magyar államvasut 141.20, Olasz járadék 102.90, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.40, Szilárd.

London, június 21. Angol consol 83³/₄.

Páris, június 21. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 93.72, Osztr. aranyjárdék 94.50, Magyar aranyjárdék 94.30, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 496.—, 4 százalékos Olasz járadék 103.25, Déli vasut elsőbbségi kötv. 314.—, 5 százalékos Marokkói járadék 523.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön ————, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.65, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 88.25, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 84.70, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 482.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 436.—, 4 százalékos spanyol járadék 92.10, 4 százalékos unifikált török jár. 93.32, Török sorsjegy 158.75, Török dohányrészvény 459.—, Osztrák föld-hitelintézet 1080.—, Osztr. Länderbank 459.—, Magyar jelzálogbank 516.—, Banque de Paris 14.—, Banque Ottomane 699.—, Osztr. magyar államvasut ————, Déli vasut 141, Meridionalvasut 695, Keleti vasutak ————, Waggon Lits ————, Hartmann gépgyár 604.—, Rio Tinto 20.27, Sucrerie d'Egypte

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle rádio activ

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra
alatt teljesen rendbe hozza.

Mesopótami valódi Áldás gyomorbalosoknak és székzsorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy áron. Kizárólagos Komáromi

Tula 422, Thomson Houston —, Urikányi kőszén —, Chartered 32.—, De Beers 582.50, East Rand 93.50, Jagersfontein —, Transvaal Consols 49.25, Transvaal Land Company 48.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.37, Váltó német piacokra (rövid) 122.90, Váltó Bécsre (rövid) 104.25, Váltó Belgiumra (rövid) 5/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra 5/16, Csek Londonra 251.55, Magánkamatláb 3/16, szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1907. június 21.

A szezon főzikkjeivel: korai főzelékkel, uborkával, élő baromfival állandóan ellátják gazdáink a piacot; minden mennyiségben elhelyezhetjük. Új rózsaburgonya (korai) lényegesen árvaltozást nem szenvedett és detailban (50 kg. zsáktételek) 11—12 koronával adtuk el. Spárga már csekély érdeklődésben részesül. Vaj változatlan, lanya, mindazonáltal jó, friss centrifugált vaj elhelyezhetünk azonnal, napi árbán. Tojás változatlan. Nagy, befőzni való cseresznyében meglehetősen hiány van egyelőre, úgy, hogy igen kedvező árakat érhetünk el. Új méz szállítása már szintén megkezdődött.

Mai árak:

Husnemek: Helybeli marhahús hátulja 70—150 K, eleje 60—120 K, vidéki borjú bőrben hosszan mérve súlylevonás nélkül 110—120 K, helybeli borjúhús 120—140 K, sertésus szalonnával 140—146 K, lehuzott sertés 120—140 K, szalonna friss 120—140 K, szalonna sózott 120—140 K, szalonna füstölt 136—148 K, olvasztani való 120—140 K, hárj 152—156 K, sertészsír 152—156 K, mind métermázsánként. Füstölthús (vidéki) kg.-ja 1.40—1.80 K, hazai sonka 1.50—2.00 K, szalámi magyar 4.00—4.20 K, nyári szalámi 1.26—1.40 K.

Vad: Öz 1.60—1.90 K, szarvas —, K, vaddisznó —, K kg.-ként egészben, nyul —, K, fogoly —, K, fácán —, K, szalonka —, K, vadrucza —, K darabonként.

Baromjifélék: Elő rántani való csirke 1.40—2.20 K, sütni való 2.00—2.60 K, kappan —, K, kacska fiatal 3.00—5.00 K, liba fiatal

6.00—12.00 K, lud hizott —, K, tyúk 2.40—4.00 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30—1.60 K, hizott ruca 1.40—1.60 K, hizott pulyka 1.40—1.50 K, leves-tyúk 1.40—1.60 K kg.-ként. Pulárd 1.50—3.20 Gyöngytyúk —, K, darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (centrifugált) I. 2.00—2.40 K, II. 1.80—1.90 K, főzővaj (köpült) 1.20—1.60 K, tehenituro 12—32 fillér kilogr.-ként. A valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 6.00—7.00 K, rózsá 4.50—5.50 K, fehér 4.00—4.50 K, kifli —, K, sárgarépa —, K, petrezselyem —, K, vörshagyma makói: 6.00—8.00 K, közönséges hazai 4.00—5.00 K, fokhagyma egyiptomi 18.00—22.00 K, 100 kg-ként. Fekesaláta —, K, burgonya, új 7.00—9.00 K, karalábé —, K, spárga soló —, 90—1.10 K, közép —, 40—80 K, leves 10—30 K kg.-ként, zöldbab, hüvelyes 60—80 K, zöldborsó, hüvelyes 16—24 K, kifejtett 40—60 K, uborka, salátának 24—30 fillér drbként, ecetbe 4—8 fillér drbként, 100 darabonként egyiptomi hagyma —, K.

Gyümölcsfélék: Szőlő —, Chasselas —, Passatui — fillér kg.-ként. Alma válogatott elsőrendű áru (arany parmen, ranet, Jonahán, Törökbálint, batul stb. —, K, másodrendű —, K. Körte elsőrendű —, K, másodrendű —, K métermázsánként.

Vegyesárak: Bor és szesz italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 1.10—1.20 K kg.-ként. (A szövetséget, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője minden mézértékesítő ügyben is ad felvilágosítást.) — Gyümölcsíz —, K kg.-ként. Gomba szárított —, 70 K kgr.-ként. Lencse (erdélyi) —, K. Bab apró —, 20—24 K, nagyszemű —, 80—24 K 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 63—66 K, erdélyi próbált áru —, K, meszes —, K eredeti lánként (1440 drb).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 21-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül)

fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 136—137 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 140—141 fillér. Könyű (páronként 250 kgr-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig, Könyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

Sertélszámla: 1907. évi június 19. napján volt készlet 36804 drb., 1907 június 20-án felhajtott 303 darab, 1907 június 20. napján elszállított 241 darab, 1907 június 21. napjára maradt készletben 36866 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: kellemes.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, június 21. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 586 darab sertés, 87 darab süldő, — darab malacz, összesen 643 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1259 darab sertés, 20 darab süldő, — darab malacz, összesen 1835 darab sertés, 107 darab süldő, — darab malacz. Eladott 1316 darab sertés, 23 darab süldő, — darab malacz. Eladatlannal visszamaradt 519 darab sertés, 84 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 106—110 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig 102—106 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fill. ételsúlylevonással 134—142 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsúlylevonással 130—142 fillérig, könnyű 220 kg-ig — korona ételsúlylevonással 130—142 fillérig. — Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 86—110 korona. A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS,

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Buza	Kilo	100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
		K-10	K-12	K-10	K-12
tiszavidéki	75	—	—	79	20.25
"	78	—	—	80	20.85
"	77	19.60	19.90	81	20.85
fehértanyai	78	19.90	20.20	—	—
"	75	—	—	79	20.10
"	77	19.50	19.70	81	—
postvidéki	78	19.80	20.10	—	—
"	76	19.40	19.70	80	20.30
"	77	19.50	19.80	81	20.30
bánsági	78	19.70	20.10	—	—
"	75	19.10	19.50	—	—
"	76	19.45	19.80	—	—
"	77	19.60	19.90	—	—
bácskai	78	19.80	20.10	—	—
"	75	19.20	19.55	—	—
"	76	19.55	19.90	—	—
"	77	19.65	20.00	—	—
"	78	19.90	20.30	—	—

Egyéb gabonafélék	Kilo	100 kilogramm ára	
		K-10	K-12
Róza elsőrendű	—	15.65	15.80
Árpa elsőrendű	—	15.45	15.60
Takarmány, elsőrendű	—	18.80	18.70
Takarmány, másodrendű	—	18.55	14.10
Zab elsőrendű	—	15.75	16.10
hözépmínőségű	—	15.35	15.70
Tengeri magyar román v. bolgár szorb	—	11.70	11.95
Répe káposztarepcse	—	—	—

Burgonya	Kilo	Fehér		Rózsá		Sárga	
		K-10	K-12	K-10	K-12	K-10	K-12
Dunántúli	—	3.60	4.20	4.00	4.40	4.60	5.00
Felsőmagyarországi	—	3.60	4.20	4.00	4.40	4.60	5.00
Nyírségi	—	3.80	4.40	4.20	4.60	4.80	5.20
Erdélyi	—	3.80	4.20	4.00	4.40	4.60	5.00
Bánsági	—	3.80	4.40	4.20	4.60	4.80	5.20
Pesti	—	3.60	4.20	4.00	4.40	4.60	5.00

Különböző lermények	Faj	Pénz		Áru	
		Koronánként	Koronánként	Koronánként	Koronánként
disznózsír	budapesti	148	—	143	—
szalonna	vidéki	—	—	—	—
"	primas, légszárított vidéki	—	—	—	—
"	városi légszárított 4 drbos	124	—	125	—
"	" 8 drbos	133	—	134	—
szilva készáru	füstölt	—	—	—	—
"	buzsialat, 1906. évi usance-mín.	—	—	—	—
"	" 1906. " " 100 "	—	—	—	—
"	" 1906. " " 85 "	—	—	—	—
"	szorbai, 1906. " usance-mín.	—	—	—	—
"	" 1906. " " 100 drbos	—	—	—	—
"	" 1906. " " 85 "	—	—	—	—
szilvaiz készáru	szalonnat, 1906. " " "	58	—	55	—
"	Szerbiai, 1906. " " "	38	—	35	—
heremag	lucerna magyar 1906. " " "	—	—	—	—
"	vörös aprószemű 1906. " " "	—	—	—	—
"	középszemű 1906. " " "	—	—	—	—
"	nagyszemű 1906. " " "	—	—	—	—

Allamadósság közlöcsönök	Pénz	Áru	Pénz	Áru
Magyar aranyárúárak 40% 110.50 111.35	1890. aranyárúárak 40% 82.80 82.80	1891. aranyárúárak 40% 75.40 75.40	1892. aranyárúárak 40% 75.40 75.40	1893. aranyárúárak 40% 75.40 75.40
Magyar aranyárúárak 40% 110.50 111.35	1890. aranyárúárak 40% 82.80 82.80	1891. aranyárúárak 40% 75.40 75.40	1892. aranyárúárak 40% 75.40 75.40	1893. aranyárúárak 40% 75.40 75.40

Bankok részvényei.	Pénz	Áru	Pénz	Áru
Angol-osztrák bank 300.00 302.00	Budapesti bank 50.00 55.00	Budapesti bank 50.00 55.00	Budapesti bank 50.00 55.00	

Takarékpénztárak.	Pénz	Áru	Pénz	Áru

Biztosító-társaságok.	Pénz	Áru	Pénz	Áru

Gőzmalomok.	Pénz	Áru	Pénz	Áru

Különböző vállalatok.	Pénz	Áru	Pénz	Áru

Kivonat

Kivonat... Kálman erdősz... országai kincstár... a lugosi erdőig... nyomda igazga... kalmazottat mü...

Athelyezése... Ferencz kunsze... tót a pécskai j... elnöke Herzeg... járásbírósi hi... nősen áthelyez...

Névmagyar... halvani lakos... sajt, valamint... gyermekei Kirs... lakos Kovácsra... gárra, Goldbe... Weisz Sándor... szef budapesti... budapesti lakos... Révészre, Sonn... valamint Sonne... Sugár, Ekstei... henstein jenő... kaposvári lakos... nevű kiskoru g... budapesti lakos... kos Törökre, K... Lakatosra, Ger... kiskoru Kornél... vid németcska... lakos Czeglédi... Keményre, kisk... Nyágyra, Sin... kiskoru Kost... lakos Rudnai... kos sajt, va... meke Kondor... kos sajt, va... gyermekeire Ku... vári lakos He... lakos Szekere... lakos Székely... pesti lakos C... sajtát valamint... Sóvária, Koh... holczák József... budapesti lak... lakos Hortira... valamint kisk... József lévai la... fia Kunra, Fü... renczire, Dian... Schuma János... János és Vikto... Lajos budape... aradi lakos T... csapodi lakos... Farkasra, kisk... Ságira, kiskoru... lakosok Balási... Veszire, Neuge... Pakurá Gyula... Manó szentesi... nagykanizsai la... gyulai lakos R... békési lakosok... budapesti lakos... Lajos brassói l... pesti lakos Bod... lakos családi n... engedte.

Pályázatok... szolgai állásra... Mikszaváron (Z... törökbecsei ad... hivatalnál ellen... hivataloknál ad... pályázati kérvé...

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 21. —

Kinevezések. A földmiveltügyi miniszter Bannich Kálmán erdőszámtisztelő okleveles erdőész, a magyarországi kincstári erdőköt kezelő erdőtisztviselő létszámába a lugosi erdőigazgatósághoz erdőészjelöltte, az állami nyomda igazgatója Privigyei Géza állami nyomdai alkalmazottat műszaki altisztte nevezte ki.

Athelyezések. Az igazságügyminiszter Nachtnebel Ferencz kunszentmártoni járásbírói tevékenységét a pécsi járásbírói tevékenységéig; a veszprémi törvényszék elnöke Herczeg Gyula zirczi és Tóth István enyingi járásbírói tevékenységüket saját kérelmükre kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Mach Gyula hatvani lakos Beleznaire, Klein Dávid nyitrai lakos saját, valamint György Imre és Jenő nevű kiskoru gyermekei Kisre, kiskoru Kohn Julia székesfehérvári lakos Kovácsra, Schwimer Kohn Julia székesfehérvári lakos Kovácsra, Schwimer Manó munkácsi lakos Sugárra, Goldberger Sándor budapesti lakos Gyenesre, Weisz Sándor budapesti lakos Vágóra, Goldstein József budapesti lakos Lengyelre, Schvarczenthal Mózes budapesti lakos Sándorra, Reis József budapesti lakos Révészre, Sonnenschein Ignác budapesti lakos saját, valamint Sonnenschein Miklós nevű kiskoru gyermeke Sugárra, Ekstein Izsák budapesti lakos Erdősre, Lebenstein Jenő budapesti lakos Lukácsra, Kohn Miksa kaposvári lakos saját, valamint Béla, Aladár és Rezső nevű kiskoru gyermekei Kovácsra, Hamburger János budapesti lakos Horvátra, Tauszik József budapesti lakos Törökre, kiskoru Schlosser Béla kolozsvári lakos Lakatosra, Gergely József esztergomi lakos, valamint kiskoru Kornél nevű fia Gergelyre, kiskoru Beer Dávid németcséki lakos Ballára, Kohn Illés czeplédi lakos Czeplédire, kiskoru Kohn Jenő orosházi lakos Keményre, kiskoru Cocu János gyulafehérvári lakos Nyágyra, Singer Lipót kecseli lakos Dallosra, kiskoru Kostya Ferencz Mórca körmezőbányai lakos Rudnaira, Kohn Lajos (Luis) wieni lakos saját, valamint Katalin (Káthe) kiskoru gyermeke Kondorra, dr. Kohn Károly újvidéki lakos saját, valamint kiskoru Etel és Jenny nevű gyermekeire Kubinyira, kiskoru Hilák Vincze bácsföldvári lakos Hegedűsre, kiskoru Szeidl János adándi lakos Szekeresre, kiskoru Czerjeniak László alibunári lakos Székelyre, dr. Goldberger (Samu) Dezső budapesti lakos Gátra, Schworbauer Viktor ottani lakos, saját, valamint kiskoru Béla és Márta nevű gyermekei Sóvárra, Kohn Adolf párkányi lakos Kalmárra, Puholczák József debreczeni lakos Polgárra, Hirn Samu budapesti lakos Hortira, dr. Hirn Árpád budapesti lakos Hortira, Háász Armin budapesti lakos saját, valamint kiskoru Menyhért nevű fia Harmatra, Kohn József lévai lakos saját, valamint kiskoru László nevű fia Kunra, Füchsl József Jenő mezőturi lakos Ferencre, Diamant Berta budapesti lakos Gömörre, Schuhma János zsurgói lakos saját, valamint kiskoru János és Viktor nevű gyermekei Sasra, kiskoru Kohn Lajos budapesti lakos Hédevárra, Scherhak Kálmán aradi lakos Tóra, kiskoru Rimárcsek Antal Ferencz csapodi lakos Havasra, Wolf Mórca kassai lakos Farkasra, kiskoru Stegmüller Károly keszthelyi lakos Ságira, kiskoru Blau Márton, Ernő és Dezső tokaji lakosok Balásra, kiskoru Weisz Oszkár győri lakos Vészire, Neugebauer Gusztáv budapesti lakos Biróra, Pakurár Gyula battonyai lakos Gyarmatra, Rázsowitz Manó szentesi lakos Rázóra, kiskoru Kaufmann Béla nagykanizsai lakos Kozmára, kiskoru Rosenzweig Imre gyulai lakos Rostásra, kiskoru Löwy Mihály és Imre békési lakosok Ladányira, kiskoru Hoffer Imre József budapesti lakos Bárdosra, kiskoru Schwarcz (Pinkász) Lajos brassói lakos Szántóra, Buchwald Lajos budapesti lakos Bodrogira és Grünfeld Gábor budapesti lakos családi nevének Gerőre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A lugosi törvényszéknél III. osztályú szolgai állásra 4 hét; — Konyhán (Pozsonym.) és Miksaváron (Zalam.) postamesteri állásra 3 hét; — a törökbecsei adóhivatalnál pénztárcsi, a nyirbatornyi adóhivatalnál ellenőri, a dicsőszentmártoni és zentai adóhivataloknál adótitási állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

VIZÁLLÁS.

junius 21. junius 20. junius 21. junius 20.

Table with columns for location (Inn, Dunas, Morva, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ung), water level (móter), and date (junius 21, junius 20).

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. június 21-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

A magas nyomás gyorsan keletre nyomult és az északi depresszió mélysége megnövekedett.

Európában az idő száraz, nyugaton borult, keleten pedig derült és a hőmérsékleti viszonyok alig változtak.

Hazánkban az erdélyi részeken tegnap még fordultak elő zivataros esők, ma reggelre azonban az idő országszerte derülte változott. A hőmérséklet délnyugat felől emelkedett és maximuma Czirkveneczián 30 C°, minimuma Losoncban és Tátrafüreden 4 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg és száraz idő várható, később nyugatról a felhőzet növekedése valószínű.

Table with columns: Állomás, Legnyomás mm, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max. min.

Reggelenként

miért kedvelik annyira a

DIANA-sós-borszeszt

minden házban???

Először: Még felkelés előtt a legtöbbször helyen szokás, hogy az egész testet, vagy annak egyes részeit különféle olajok masszírozzák, illetőleg bedörzsölik. Sokan csak azért masszíroztatják magukat, hogy a vérellátás által egy bizonyos kellemes érzéshez jussanak, mely áthatja az egész testet. Ezt a különös jó érzést csak az érezheti, aki a bedörzsöléseket a

DIANA-sós-borszeszzel

eszközölte. Aki reggel testét masszíroztatja DIANA-sós-borszeszzel, az könnyen legyűri egész napi fáradtságát; friss, könnyen mozgó, életerős, egészséges

Másodszor: Kiknek arcuk fényes, izzadt, vagy kéz-, láb- és hónalj-izzadáshoz szenvednek, azoknak reggelenként DIANA-sós-borszeszt okvetlen kell használni, hogy ezek teljesen megszűnjenek.

Harmadszor: Aki DIANA-sós-borszeszt használ reggelenként mosdóvizben, annak feleslegessé válik a különböző külföldi toalettvizek (mosdóviz) használata.

Negyedszor: Kinek haja török, száraz, fénytelen vagy hajhullása és hajkorpája van, az reggelenként mosakodás alatt, előtt vagy után dörzsölje

fejburót

DIANA-sós-borszeszzel; frissítőleg és hűsítőleg hat az egész fejre.

Ötödször: Kellemes illata és desinficiáló hatásánál fogva el van ismervé a DIANA-sós-borszesz, mint kitűnő szájvíz és torokgargarizáló szer.

Hatodszor: Aki DIANA-sós-borszeszt használ, vagy csepegtet a vízbe és reggelenként azzal öblíti száját és torkát, annak nem lesz büzös szájjelhelete, nem lesz rossz szája, nem lesz rossz foga, nem lesz fogfájása, nem lesz nehéz légzése, mert a (sleimot) nyálkát könnyen feloldja.

Hetedszor: Gyermekeknek nagyon fontos a DIANA-sós-borszesz reggelenkénti használata, mert desinficiáló hatásánál fogva a gyakori torokbántalmaknak és mandula-gyulladásoknak elejét veszi.

nyolcadszor: Aki fogait DIANA-sós-borszeszbe mártott fogkefével tisztítja, annak fogai állandóan vakító fehérek maradnak. Az öblögetés által a fogak között nagyon gyakran előforduló ételmaradékok kiesnek, amelyek tulajdonképpen okozói a büzös szájnak és gyakori fogfájásnak.

Kilencedszor: Reggelenként sokan szenvednek a

orr-bedugulásból

kifolyólag, melyek azonnal megszűnnek a DIANA-sós-borszesz egyszeri szippantásától és szaglásától és így ezen kellemetlen érzésektől megszabadulnak. Ez által a lehető legjobb nátha is 24 óra alatt elmúlik.

Hatása: Erősítő, edző, fájdalomcsillapító, hűsítő és desinficiáló.

Illata nagyon kellemes, mely elárasztja az egész szobát. — Határozottan követeljen mindenki a bevásárlásnál:

DIANA-sós-borszeszt

mert nagyon sok utánzat van már forgalomban, Az egész országban mindenütt kapható. Egyedüli készítő.

Erényí Béla gyógyszerész Budapest, Károly-körút 5. Postán utánvétellel legkevesebb 6 füveg szállítható.

Table with columns: Egy füveg Diana sós-borszesz, Egy nagy füveg Diana sós-borszesz, Egy legnagyobb füveg Diana sós-borszesz, and prices: 40 fillér, 1.- koron, 2.- koron.

Vigyázzon jól az utánzatokra, mert csak az a valódi, amely füvegen látható feltűnően két szó: DIANA-sós-borszesz

Advertisement for 'Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat Budapest'. Includes an illustration of a man with a plow and text describing agricultural machinery and services.

KÜLÖNFÉLÉK.

A szerelem könyvéből.

1.

Csak úgy buzognak ajkamról a szók
És nem tudom, hogy vaj' miről beszéltek.
E vallomások nem fülnek valók,
Ilyent nem ejt ajak, csupán a lélek.
Hívón, rajongva rád vetem szemem
S hogy láthatlak, az örömtől nem látlak,
Csak szöke hajad fényét érzem
S hogy mennyire, ó, mennyire imádlak!

2.

Rabszolgád szeretnék lenni, királynőm,
Végy fel szolgáltnak! lásd, könyörgöm, esdem.
Jajszavam nem fogod hallani, bárha
Vasszöges korbáccsal téped is a testem!

Rabszolgád szeretnék lenni, királynőm,
Hogy, ha az ütlek után, karod fíradt,
Rózsabokád saruszíjját megoldva,
Tedd a fejemre mezitelen lábad...

3.

Te vagy a legszebb a világon,
A legjobb e föld kerekén.
Maga a szendesség, a hűség
Nevet őszemédből felém.
Lelkemben, mint titkos oltárkép
Te állsz tisztán, szeplőtlenül
S imává tisztul minden érzés,
Mely lelkemből hozzád repül.

Az üdvözültek mosolyával
Szomorú, halvány ajkadon,
Te vagy maga a szűz lemondás,
Te, a mosolygó fájdalom.
Lányságod szűzi glóriája
Ragyog reám arcod mögül...
Istent imád: ki téged szeret
S ki téged szeret: üdvözül!

Balla Ignác.

(A tapintás finomsága.) A tapintó-idegek nincsenek testünkben annyira elterjedve, mint az érző idegek, hanem főleg csak azon helyeken fordulnak elő nagyobb számban, melyek a külvilággal érintkeznek, mint pl. az ujjperczek, az ajkak és a nyelv csucsa. Ez idegekkel nemcsak a tárgyak alakját és egyéb tulajdonságait fogjuk fel, hanem, ha a bőrt valamiféle inger éri, anélkül, hogy lát-nók, meg tudjuk ítélni a helyet is, ahol a bőr ingerelve van. A bőrnek e képességét hely- vagy *térérzésnek* nevezik. Ez érzés finomságából lehet megítélni a bőr tapintó képességét a test különböző tájain. E célra a közönséges czirkalomhoz hasonló tapintó czirkalommal megmérjük, hogy milyen távolban tudja valaki külön megérezni a czirkalom két hegyét. — Ha a tapintó czirkalomnak két hegyét egymáshoz közel állítva a bőrhöz érintjük, azt tapasztalhatjuk, hogy a két hegyet a bőr némely helye külön megérzi, a test más tájain oly benyomást veszünk észre, mintha a bőrt egyetlen hegy érintené. Minél kisebb távolban érezzük meg külön a czirkalom két hegyét, annál élesebbnek kell tekintenünk a bőr illető helyének tapintó képességét.

A bőr különböző tájain a tapintás finomsága igen különböző. Weber mérései szerint a tapintó czirkalom két hegyét

a nyelv csucsán	1.1 mm. távolban,
a 3-ik ujjpercz tenyéri felületén	2.3 " "
az ajkakon	4.5 " "
a 2-ik ujjpercz tenyéri felületén	4.5 " "
a 3-ik " kézháti " "	6.8 " "
a szemhéjakon	11.3 " "
a homlokon	22.6 " "
a nyakszirten	27.1 " "
a kézháton	31.6 " "
a halántékon	33.8 " "
az alkaron és lábszáron	40.6 " "
a mell közepén	45.1 " "
a nyakon	54.1 " "
a felkaron, a czombokon és a hát közepén	67.7 " "

lehet külön megérezni.
(Kötélpálya 3000 méter magasságra.) Az algaui Alpések legmagasabb csucsa, a „Zugspitze“ régi idő óta célpontja a turistáknak, mivel aránylag kevés fáradsággal érhető el. Müller Farkas mérnök részletes tervet készített a 3000 méter magas csucsa vezető vasútról. E terv, mely most van az illetékes helyeken tárgyalás alatt, eredetisége és czélrészisége miatt kiválik a rendes hegyipályák közül. A vonal Garmischból indulna ki, a münchen-garmischi vadregényes vonal végpontjából és

az Eib-tóig mint rendes adheziós pálya építtetnék ki; míg a tóparttól a csucsig kötélpálya fog épülni. Minthogy kötélpályát 2½ km-nél hosszabbra építeni nem lehet, ennél fogva két kötélpálya-szakaszra lesz a vonal osztva, amely szakaszokat külön-külön fogják üzemben tartani. Az átszállóhelyen a kocsik egy közös fedett csarnokban fognak találkozni, úgy, hogy az átszállás gyorsan és kényelmesen fog végbemehetni. Az első kötélpályaszakasz az Eib-tótól 1820 m. magassáig nyílt pályán fog feködni, míg a második szakasz a kezdetén levő 65 m. hosszú nyílt résztől eltekintve, teljes hosszában alagutban fog vezetettetni. Az üzem villamos lesz, mely gőzerőművel fog előállítani. A teljes menetidő Garmischból a Zugspitze tetejéig 1½ órát fog tartani. Az összes költségeket mintegy 8 millió koronával számítják. Ez a tőke a tervező számításai szerint 6%-ra lesz kamatoztatható, ha egy menetérti jegy ára Garmischból a csucsig és vissza 14 koronába fog kerülni, amely ár a többi hegyipályák menetdíjához hasonlítva elég mérsékelt.

(A léghajózás jövője.) A légtechnikusok két csoportja külön-külön uton vélik megoldhatónak a praktikus repülőgépek problémáját. Az egyik csoport a motorballont veszi alapul, mely könnyebb a levegőnél, tovamozgatását légpropellerrel végzi. A másik csoport repülőgépet épít, mely nehezebb a levegőnél s ugy a légben tartását, mint towarepülését szárnyak, légpropellerrel által végzi. A motorballon biztosan emelkedik a levegőben, csendes időben elég jól kormányozható is, a körülményekhez képest elég sebesen tovamozog. Azonban a kedvezőtlen időben megtett kísérletek nem mutatnak kielégítő eredményeket. A nagy méretek, a nagyobb szél esetében gyöngének bizonyult szerkezet, a ballon gázzal való megtöltése, a motor felállítása és az ezzel járó kedvezőtlen súlyelosztás, továbbá a felszállás és leszállásnál felmerülő nehézségek, stb. mindmennyi tényező, mely a kezelést nehezkesse, az üzemet bizonytalaná és nagyon drágává teszi. A motorballonnal szemben a repülőgép jobb jövővel kecsegtet, mert itt nincs nagyfelületű ballon, mely a légmentesítést létesíti. Igaz ugyan, hogy a repülőgép légbentartása még nincs a gyakorlatnak megfelelően megoldva, de mielőtt ez egyszer megtörtént, ezzel egyuttal megoldott a kormányzás és gyors tovamozgatás kérdése is. Amíg a motorballon könnyen és biztosan emelkedik s tartja magát a levegőben ellenben nehezen kormányozható s tovamozgatható, a repülőgépénél az utóbbiak (kormányzás, tovamozgatás) csak az elsőnek helyes megoldását várják.

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Írta: THOMAS W. LAWSON.

7

Mindezeideig ez a leány úgy viselkedett a csapással szemben, mint egy egész férfi és meg tudta cselekedni, hogy atyjának annyi erőt tudott belecsepegtetni elgyötört idegeibe, hogy legalább külsőleg megtartotta az önuralmat és legalább az igazi helyzetét titkolja el. De azt mondja, Reinhardt és ügyvédje Baltimorból oly alaposan szorongatják és hatalmát a Patvidék-vonal-nál annyira megingatták, hogy azok előtt nem lehet titok, hogy a bíró a tönk szélén áll. Az öreg ur hat hónapig még el tudja huzni a dolgot anélkül, hogy a többi leányokat hajba sodorná. Ezek körülbelül még két milliót tesznek ki. Beteges feleségének tudomása van a veszteségekről, de halvány sejtelme sincs az ügyek igazi állásáról.

Azt beszélt a leánya, azon a napon, amikor Reinhardt a papirokat levette és atyja bankárait és társait kiüzte az utcára, iszonyu megérőltetésébe került, hogy atyját csillapítsa és a megőrüléstől megmentse.

Azt is elmesélte, hogy három nap és három éjjel tartotta bezárva a Baltimóri szálló szobában, hogy megakadályozza őt egy örökségtől. Reinhardtot és az ügyvédet, Rettybonét akarta felhajtani és őket megölni. Végül mégis sikerült őt megnyugtani kissé s terveket kezdtek készíteni.

Jim, mondhatom, keserves munka volt csendesen ülni maradni és végighallgatni, amit az öreg ur és az alig huszonegy éves leány együtt kieszetek, hogy ismét talpra állhassanak. Nekem igazán a könyvek peregetek végig az arcomon, mialatt meghallgattam; nem tudtam ezt megakadályozni. Te sem tudtad volna Jim, megállani könyvek nélkül. Végül azonban rájött, hogy a sok terv közül csak egy volna keresztülvihető, amely egy kicsinyke remény-

sugárt ad, és ez a terv olyan, hogy te ha nem tudnád a fenforgó esetet — bizonyára örültnek tartanál.

De ez a leány arra a meggyőződésre birt, hogy érdemes volna a dolgot megpróbálni.

Igen, Jim. Ezt ő vitte keresztül és én el is mondtam neki, és most csak Istenhez fohászokodom, hogy ez a te yenki eszed halomra ne döntsön mindent.

... Brownley Bob felkelt; teljesen elveszítette az önuralmat és az a lángoló, regényes, déli forró szenvedélyesség, melyet éveken keresztül az egyetemen és a Wallstreeten magába fojtott és erősen lenyűgözött — most egyszerre kitört. A szemei szikráztak. Az orrlukak remegtek, mint egy őzbaké, mikor veszedelmet szimatol. Görcsösen összeszorított ököllel, melylyel minden pillanatban lesújtani készült — állt előttem.

— Randolph Jim, — folytatta, — amikor végighallgattam azt a történetet, melyet nekem a leány elbeszél, arról a rettenetes kegyetlenséggel párosult ördögi árulásról, melyet ezek az emberi hiénák velük elkövettek — azokkal, akikkel te és én naponta összejövünk — emberi hiénák, kik vadásznak piszkos pénzre — az egyedülre, amiről egyáltalán tudnak is, ami iránt érzékük van — és sokkal borzalmasabbak, ha pénzről van szó, mint a vadon rengeteg ragadozó, vértzomjazó szörnyetegei — mondom, midőn ezeket hallottam, mondhatom néked, olyan érzésem volt, mintha legkisebb lelkiismereti furdalás nélkül tudnám azt a fickót, azt a nyomorult Reinhardtot keresztül löni, akár csak egy vadállatot. És azt az embert, a bérenczét, azt a kutyát szintén, aki a jó hírnevét és állását, öröklött tehetségét, melyet a Mindenható néki adott, arra használja, hogy a szegény áldozatokat, akiket ura és parancsolója neki kiszemelt — csapdába csalja és kifosztja!

— Mialatt ezt hallgattam Jim, eszembe jutott, az emlékezetembe toltul egy csomó jó barát — öreg bajtársak, akiket nem látta azóta, hogy az egyetemre mentem. Barátok, jó cimborák, kikkel a régi boldogabb időben

Virginiában vidám órákat éltem át. Jó barátok, kik feléledtek a fantáziámban, kik durva, állhatatos kereszties vitézek voltak és a zászlójukon „a becsületért és Istenért“ felírást hordozták. Öreg barátok, kik gyerekeimbem csapatostul megtámadtak és trombita harsogás-ként kiáltották:

Bob, ne felejtse el, ha ember leszel, hogy az egyetlen méltó cél a becsület! A motto pedig: amit nem akarsz magadnak, ne tedd embertársadnak! És azt se felejtse, hogy a milliók csak fejdizük az alapítóknak!

És nekem úgy rémlett Jim, hogy a barátaim szemrehányó pillantással tekintenek reám és azt mondják: A legjobb uton haladsz Brownley Bob, idővel a szived, a lelked csak gyári bélyege lesz a kigyószertű S-nek és nem leszel egyéb, mint egy örületes vakmerő tagja a piszkos dollár-seregnek.

— Jim, Jim, hogy ezt a szivettépő történetet meghallgattam, hogy változott meg ennek az ifjú leánynak a menyországa pokollá, akkor már nem láttam a glóriát, mely a te és az én szememben a Randolph és Randolph czeget körülveszi. Nem láttam már többet, ellenben saját magamat láttam és mondhatom neked, ez a látvány egy cseppet sem tett büszkévé.

— Uristenem, Jim, hát lehetséges, hogy mi, te és én csatlakoztunk volna a piszkos dollár nemességéhez? Hát lehetséges, hogy mi az életutainkon ilyen ösvényeket hagyunk vissza, mint ez a Reinhardt annál a virginiai családnál visszahagyott? Olyan utakat, melyeket az a leány mutatott nekem?

Bob valóságos örvöngésbe hozta önmagát. Soha nem láttam őt ilyen izgatottnak, mint most, ahogy velem szemben állt és ezt a vad önvadát szinte kiáltozva mondta el.

— Az Isten szerelméért Bob, szedd össze magadat. A kapitány ott tul a hidon ide bámul... meredt szemekkel és Katalin is mindjárt itt lesz, hogy megtudja, mi történt.

(Folyt. köv.)

Szomb

Nemzeti

Zá

M. Kir

Zá

'igsz

Durand é
Bohát 8 Jol
Ordonoaux és
ditotta KCoardier
Durand Albert
Durand Albert
Javanon
Barbatier
Do la Haute
Irma, a leánya
Paquerelle
Louise

vezede f

Kiraly

Gyere Gábor
Lávnyos törv
kel és lánccsal
VeróGyere Gábor
Lependi Ludiko
Iseh Árpád
Bütyök Eivira
Sianozsi
Franczi
Káisa cigány
A szanatórium
Barolyás
Rudi
Hanszergyáros
A lizes bohóc
A cilindres bol

Kezdete

URANIA

Zá

ŐS

Nag

A nagy va

Darlu

francie

Még c

Folies C

Moulin Ro

Fontain

Belépődij e

Mérsekel

Cirk

VIII. N

Uj változa

Erdél

Dalszinha

Egész éjjel m

— Női kisso

KIR

kapható m

WE

bornagyker

Iroda és v

Nemzeti Színház

Zárva

M. Kir. Operaház

Zárva

Magyar Színház

Durand és Durand.

Bohózat 3 felvonásban. Irták Ordonnoaux és Valabregue. Fordította Körthy Emil.

Cogardier Vendiel Durand Albert Göth Durand Albert Fihanyi Javanon Hegedüs Barbatier Szerezy De la Haute Kiss J. Irma, a leánya Csáki I. Paquerette Göthné Louise Halmi M. Kezdeté fél 8 órakor.

Király Színház

Göre Gábor Budapesten.

Latvanyos távrosi oltékép, enok és a lánccsal, 9 képből. Irtá Veró György.

Göre Gábor Németh Lependi Ládika Fedák S. Iseh Árpád Szirmai Bútyók Elvira Tárnoki L. Szanczi Szentgyörgy Franczi Szegedi E. Kássa özigrány Csizsér A szanatórium igazga ója Papp Saroglyás Vago Rudi Rákai Hangszergyáros Körmenyi A szentes bohóc Z. Moinar A ellinderes bohóc Tarnai Kezdeté 8 órakor

Urania Színház

Zárva

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irták Leon és Stein. Zenéjét szerzelte Lehár Ferencz.

Zéta Pápi Valóncienne Batizfalvi Danilovics gróf Ráthonyi Olavari Hanna Kúry K. Position Camil Bálint B. Bodnaryics Abonyi Sviriano Tallian A. Praskovia Orley K. Kromow Kövály Olga a felesége Szentgyörgy Raul de St. Bricho Bezeredj Kezdeté fél 8 órakor

Főv. Nyári Színház

A toloncz.

Eredeti népszimű 3 felvonásban Kezdeté fél 8 órakor

Városligeti Nyári Színház.

A bus özvegy.

Parodisztikus bohózat 3 felvonásban Irtá Föld Mátyás. Zenéjét: Faragó Jenő verszövegéről szerzelte: Barna Izso.

Szephegy Róza Láng Etei Dosztalek Dandilo Ferenczy K. Vig Miczi Turcsanyi O. Lejár Ferencz Virágh Jenő Pisztolý Balambér Bihari Béla Egy tisztesség nő Dónsa M. Szep Toni Vándori E. Pinka Dani Szabó Lajos Kezdeté fél 8 órakor

Apollo színház

(Népszínház) 1-3 Eln szobor. Hódvadászat. Utazás Southamptonból Fokvárosba. A gonoszlelv. A poeta alma.

A nyugati pályaudvari gépgyár 45 méteres kéményének lebontása Kezdeté 8 órakor.

4.385,000 Kor.

Évi közpénznyereményben részesülhet bárki, ki tollunk következő 5 sorsjegyet részletfizetésre megrendeli:

1 drb évi 6 huzásos konv. Jelzálogsorsjegy 3 " " 3 " Erzsébitsorsjegy 1 " " 3 " Hazai takarékp. sorsj.

Huzás már június 25. és július 1. 220,500 kor. ősnyereménynyel.

Ez év augusztus és október havában e sorsjegyeknek újabb huzásuk van, mely alkalommal az ősnyereményben is részesülhet.

1.468.500 korona lesz.

Játéktartam még 52-78 évig, mely idő alatt nemcsak hogy minden sorsjegy okvetlen nyer, hanem több főnyereményben is részesülhet.

Fenti 5 sorsjegy 40 havi 10.50 K részletfizetésre kapható. Már az első 10.50 korona birtokában azonnali játékjog mellett küldjük a sorsjegyek sorozata és számaival ellátott törvényes részletlevelet.

Ajánljuk továbbá az általunk alakított Jelzálogsorsjegy Társaságokat 25 résztvevővel 25 sorsjegyre 40 havi 5.10 K befizetésekkel.

A résztvevők 20 huzáson keresztül 25 sorsjeggyel

7.950,000 fő- és melléknyereményre

közösen játszanak és végül még egy eredeti sorsjegyet is kapnak. Már az első 510 birtokában azonnali részesedés mellett küldjük a sorsjegyek számaival tartalmazó tászsági könyvecskét. Ki a rend lésnél az első két részletet egyszerre INGYEN kapja. küldi, az a harmadik nyugtat

Budapesti Bank részv.-társ.

Király-utcai fiókja

Budapest, VI., Király- utca 20/26.

Megfejtett rejtvény.

Mivel lehet elérni, hogy hosszú ideig szép és fiatal maradjon minden nő.

Ez már nem titok!

a ROGATSY-féle

magyar pipere borax

állandóan használva az arc rózsás és hamvas marad.

Eltávolítja szeplőt, májfoltot és a ráncokat. Sárga hervadt, barna és napsütött arc vakító fehér lesz. Pattanás, eres és zsíros testbőr rövidesen bársony simává fejlődik.

Test és lábizzadáást eltávolítja. Mindennapos használható és rendkívül olcsó.

Ara egy doboznak 30 és 75 fill.

Minta doboz 15 fillér. 10 nagy doboz rendelés bérmentve. Magyar gyártmány. Valódi a Rogátsy-nével,

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában, fűszerüzletben s minden jobb üzletben. Egyedüli készítő:

ROGÁTSY KÁLMÁN

drogista

Budapest, Rákóczi-ut 10.

Zongorák és PIANINOK

a világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérelhetők

Keresztély hírneves zongoratermében

Budapest, Váci-körút 21. sz.

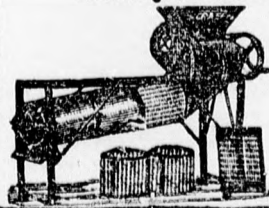

SCHMIDT M

szíjgyártó, nyerges és bőrrendő Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz. Ajánlja saját gyártmányú kocsizó- és lovagló - szerszámait. Mindennemű utazó és kézi bőröndök, pénz, szivar, cigaretták stb. tárczáit. - Árjegyzék bérmentve.

Konkolyozók (trieurók)

minden gabonamom osztályozására

Graepel Hugó

gépgyárosnál BUDAPEST, V., Külső Váci-ut 46. Mintegy 10 kgr. gabonaminta beállítás esetén különleges trieur készítenek. 4585

Ki akar takarítani ! ?

Dacára a folytonos áremelkedésnek, a nagy választékban felhalmozódott árúkészletünkől a következő cikkek:

női divat kelméket | asztalneműket vászon árúkat | szőnyeg és függönyöket o o o és jó mosó sziferek és delainekeket o o o leszállított árakban árusítjuk.

ROSENBERG ES QUITT

BUDAPEST, VI. kerület, Királyutca 32. szám. Alapítatott 1895. Telefon 528. Oriási valaczték. Olcsó árak.

ŐS-BUDA VÁRA

Friedmann Adolf igazgató.

Ma szombat, június 22-én.

Nagy szouvenir-ünnep és tűzijáték.

A nagy variós színpadon világhírű új attrakciók!

Darius Yana Paul Sándor francia kettős. miniatűr cirkusz.

Royal Brewster kanadai leány-csoport.

Még csak rövid ideig Theisen Paula

Folies Comique. UJ! Apénzeslevélhor dó

Moulin Rouge. Kinematograf: szenzációs képek. Fontaine lumineuse. Honvédeknek stb. stb. Belépődíj este 9 óráig 60 fillér, azután 1 korona. Mérsékelt jegyek minden tüzsdében kaphatók.

Cirkusz Beketow

Városliget.

Ma, este háromnegyed 8 órakor.

VIII. Nagy High Life-Estély

az intelligencia találkozója.

Uj változatos műsorral. Uj változatos műsorral.

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház-utca 8. szám. (Az Opera mellett.) Egész éjjel nyitva! - Minden időben triss meleg étel. - Női kiszolgálás! - Kellemes szeparék! - Az éjjeli világ találkozó helye!

WEIGL-FÉLE

KIRÁLY GYÖNGYE

kapható minden elsőrangú kávéházban és k szinóban.

WEIGL JÓZSEF

bornagykereskedő és termelő Budapest-Szt. Endre. Iroda és vezérképviselőség: KALLAI JENŐ Budapest, Dávid-utca 1. sz.

ZEPHIR BLOUSE 3.- 350 és 4.- írtért mérték után is megrendelhető Redlich J. Lipót úri és női-divat áruházában VI., Andrassy-ut 58. Zephir mintákat vidékre bérmentve küldök.

vétel és kölcsön, új és egyszer használt gabona- burgonya- faszen- gyapju- Zsák katal- repce- behordási- rostalj- waggon- Ponyva Kötetek, zsák-zsinegek, lópokróczok. - «HUNGÁRIA» kettős kézi kővetekel favéggel. - NAGEL ADOLF BUDAPEST, Arany János-utca 10. Bűrgönczim: NAGELA Budapest. - Vidéki telefon: 85-82

Büdöskő - fürdő (Szemrdák) egyike a kontinens legerősebb és leggyógyhatásosabb kenes fürdőinek. Fekszik Nyitra-megyében, Szenicz mellett, posta: Szenicz. A morvavölgyi vaspályán az állomás Holics, a magyar északnyugati vaspályán Szenicz, ahol a bérkocsik rendelkezésre állanak.

Uj észszerű gyógymód. Bizonyítványok híres orvosoktól. Ártalmatlan. Gyógyszer nélkül.

IDEGBAJOSOKNAK

legmelegebben ajánlható a 26. kiadásban. Megjelent **WEISZMANN ROMAN**-tól.

„Ueber Nervenkrankheiten u. Schlagfluss, Vorbeugung u. Heilung“.

Mindenkinék díjtalanul megküldi:

FISCHER F. könyvkereskedő **PECS.**

Sérvben szenvedők!

A cs. es. kir. szab. Keleti-féle sérvkötő, pneumatikus gummi-pelottával, a legérősebb sérveket a legnagyobb könnyűséggel is visszatartja.

Ára: Egyoldalu — K 12
Kétoldalu — K 24

25 év óta fennálló testi-egyesületi (orthopaediai) műintézetben egy fővárosi gyakorló szakorvos állandó felügyelete mellett a legképzesebb technikai kivitelben készülnek:

Műlébak és műkezek, műfüzők és egyenestartók. Járó és támgépek, haskötők

HAZAI IPARI

GUMMI göröcsérharisnyák stb.

Pontos helyeknek: Női kiszolgálás.

Kérje ingyen és bérmentve ezernél több ábrával ellátott képes árjegyzékemet.

orvossebészeti műszergyáros, **KELETI J.** BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17a.

Gyár: IV., Koronaherceg-u. 18. Alapítva 1878.

Legjobb polskairtó szer a

Watterol

Egy üveg ára 70 fillér.

Kapható kizárólagosan

WATTERICH A.

droguistánál

Budapest, VII., Dohány-utca 5. szám.

Ujdonság! * Most jelent meg!

az Athenaeum irod. és nyomdai részvénytársulat kiadásában Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

MAGYARORSZÁG LEPKÉI.

TEKINTETTEL EURÓPA TÖBBI ORSZÁGAINAK LEPKE-FAUNÁJÁRA a BERGE-féle lepkekönyv képeivel

Írta

ABAFI AIGNER LAJOS.

A szöveget átnézte

DR. HORVÁTH GÉZA.

51 táblán 935 színes és 14 sz. szövegtábla képpel.

Ára díszes egész-vászonba kötve **30 Kor.**

Megrendelhető a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Az Ön Ujságom. Az iskolaév közelgő végével nincs alkalmasabb vizsgaajándék mint Az Ön Ujságom. Szülők, ha ezt a képeslapot a gyermek kezébe adják, egyszersmind megoldották azt a kérdést, hogy a nyári vakációban mivel szórakozzék. Pósa bácsi szorgalmas kis fiúk és kis leányok számára szerkeszti ezt az ujságot, tele képpel, tarka mesékkel. Előfizetési ára negyedévenként 2 korona. Előfizetni lehet közvetlenül a kiadó Singer és Wolfnernél (Budapest, VI., Andrásy-ut 10.) vagy bármely könyvkereskedés útján.

Nyaralók!

Aisó-Örsön, közvetlenül a Balaton partján, 3 lakás butorral, edényekkel olcsón kiadó. Mindenképp külön fürdőbűd. Bővebbet Sebők Románál Aisó-Örsön, Zalamegye. 64101

Hol keressük a LEGJOBB POWDERT?

Kérjünk **MÖLLER J. L.**-féle

Blaha Serail Poudert

BLAHA LUJZA (báró Splényiné) színművészné legkedveltebb arczszepora. Valamennyi arczot legjelesebbre egy nappalra, mint este, tekintéssel állal megvívogatván, tisztának és tökéletesen ártalmatlanok találhatók. Minni pipocczikk nélkülözhetetlen, az arczbőrnek a leggyöngédebb fehérséget, ifjúkori szépséget, csépséget és rozspíri kölcsonöz.

Egy doboz ára 50 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

GREME POMPADUR

Összetétel: töseim folytán sikerült a világért és kőhőte hatásos „Greme Pompadur” egész eredeti tisztaságban és erejében összerakítanom. Es ezen szer, melylyel a hírnoves Pompadur asszony egész egy koráig fenn tudta tartani csocasszépességét, anélkül, hogy az egészségének ártott volna. E kitűnő szer jóval felülmúl minden eddigi enemi gyártmányt. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmazatik arcot és kezét bedörzsölve azian egy kissé behinteni a „Poudert de Serail”-al.

Egy tégely ára 1,60 frt. Egy tégely ára 1,60 frt.

MÜLLER J. L.

cs. és kir. udvari tisztezerész és pipora-szappan gyárosnál.

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED cég

fénykép- és optikai osztálya

Budapest, VII. kerület. Rákóczi-ut 30. szám.

V. SZÁMU KÜLÖN MINTA.

A létező legkisebb méretű kamara.

9x12 cm-es lemez vagy 8x10 1/2 filmcsomag felvételle.

Méretei: 14,5 x 11,5 x 3 cm.

Súlya: kb. 750 gr.

Ezen kamara megfelel minden igénynek, amelyet egy modern fényképkészítők iránt támasztanak. A készülék előrése négy irányban eltolható. Elhajlítható briliáns kereső és vizslatómérő, kettős kihuzat egy, hogy a hátsó leucse egymagában is kitűnő eredményvel használható. Legújabb kivitel, alumínium fedőlap, amelyen a kettős kihuzat van elhelyezve. Valódi bőrfalak, elsőrendű marokquibór-áthuzat, énomman nikkelezett fémrészek. Busch és Lomb-féle, 1/30 m. perccze szabályozható zár, mely hosszú és rövid időfelvételekre is alkalmas. — A készülék zárt alakban kényelmesen a zsebben hordozható.

Ára, beleértve 3 db fémkastát, három Extra-rapidáplánattal **150 K., havi 7.50 K.,**

Finom Rietzscheit-féle anastigmattal F: 8 **180.— kor.,**

havi rézlet **9.— korona.**

Képes árjegyzék fényképkészítők v. kitűnő látcsövekről ingyen és bérmentve.

HETI MŰSOR.

Junius	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Fővárosi nyári Színház Budai Színház	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
23 Vasárnap, d. u. este	—	—	Vizsgelőadás Bernat	Göre Gábor Budapestön	A wadi zsidó A vörösbaju	A vig özvegy A vig özvegy	—	—

Még csak néhány napig.
Huzás már 1907. évi június hó 28-án.
 Magyar királyi
Jótekonyczélú államsorsjáték.
 Főnyeremény 150.000 korona.
 Az összes nyeremények összege 365.000 korona. Egy sorsjegy ára négy korona.
 Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. Lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpa óta), valamint a mennyi posta-, adó-, vám- és só-hivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohány-tözsében és váltó-üzletben.
 Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

MAGYARHON ELŐ KEGNÁRYOBB ÉS LEGHIBB HIBRENYŰ ÓRAÜZLETE.
 Alapítvány 1847.

Brusweller János
 Szegeden. Ca. és his. kisközségeiben.
 szab. chronometron és műszaki felállítás.
 demontált fogasórákban.
 1847. évi.
ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE
 Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Pénzszekrények
 egy darabból álló könnyűvel legelőnyösebben beszerezhetők.
BECHER ÉS HILDESHEIM
 cég pénzszekrénygyártóinak és trózeóptóm gépezeteinek magyarországi vezérképviseleténél:
NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI., Földmániózi... 4.
 Képviselek minden városban kereskednek.
 ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DEMENTE-MEN.
 Régi szerkezeteket cserképon átvesztünk.

Használt és új
szerszámgépek,
szerszámok
 és gépgyárak, lakatosok és kovácsok számára.
 Mindenfélé
vasuti és építési anyagok
 állandóan a legnagyobb választékban
KOHN ADOLF
 vas- és géptelepén
 V., Váci-körút 64. - V., Markó-utca 16.
 Telefon 26-15. - Telefon 93-15.

Lépien be
sorsjegy - társaságunkba
 Főnyeremény 1.000.000 korona.
 25 Jelzálógsorsjegy nyereményeire
 40 havi 5 korona befizetések mellett.
 Huzás már folyó hó 25-én
 Sorsjegy társaságunk 25 taggal alakul. Minden tag 40 hónapon át játszik 25 konv. Jelzálógsorsjegy nyereményeire, ez idő eltelté után pedig a fólhalmozódó nyereményeken felül mindenki kap egy eredeti Jelzálógsorsjegyet is.
 Vezet még: Készpénzért 144 1/2 korónáért
 Letétre: 145
 (10 korona foglaló ellenében)
 Részletfizetésre: 40 havi 4.50 kor. részletre.
Kérje ismertető könyvecskénket.
 Minden sorsjegy okvetlen nyer.
Hecht Bankház
 részvénytársaság
 Budapest, Ferencziek-tere 6.
 Fióküzlet: VII. kerület, Erzsébet-körút 32. sz.

A jó szabás
a Koch-féle nagy siker titka!
 Divatos, könnyű, angol béléssel nélküli sacco-öltöny 50,40, 36-os K 29.—
 Lüster sacco-öltöny, igen könnyű és kellemes „ 24.—
 Lüsterkabát irodai célokra „ 6.—
 Mosóöltöny „ 10.—
 Fehér nadrág. „ 6.—
 Tennis-nadrág „ 9.—
 „Record“ pehely könnyű nyári gummiköpeny, 15 em széles táskában „ 21.—
 csakis 3108
KOCH Testvéreknel,
 Budapest, legnagyobb férfi-, nő- és gyermekruha-áruháza
 Károly-körút 26.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest-Vác és Nagymaros között.
 Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június hó 10-vel kezdődőleg további intézkedésig minden vasár és ünnepnapon rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között.

Indulás Budapest-Petőfityérről	8:00 órakor délelőtt és	2:30 órakor délután
„ „ -Battyány térről	8:05 „ „	2:35 „ „
„ „ -Obudáról	8:20 „ „	2:50 „ „
Erkezés Vácra	10:00 „ „	4:30 „ „
„ Nagymarosra	11:00 „ „	5:30 „ „
Indulás vissza Nagymarosról	11:30 „ „	8:00 „ „ este
„ Vácra	12:15 „ „	8:45 „ „
Erkezés Budapest Obudára	1:10 „ „	9:40 „ „
„ „ -Battyánytérről	1:25 „ „	9:55 „ „
„ „ -Petőfityérről	1:30 „ „	10:00 „ „

 Ezen járatok rendhivül mérsékelt menetdíjjal a következők:
 Budapestról-Vácra vagy megfordítva I. hely — 40 fillér. II. hely — 30 fillér.
 „ Nagymarosra „ „ I. „ 1.— „ II. „ — 70 „
 Vácra „ „ I. „ — 60 „ II. „ — 40 „
 Négy és tíz év közötti gyermekek félárón, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I-es osztályon félárón, katonák (legénység) II. osztályon félárón; a magy. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet és térti-jegyek adnak ki:
 Es pedig: Budapestről-Nagymarosra és vissza I. hely 1,50 fill. II. hely 1,20 fillér
 Vácra „ „ I. „ — 90 „ II. „ — 75 „
 Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott törmes gőzös közlekedik, melyen a közönség első elöl is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal és pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózs közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötő helye felett van. Ha e járatokat bármely okból abbán kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hírdőst fog közzétenni.

E hirdetésí rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Idegés és gyengefehetségi
gyermek néma szakértői oktatást és teljes ellátást nyerne. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Teljes biztosíték
mellett 100.000 korona kölcsönt keresek nagy vállalkozóhoz. Ajánlatok K. I. jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

Polgári, gimnáziumi
kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almássy-ter 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeg kérek. 25465

Zöldseggféleket,
főközt, karalábét, cukorkaborsót, kelkáposztát, ugorkát, postakosaranként, vegyesen 3 koronáért szállít Szabó konyhakertészete Csongrádról. 5361

Polgári iskolai
reáliskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár“ Budapest, Csömöri-ut 8. I. em. 3. 26332

Cseresnye
nagy szemű, kemény, ropogós, 5 kilós postakosaranként úgy befőzésre, mint csemegének 3 koronáért, pöszmeték 2 koronáért szállít Rottmann és Keller szállótelepe Kiskunhalas.

Gyönyörűségem
Mint az álomkóros járom a világot, kinek lelke, szíve mindig a holdat nézi. De te nemcsak holdam, napom életem, mindennemű vagy, kinek hiányában üres az élet. — Vettem egy szép lakást, gyönyörű kis fészek, gyere imémet aranyozd be a napnál is szebben ragyogó szeméiddel. Régid.

Stenográfia
Díjtalan gyorsírás tanfolyam július havában díjtalanul tanulhat. Gabelsberger rendszerű magyar és német gyorsírást, ugyancsak gépirást az összes rendszerű írógépeken az okleveles gyorsírótanároktól vezetett Stenográfia országos Gabelsberger gyorsíró és gépiróiskolában. Levelező és vitairás tanfolyamok. Tanítás reggel 7-től este 9-ig. Beiratások 11-1 és 5-7 óra között az intézet helyiségeiben VII., Kazinczy-utca 8. I. 39. **Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce-rendszerű iskolával.**

Pénzkölcsönt
kieszköztünk 81 évtől 80 évig közlisatviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legtöbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá kieszköztünk váltókölcsönt 500 koronától minden hitelképes egyénnek 1-2 kezesrel. Értékpapírra, sorsjegyre, vidéki bankok részvényeire az érték 0,7%-ig folyósítottunk kölcsönt. Bővebb felvilágosítást levélileg válasszbélyeg ellenében díjtalanul nyújt Gerő Testvérek, törvényszéki leg bejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kerepes-ut 30. Telefon 18-42. Ugyanítt 20 fillérért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre néző tájékoztató foglalható. 26122

Pénzkölcsön
házakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, **személyhitelt** katonatisztek, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500 **Kreditor bankiroda** Budapest, VII. Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Házeliadás.
Rankfüreden egy 8 szobából álló szilárd anyagból épült teljesen jó állapotban levő lakás udvar és kerttel, házmesteri lakással, iskola és pinczével egészen a fürdő telepen olcsó áron eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Pajkos Endre ev. ref. lelkész Abauj Beszter. 5375

Spanyol
nagy meggy, ananász-fajok, befőzésre, lekvárnak és rétesbe, postakosaranként 4 kor-ért, Zöld dió, nemes fajok, befőzésre 3 kor-ért. Szállítja Szabó G. gyümölcskivitele Csongrád. 5376

Két szép
szentkép aran keretben elutazás miatti igen olcsón eladó. Felső-erdősor 4. II. em. 15.

Szép két szoba
Rózsa-utca 1. sz. alatt kapu alatti bejáratnál, irdának igen alkalmas, f. évi aug. 1-re kiadó. Bővebbet Dób-utca 74. sz. földsz. 9.

Polgári árak!
Pontos kiszolgálás!!
Kitünő szabás!
Vidékre mintát küldök, nagyobb rend-lésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol uri szabóterem-
BUDAPEST,
Andrássy-út 55. I. em.
Állandó választék a legdivatosabb angol és bel-
-földi szabóelekből. —

Veszek zálogcédulákat,
elzálogosított briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Csemege-juhturó.
Minden kereskedő, aki még nem vette be a mi valódi, friss juhturókat, próba-rendelést tegyen. 5 kilós bödön 6 kor. bérmentve. Nagybör vételnél külön árajánlat. **Felső magyarországi hegyi juhturógyár, Nagy-Szlabos** (Gömör-megye). 5373.

Ropogós,
csongorádi cseresnyét, első rendűt, befőzésre és csemegének, nagyszeműeket, különböző színűeket, postakosaranként 3 koronáért szállít Szabó gyümölcskivitele Csongrádról. 5361

Gőzcséplőgépek
lokomobilok, szalmakazalók, benzinmotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részletfizetésre kaphatók. Cseréltetések kötetnek. Seifrid Hugó, Budapest, Katona József-utca 1. szám. 25983

Ki a YES-OUI-SI
eztől lapot megrendeli, jászva minden megérkezését nélkül és önállóan is

angol és francia
nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negydedönténi minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatóvizsgákat kiad a kiadóhivatal, Budapest, Andrássy-ut 97. sz. am.

Zálogcédulákat,
briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron veszek. Briliántokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. **SCHILLER ISZIDOR,** Sip-utca 8. 26316

Pénzkölcsönök
megszerzésére legjobban ajánlíható Barabásy Lajos kölcsönkiviteli cég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válaszbélyeg). Közvetít tisztviselői személyi és tőreza hitelt, állami, közigazgatási és magán tisztviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket értékpapírokra, betáblázásra II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakbérkölcsönöket, továbbá zálogcédulákra is stb.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá nri-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bürgermíturák eladása és vételö.
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sark.

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényserítő körülmenyek miatt eladók: mahagoni hálószoba 180 frt., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt. nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarkopincze. 26616

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen vállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépít. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Epest, Rákóczy-út 71. 782

Butor:
Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók **Földes B.** butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszere szerint az első lecczkétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak az hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen minden időben. Fordítások eszközöltetnek. 133

Aki pályáján
boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. **GOITEIN KALMAN,** Mátyás-ter 17. sz. 276

BUTOR
Fa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók **Basch Soma**
Butorraktára, 723 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sark.)

15 korona
3 maradék férfiruha szövet, szürke, barna és drapp. a maradékok 3 métersek 3 férfiruha eleget, szétküldi utánvétellel
Az Orsz. Posztótkiv. Áruház.
Budapest,
Rottenbiller-u. 4. sz.
Minták nem küldetnek.
26018

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérrét. 25721szo.

Urasági
butorokat, szőnyeget, csillárokat és legelősebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok. Nagy Endre, VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stílusos matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, nri szoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, bürgermíturák és kárpitosfélekben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 26597

Gyorsírás!! Gépirás
Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás, Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógéprendszereken. — A tanfolyamok vizsgálati a parlamenti gyorsíróda főnökének elnökléte alatt, parlamenti gyorsírótanárok bizottsága előtt tartatnak meg és közérnyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdezősködni lehet az „Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Alkalmi zongoravétel
rövid
Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók Uj zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi
hangszer-telepén Budapest, Király-u. 52. szám. 9

Urasági butor
Eladók és veszek; mahagoni hálósobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és smyrna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezési kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.
Fióküzlet nincsen. 26018

BUTOR

uj és használt modern háló-, ebédlő-, nri-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyeget, szőnyeget és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-ter 11, ezelőtt Gyár-utca 2.

Az orsz. zeneakadémiaival szembe.
TELEFON 14-09

8 korona

előre küldve, díjmentesen küld teljesen felszerelt kézi himzőgépet seiyom, piusch., szemita- és smyrna himzősek előállítására 3 évi jótállással, egy díszes, könnyen dolgozható mintával együtt. Bárki is tanulás nélkül azonnal hímzhet. Hímzőanyagok legutányosabb gyári áron. Egész világon legjobbnak elismert kézi himző gépeket mindenki megrendelhet előny árban. Szabadalmazott kézi himző-gépgyártó Bpest VII., Kolombus u. 28. I

Bőrszékpar

bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékek és karosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékere olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

LEGUJABB

☼ A férj, ☼ feleség s a gyermek jogviszonyai
Családjogi tanulmányok.
Irta
Dr. VIRÁGH GYULA
Ára 2 kor. 40 fill.

Kapható a kiadó Athenaeum Irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál, Budapest, VII., Rakóczy-út 54. és minden hazai könyvkereskedésben.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár“ név, az silány utánzat.

-Nyomatott a „Globus“ műintézet és kiadóvállalat részvénytársaság körforgógepein Budapest, Aradi-utca 8.